

**PROGRAMMABEGROTING
2027-2030**

Begroting 2027 - 2030

Versie 1.0
September 2026

Voorwoord

Aan de raad

Voor u ligt de nieuwe programmabegroting 2027-2030. Dit is een uitwerking van de besluitvorming bij de kadernota begroting 2027. In die kadernota kon het resultaat van de formatiebesprekingen nog niet worden meegenomen.

Nieuw coalitieakkoord “Samen met vertrouwen vooruit!”

Op 3 juli 2026 is het coalitieakkoord ‘Samen met vertrouwen vooruit!’ ondertekend. Met dit akkoord wordt richting gegeven aan de toekomst van onze gemeente. De komende jaren bouwen we verder aan een gemeente Bunschoten waar inwoners zich thuis voelen, waar betrokkenheid bij elkaar vanzelfsprekend is en waar ruimte is om te wonen, werken, ondernemen, geloven, sporten en elkaar te ontmoeten.

Daarbij staan de waarden centraal die onze gemeente kenmerken: saamhorigheid, verantwoordelijkheid, ondernemerschap en zorg voor elkaar. We koesteren onze rijke historie, sterke gemeenschapszin en eigen identiteit, terwijl we tegelijkertijd werken aan oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen.

De coalitie zet zich in voor voldoende betaalbare en passende woningen, het behoud van goede voorzieningen dichtbij huis, passende ondersteuning voor inwoners die zorg of hulp nodig hebben, een aantrekkelijk ondernemersklimaat en toekomstbestendige agrarische bedrijven. Ook blijft er aandacht voor sport, gezondheid en een gezonde financiële huishouding, zodat we onze ambities op een verantwoorde manier kunnen realiseren.

Een belangrijke onderlegger voor deze onderwerpen is de Toekomstvisie 2040.

Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord

Door de vakantieperiode en het tijdstip waarop de programmabegroting is opgesteld, was het nog niet mogelijk om de financiële vertaling van het coalitieakkoord volledig in deze begroting op te nemen. Het college werkt de komende periode aan een uitvoeringsprogramma waarin de ambities en afspraken uit het coalitieakkoord verder worden uitgewerkt.

Daarbij is het van belang om de wensen en ambities uit het coalitieakkoord zorgvuldig af te stemmen op de beschikbare capaciteit binnen onze organisatie. De coalitie heeft daarbij onderkend dat de huidige formatie onder druk staat gezien de opgaven en uitdagingen waarvoor onze gemeente zich de komende jaren gesteld ziet. Niet alleen lokaal, maar ook regionaal wordt in toenemende mate een beroep gedaan op onze organisatie.

Dit biedt tegelijkertijd aanleiding om samen te kijken hoe we onze organisatie toekomstbestendig kunnen houden en onze ambities kunnen waarmaken. Dat vraagt ook een nadere bezinning op de samenwerking met andere gemeenten.

Financiële vertaling uitvoeringsprogramma

Het voorstel is om de uitwerking van het coalitieakkoord, inclusief de financiële vertaling, in een apart document op te nemen. Zo ontstaat een helder overzicht van de ambities, keuzes en de bijbehorende financiële gevolgen.

Op basis daarvan kan vervolgens een begrotingswijziging worden opgesteld voor de nu voorliggende programmabegroting 2027. Dit document willen we gelijktijdig met de behandeling van de begroting aan de raad voorleggen, zodat de financiële effecten daarna via een begrotingswijziging kunnen worden verwerkt.

Landelijke ontwikkelingen

Het nieuwe kabinet Jetten is begin dit jaar geïnstalleerd en heeft de plannen gepresenteerd in een coalitieakkoord met de titel: “Aan de slag, bouwen aan een beter Nederland”. Dit kabinet is een minderheidskabinet dat op zoek gaat naar steun om de plannen uit het coalitieakkoord te kunnen verwezenlijken. In de programmabegroting zijn de beleidsvoornemens vanuit de voorjaarsnota verwerkt. Hoewel de hoofdlijnen van het Rijksbeleid daarmee duidelijker zijn geworden, blijft sprake

van onzekerheid. Door de positie van het minderheidskabinet is voor de verdere uitwerking en uitvoering van beleidsmaatregelen regelmatig steun van andere partijen nodig. Dit kan leiden tot wijzigingen in plannen, wetgeving en financiële kaders. Ook voor gemeenten blijft het daardoor onzeker welke gevolgen toekomstige besluitvorming zal hebben voor taken, middelen en het financiële perspectief.

Onrust in de wereld

Geopolitieke spanningen en oorlogen brengen inflatie en onzekerheid met zich mee. Dit heeft niet alleen impact op onze inwoners en ondernemers, maar ook op ons als gemeente. Het is daarom belangrijk om weerbaar en wendbaar te blijven, door onze sterke financiële positie te bewaken en tegelijkertijd verstandig in onze toekomst te investeren.

De nu voorliggende programmabegroting laat een perspectief zien op een sluitende meerjarenbegroting. De financiële indicatoren zijn overwegend positief.

Tot slot

Met vertrouwen kijken we vooruit. Samen met u als raad, onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen we verder bouwen aan een gemeente waarin het goed wonen, werken en leven is. Samen met vertrouwen vooruit! Dichtbij, daadkrachtig en dienstbaar. Daar zetten we ons de komende jaren samen met u graag voor in.

Burgemeester en wethouders,

secretaris,

burgemeester,

drs. D.G.C. Vliegenthart-Goedhart

J.L. Geurts

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en besluitvorming	7
Leeswijzer	9
1. FINANCIËLE POSITIE	11
1.1 Financiële beschouwing	13
1.2 Totaaloverzicht 2027 – 2030	19
2. PROGRAMMAPLAN	21
2.0 Bestuur en ondersteuning	23
2.1 Veiligheid	31
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	37
2.3 Economie	43
2.4 Onderwijs	49
2.5 Sport, cultuur en recreatie	53
2.6 Sociaal domein	63
2.7 Volksgezondheid en milieu	75
2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	85
3. PARAGRAFEN	95
3.1 Lokale heffingen	97
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	107
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	115
3.4 Financiering	121
3.5 Bedrijfsvoering	127
3.6 Verbonden partijen	131
3.7 Grondbeleid	137
3.8 Openbaarheid	143
4. BIJLAGEN	145
4.1 Overhead	147
4.2 Kerngegevens	149
4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies	151
4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2027	154
4.5 Afkortingenlijst	157

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2027

Besluit:

1. tot het vaststellen van de programmabegroting 2027 - 2030
2. akkoord te gaan met de tariefaanpassingen, zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:

Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	2,1% + 5% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	2,1% + 5% *
Afvalstoffenheffing	2,1% *
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden van € 371,- (inclusief inflatie)	
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden van € 336,- (inclusief inflatie)	
Rioolrechten	2,1% *
Marktgelden	2,1%
Begraafrechten	2,1%
Bouwleges	2,1%
Overige belastingen, leges en rechten	2,1%
3. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2027
4. kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 19
5. het budget onvoorzien vast te stellen op € 50.000,-
6. het resultaat van de begroting voorlopig toe te voegen aan de algemene reserve

* Zie pagina 105 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 5 november 2026

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

J.L. Geurts

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen

De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie

Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan

Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Ook worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Indicatoren

Bij elk programma worden verplichte indicatoren, op grond van het [BBV](#), opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder *Lokaal bestuur en veiligheid* en dan *Besluit Begroting en Verantwoording*. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken. Alle gegevens op deze website wijzigen zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het [BBV](#).

Bijlagen

In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadkosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie

Het [MPG](#) wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf [Grondbeleid](#).

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2027 – 2030.

Basis vastgestelde kadernota 2027 – 2030

De basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 2 juli 2026 vastgestelde kadernota 2027 – 2030.

Begrotingsadvies VNG in relatie tot kortingen van het Rijk

Gemeenten staan de komende jaren voor lastige financiële keuzes. Voor 2027 is het advies om een sluitende begroting op te stellen, zodat provinciale toezichthouders niet hoeven in te grijpen. Voor de jaren daarna blijven de financiële vooruitzichten onzeker. Dat komt onder meer door geplande besparingen op jeugdzorg vanaf 2028 en een voorgenomen korting van € 1 miljard op huishoudelijke hulp vanaf 2029.

Daarbij is nog onduidelijk hoe het Rijk gemeenten compenseert als de kosten hoger blijven dan geraamd. Met het begrotingsadvies wil de VNG gemeenten helpen om hun begroting realistisch op te stellen en tegelijkertijd te voorkomen dat zij nu al moeten bezuinigen op voorzieningen of andere maatschappelijke opgaven.

Jeugdzorg

Voor de jeugdzorg adviseert de VNG om vanaf 2028 uit te gaan van realistische kostenramingen en daarnaast te werken met stelposten. Gemeenten kunnen daarbij rekening houden met maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd, zoals een eigen bijdrage of kortere trajectduur, maar deze budgetneutraal verwerken. Het advies is ook om een aparte stelpost op te nemen voor het verwachte tekort in de jeugdzorg. Begin 2027 verschijnt het advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd. Dat advies moet meer duidelijkheid geven over de verhouding tussen kosten en beschikbare middelen.

Huishoudelijke hulp

Ook voor huishoudelijke hulp binnen de Wmo raden we gemeenten aan om vanaf 2029 een stelpost op te nemen. Het Rijk heeft vanaf dat jaar een bezuiniging van € 1 miljard ingeboekt, terwijl nog niet duidelijk is hoe het toekomstige beleid eruitziet en welke kosten gemeenten blijven maken. Door deze korting voorlopig via een stelpost te corrigeren, kunnen gemeenten hun begroting realistischer opstellen. Wel adviseren we gemeenten hierover in gesprek te gaan met hun toezichthouder.

Afstemming met toezichthouders

Het begrotingsadvies is opgesteld in overleg met provinciale toezichthouders. Voor een deel van de voorgestelde stelposten is afgesproken dat toezichthouders deze accepteren. Voor andere onderdelen, zoals de stelpost voor jeugdzorg, bestaat nog geen volledige zekerheid zolang er geen harde toezegging van het Rijk ligt. Wij adviseren gemeenten daarom om financiële risico's expliciet op te nemen in de risicoparagraaf en deze waar mogelijk financieel te onderbouwen.

Onze begroting is opgesteld in lijn met het begrotingsadvies van de VNG en in die zin niet gewijzigd ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029.

Perspectief op sluitende meerjarenbegroting

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat weergegeven. Voor de leesbaarheid is de tabel van de kadernota na amendering overgenomen en aangevuld met de effecten vanuit de programmabegroting 2027 – 2030. De uitwerking van de programmabegroting 2027 – 2030 geeft een iets ander beeld dan geschetst bij de kadernota. De extra lasten hebben betrekking op de uitbreiding van de formatie wethouders (€ 110.000,-). Ook zijn de lasten voor de Wmo ambulante begeleiding aangepast op basis van de eerste tussentijdse bestuursrapportage 2026. Het gaat om een bedrag van € 200.000,-. Dit komt vooral tot uitdrukking in de jaren 2027 en 2028. Met ingang van 2029 was er al ruimte in de begroting gereserveerd voor mogelijke tegenvallers.

In het voorwoord aan de raad is aangegeven dat de financiële vertaling van het coalitieakkoord nog niet in deze programmabegroting is verwerkt.

	2027	2028	2029	2030
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Begrotingsresultaat 2027 - 2030 basis	23	37	43	43
Voorlopig resultaat toegevoegd aan algemene reserve	763	505	547	547
Gereserveerde dekking majeure projecten	-	-	299	299
Herzien begrotingsresultaat	786	542	889	889
Al genomen besluit RV 1232441 permanente sporthal	-	-170	-170	-170
Begrotingsresultaat voor kadernota 2027 - 2030	786	372	719	719
Verwerking kadernotabesluiten				
Algemene uitkering	-122	-122	-122	-122
Bestaand beleid	-246	-250	-250	-235
Ontwikkeling lokale lasten	-	-	-	-
Keuzes perspectiefnota	10	10	10	10
Totaal na amendering kadernota 2027 - 2030	-358	-363	-363	-348
Begrotingsresultaat na amendering kadernota 2027 - 2030	428	9	356	371
Mutaties programmabegroting 2027 - 2030	-318	-236	-44	-48
Resultaat programmabegroting 2027 - 2030	110	-226	312	323

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hieronder staat ook een korte toelichting op diverse kengetallen.

Kengetal	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Solvabiliteitsratio	33,7%	34,7%	30,1%	30,1%	26,9%	28,5%
Netto schuldquote	39,1%	51,9%	65,0%	93,7%	92,3%	92,6%
Kengetal grondexploitatie	3,7%	8,5%	3,3%	5,5%	19,8%	18,5%

Solvabiliteit

Op basis van de jaarrekening 2025 komt de solvabiliteit uit op 33,7%. In meerjarenperspectief zien we dat dit percentage in 2030 iets lager uitkomt dan de gewenste 30% namelijk afgerond op 28,5%.

De verwachting is dat dit percentage nog in positieve zin bijgesteld kan worden, omdat er geen rekening is gehouden met mogelijke opbrengsten vrijgekomen schoollocaties en winstnemingen in de Grondexploitaties. 1% solvabiliteit komt ongeveer overeen met € 1 miljoen extra reserves.

Netto schuldquote

De netto schuldquote loopt de komende jaren op naar 93%. De stijging was vorig jaar voor een deel al in beeld, maar met de investering in de permanente sporthal moet extra financiering worden aangetrokken. De gemeente blijft wat de netto schuldquote overigens wel ruim binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Spreiding investeringen

In deze programmabegroting zien we dat in 2027 een piek aan investeringen tot uitdrukking komt die in de volgende jaren sterk afvlakt. Het blijft lastig een meer gelijkmatige verdeling in de investeringen te realiseren. Voor 2027 zien we de investeringen in uitbreiding scholen en IKC-vorming tot uitvoering komen. Deze waren oorspronkelijk al eerder gepland. Daarnaast staat de nieuwe sporthal voor 2027 in de planning.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie stijgt in 2028 van 5,5% naar 18,5% en is vooral het effect van de verwachte kostenontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid. De verkopen van De Kronkels-Zuid worden pas verwacht na de periode van deze meerjarenbegroting.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 0,3% in 2027 en schommelt rond dit percentage in meerjarenperspectief. Aandachtspunt is dat een structureel sluitende begroting uitgangspunt blijft. Gelet op de investeringen naar de toekomst is dit percentage aan de lage kant. Aan de andere kant is er binnen de onbenutte belastingcapaciteit voldoende buffer die, indien nodig, ingezet kan worden.

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2025. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en eiland 6 van Rengerswetering. De uitdaging voor de komende jaren is of we kunnen blijven bouwen voor de verschillende doelgroepen en nog steeds sluitende grondexploitaties kunnen opstellen.

De boekwaarde van de voorraad gronden stijgt van € 2,8 miljoen per 1 januari 2026 naar € 13,7 miljoen ultimo 2030. Zoals al aangegeven is dat vooral het effect van de ontwikkeling bedrijventerrein De Kronkels-Zuid.

In het MPG wordt zo goed mogelijk aangegeven wat de effecten zijn voor de VPB. Dit is vooral van belang als er sprake is van complexen die met een positief resultaat (winst) worden afgesloten.

Reservepositie

Weerstandsvermogen - risicoanalyse

De risicoanalyse is op hoofdlijnen nagenoeg hetzelfde gebleven en is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandsvermogen nodig van minimaal € 8,0 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie).

Kijkend naar de stand van de algemene reserve, dan is er een weerstandsratio van 3,1 in 2027. Dit is in vergelijking met de landelijke cijfers een hoge weerstandsratio. Op basis van landelijke cijfers wordt een weerstandsratio groter dan 1,4 als gezond en robuust gezien.

Wij zijn voornemens een nieuwe notitie weerstandsvermogen op te stellen in combinatie met een actualisering van de nota reserves. Daarbij nemen we ook mee hoe we tot een meer reële weerstandsratio komen. De planning is dat we dit voor de kadernota begroting 2028 gereed hebben (tweede kwartaal 2027).

Bedragen x € 1.000,-	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve	24.443	24.273	23.875	23.856
Begrotingsresultaat	110	-116	196	519
Algemene reserve grondexploitatie	3.730	3.730	3.730	3.730
Totaal algemene reserves	28.283	27.887	27.801	28.106
Bestemmingsreserves	1.450	1.395	1.340	1.285
Bovenplanse voorzieningen	1.534	1.708	1.406	1.404
Totaal Reserves	31.265	30.990	30.547	30.795

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2027 54% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2026. Met ingang van 2029 is een uitname verwerkt op basis van het voornemen van het Rijk de huishoudelijke hulp niet meer via de Wmo te bekostigen. Verder staat nog steeds de korting met ingang van 2028 van € 0,8 miljoen die moet worden opgevangen door een eigen bijdrage jeugd (€ 0,26 miljoen) een korting van € 0,5 miljoen op basis van al genomen besluiten in het kader van de hervormingsagenda Jeugd. Gemeenten komen nog steeds middelen tekort voor de uitvoering van de Jeugdwet. In 2027 komt de commissie van Ark met een actualisering van deze ontwikkeling. Incidenteel zijn in 2025 middelen beschikbaar gesteld, maar structureel is dat nog niet geregeld.

In de risicoparagraaf is benoemd dat het een risico is of deze dekking te realiseren is.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op ruim € 6,2 miljoen. De tarieven zijn aangepast met het inflatiepercentage. Voor de jaren tot en met 2028 is een extra stijging met 5% boven inflatie in de meerjarenbegroting verwerkt.

De kostendekkendheid van de marktgelden, afvalstoffenheffing en begraafrechten staat onder druk. Voor de afvalstoffenheffing en begraafrechten zijn de egalisatievoorzieningen voor 2027 nog voldoende. Voor de marktgelden zien we dat de dekking van de marktgelden structureel te laag is. Wij stellen voor daar het komende jaar verder onderzoek naar te doen om te komen tot structureel kostendekkende tarieven, waarbij ook gekeken wordt naar de mogelijkheden van een betere kostentoerekening.

Treasury

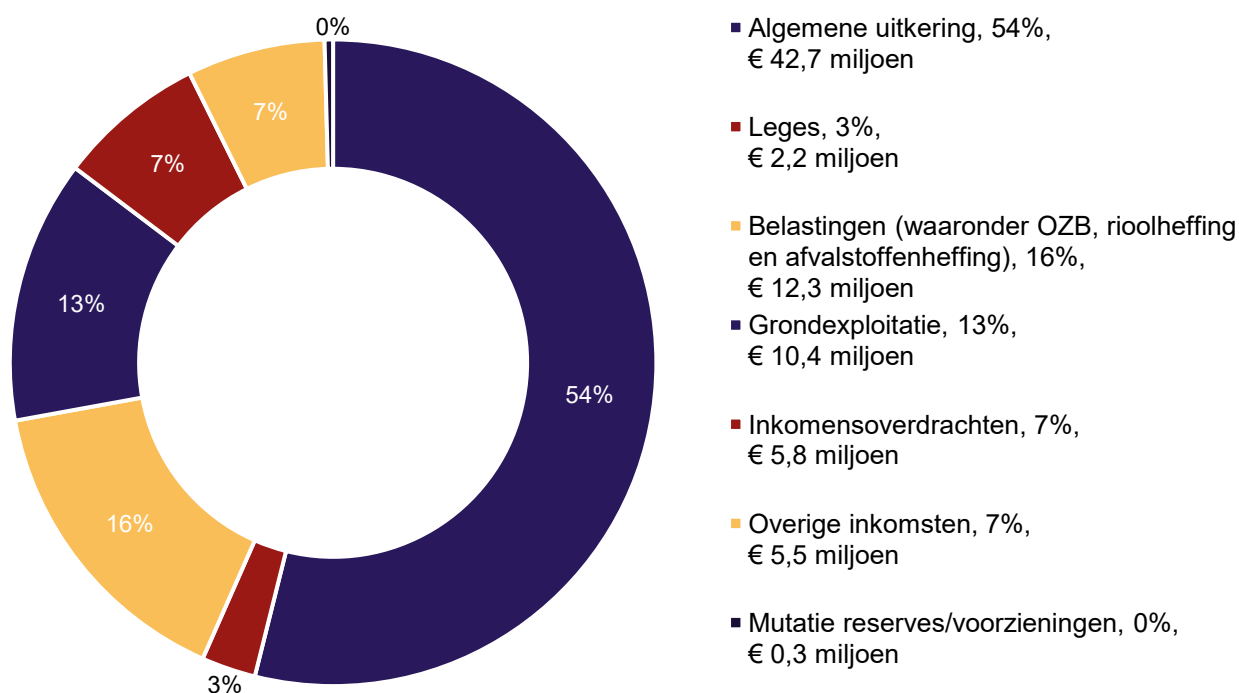
Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat de komende jaren nog aanvullende financiering nodig is. Voor de jaren 2027/2029 is het aantrekken van langlopende leningen tot een bedrag van € 34 miljoen geraamd. Dit heeft voor € 18 miljoen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen. Bij de ontwikkeling van het kengetal netto schuldquote is dat nader toegelicht.

Rente

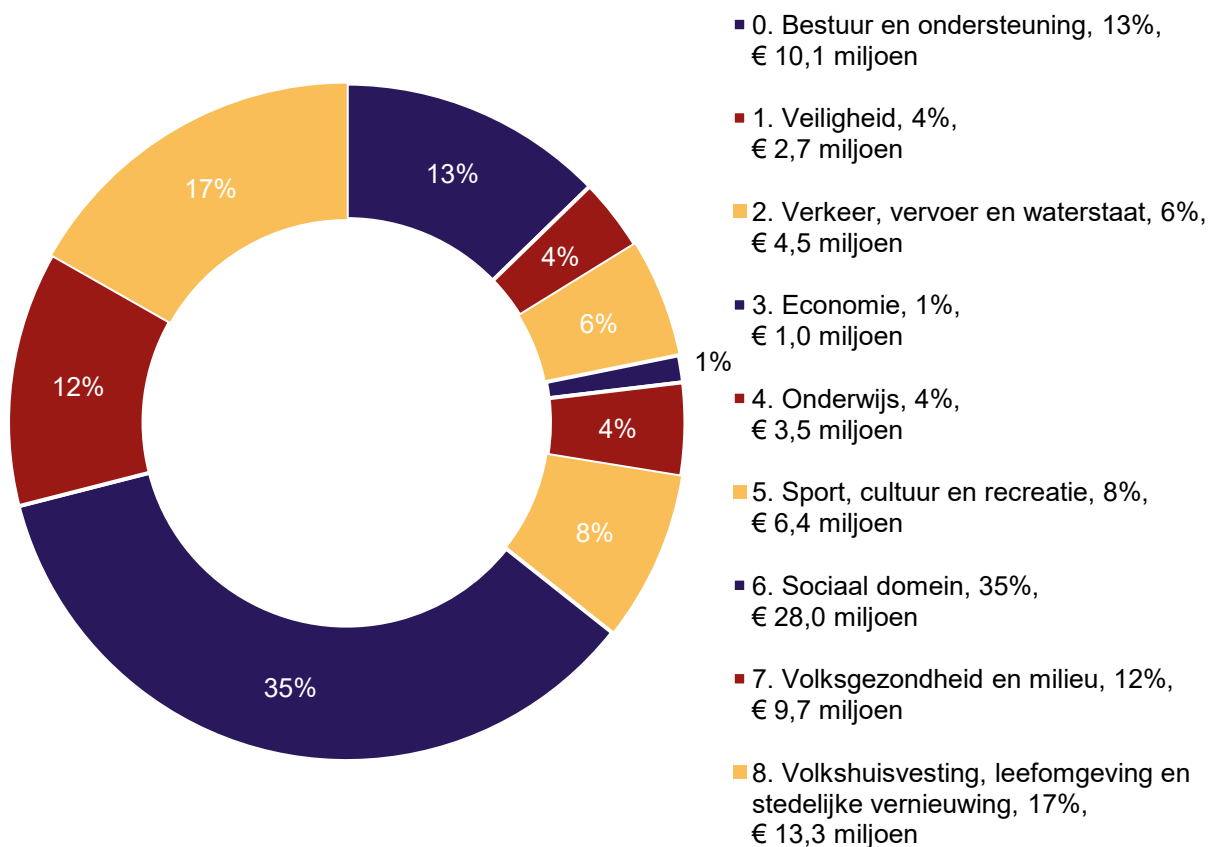
In de begroting is gerekend met een omslagrente van 1%. We zien dat de rente op aan te trekken geldleningen langzaam stijgt tot boven de 3%. Dit is mede het effect van de onrustige situatie in het Midden-Oosten. In de begroting zijn we nog uitgegaan van een percentage van 3 wat de afgelopen jaren reëel was. We blijven de ontwikkeling nauwlettend volgen.

Begroting in één oogopslag

Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2027 (na mutaties in reserves). De inkomsten van de programma's na mutaties in de reserves zijn € 79,2 miljoen.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2027 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt, totaal € 79,2 miljoen.

1.2 Totaaloverzicht 2027 – 2030

Bedragen x € 1.000,-	Rekening	Begroting 2026			Raming begrotingsjaar			2028			2029			2030		
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
Omschrijving programma	Bestuur en ondersteuning	-38.249	9.978	52.055	-42.076	10.366	51.044	-40.678	10.791	51.366	-40.575	11.480	51.690	-40.210		
	Correctie algemene dekkingsmiddelen	-40.890	7.623	51.525	-43.902	8.092	50.515	-42.423	8.448	50.837	-42.389	9.135	51.160	-42.025		
	Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	2.641	2.355	530	1.826	2.274	530	1.745	2.344	530	1.814	2.345	530	1.815		
	Veiligheid	2.250	2.373	200	2.543	2.794	200	2.594	2.794	200	2.594	2.802	200	2.602		
	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.328	3.698	748	3.712	4.604	748	3.856	4.908	748	4.161	4.627	748	3.879		
	Economie	472	1.020	549	471	1.127	636	492	10.146	9.675	472	6.945	6.461	485		
	Onderwijs	2.376	3.523	1.021	2.503	3.633	1.051	2.582	3.602	1.051	2.551	3.573	1.051	2.522		
	Sport, cultuur en recreatie	5.403	6.418	864	5.554	7.059	864	6.195	6.943	864	6.079	6.957	864	6.093		
	Sociaal domein	22.340	28.008	4.803	23.205	27.298	5.381	21.917	26.394	5.427	20.968	26.017	5.138	20.879		
	Volksgezondheid en milieu	2.208	9.673	6.366	3.307	8.976	6.370	2.606	9.056	6.459	2.597	8.991	6.396	2.594		
Algemene dekkingsmiddelen	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-129	13.288	12.616	672	4.513	3.851	662	3.844	3.002	842	2.942	2.110	833		
	Subtotaal programma's	40.890	71.487	27.695	43.792	62.278	19.629	42.649	70.031	27.954	42.077	65.198	23.497	41.702		
	Beheer overige gebouwen	-402	-170	312	-215	96	312	-215	96	312	-216	96	312	-216		
	Overhead	6.192	6.485	60	6.470	6.693	60	6.633	6.778	60	6.717	6.836	60	6.776		
	Treasury	-105	739	1.001	-261	985	1.275	-290	1.330	1.299	31	1.506	1.407	99		
	Belastingen	-5.717	-6.119	243	-6.728	255	7.364	-7.110	288	7.414	-7.147	281	7.464	-7.184		
	Algemene uitkering en overige uitkeringen	-39.648	-41.217	42.696	-42.696	-	40.929	-40.929	-	40.649	-40.649	-	41.495	-41.495		
	gemeentefonds	-331	-707	351	-510	-114	348	-462	-	348	-372	416	346	70		
	Overige baten en lasten	344	-													
	Vennootschapsbelasting															
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen		-39.668	7.450	51.390	-43.940	7.915	50.289	-42.373	8.448	50.082	-41.634	9.135	51.084	-41.949		
Raming saldo baten en lasten		1.222	78.937	79.085	-148	70.193	69.917	276	78.479	78.036	443	74.333	74.581	-248		

Specificatie mutatie in reserves (last = storting ; bate = onttrekking)													
Verkeer, vervoer en waterstaat													
Dekking kapitaallaasten	-8	-6											-6
Economie													
Dekking kapitaallaasten	-6	-5											-5
Sport, cultuur en recreatie													
Corona	-2	-44											-2
Toekomstvisie	-1	-2											-2
Bovenplanse voorzieningen	10												-2
Gemeentelijk erfgoed	-27	9											-34
Sociaal domein													
Sociaal domein													
Risicoverening jeugdzorg		-675											
Volksgezondheid en milieu													
Dekking kapitaallaasten	-1	-5											-5
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing													
Grondexploitatie	-537	-223											
Bovenplanse voorzieningen	207	127											
Omgewingswet	233		173							177			
Startersleningen	-1	-1											-1
Stimulering- en vangnettening	-1	-2											-2
Dekking kapitaallaasten													
Bestuur en ondersteuning													
Algemene dienst	897	-199											-19
Mutatie in de reserves													
Raming na mutatie in reserves	762	-1.026	173	135	38	177	226	-50	-	755	-	76	-76
Resultaat	1.984	-62	79.110	79.220	-110	70.370	70.144	226	78.479	78.791	74.333	74.657	-323
Begrotingsresultaat	574	0	79.110	79.220	-110	70.370	70.144	226	78.479	78.791	74.333	74.657	-323

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders J.L. Geurts en vacant)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten vormt een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het unieke karakter van de gemeente met grote sociale cohesie en kenmerkende ondernemersgeest weerspiegelt zich in een sterk en betrokken gemeentebestuur. Een actief, zichtbaar bestuur, dat open en bereikbaar is voor de Bunschoter gemeenschap en ruimte biedt aan initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de verschillende kernen.

Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via online- en offlinekanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur

De doelstelling is: “Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie”. De griffie zorgt ervoor dat de (nieuwe) raadsleden goed toegerust zijn op hun taak. Dat betekent dat er onder andere wordt gezorgd voor goede faciliteiten om mee te werken, dat er een goed inwerkprogramma wordt aangeboden en dat er trainingen worden verzorgd.

Het Coalitieakkoord 2026-2030 ‘Samen met vertrouwen vooruit!’ is naast de Toekomstvisie 2040, leidend voor de doelen van het bestuur en het gemeentelijk beleid.

De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en organisaties hoog te houden.

Overige taakvelden

Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf pagina 97).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 '*Bouwen aan de toekomst*'
- Toekomstvisie 2040

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- We blijven een gemeente waar (zondags)rust een belangrijk onderdeel van onze identiteit vormt.
- We zijn een open, transparante en toegankelijke gemeente.
- We versterken onze zelfstandigheid.
- We vergroten betrokkenheid van inwoners en stimuleren maatschappelijke participatie.
- We bouwen verder aan een toekomstbestendige en slagvaardige organisatie.
- We realiseren een nieuw gemeentehuis met ruimte voor wonen, cultuur en ontmoeting.

Wat gaan we er voor doen?

- Onze raad en ons bestuur bezinnen zich elke bestuursperiode over (de elementen van) onze identiteit die zij de komende vier jaar willen bewaken.
- We communiceren actief, tijdig en begrijpelijk over plannen, besluiten en ontwikkelingen. Daarbij zorgen we voor laagdrempelige en toegankelijke contactmogelijkheden voor inwoners, organisaties en ondernemers.
- We blijven samenwerken met andere gemeenten en partners wanneer dit onze zelfstandigheid versterkt. We nemen een actieve positie in de regio, maken bewuste keuzes in onze inzet en voeren hierop meer regie.
- We gaan nadenken over de manier waarop we inwoners, organisaties en ondernemers actief betrekken bij beleidsvorming en uitvoering. Uitgangspunt is dat we belanghebbenden vroegtijdig (aan de voorkant) betrekken. We ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving die bijdragen aan een leefbare en aantrekkelijke gemeente voor inwoners en ondernemers.
- We blijven investeren in een professionele organisatie met voldoende deskundige medewerkers, goede sturing en passende ambtelijk- bestuurlijke samenwerking, zodat gemeentelijke taken effectief en kwalitatief hoogwaardig kunnen worden uitgevoerd.
- We ontwikkelen en investeren in een nieuw gemeentehuis dat toekomstbestendig, betaalbaar en van meerwaarde is voor de samenleving.

Indicator Bestuur

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	3	2	2	2	2	2

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Burgers sturen op E-diensten.
- Spreiding realiseren in aanvragen paspoorten- en rijbewijzenpek.
- Zelfevaluatieproces optimaliseren.
- Backofficewerkzaamheden in kaart brengen.

Wat gaan we er voor doen?

- E-diensten onder de aandacht brengen bij de burgers via website/gemeentepagina/social media/telefonisch/mondeling/schriftelijk.
- Tijdig aanschrijven burgers herinnering verlopen reisdocument(-en) en communicatie via de gemeentelijke kanalen.
- Jaarplanning processen Zelfevaluatie opzetten en implementeren.
- Backofficewerkzaamheden (her)verdelen.

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	4.995	7.427	±7.000	±7.000	±7.000	±7.000

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplanningen.
- Het op peil houden van een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Actief treasurybeleid en -beheer.
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van de weerstandsratio. We actualiseren de nota reserves en weerstandsvermogen in 2027.
- Begrotingsoverschotten en positieve resultaten van de tussentijdse bestuursrapportages worden aan de algemene reserve toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die voor de OZB in lijn is met een goed voorzieningenniveau binnen de gemeente.
- Voor de marktgelden, riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven. Dit geldt ook voor de leges.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.
- We komen met een notitie waarin we mogelijkheden schetsen voor een betere kostendekking.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het Rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaire's en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's en aandacht voor een goede solvabiliteit van rond de 30%.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks uitvoeren van de financiële houdbaarheidstest van de VNG.
- In beeld brengen van de risico's en dat jaarlijks actualiseren.

- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egaliseringsvoorzieningen in relatie tot de kostendeekkende tarieven.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps-)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2027
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,80
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,24
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 676,75
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	0%
Overhead	% van totale lasten	8,27%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures of bij ziekte.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	2.472	1.474	1.619	1.608	1.608	1.609
Burgerzaken	719	689	736	667	736	736
Beheer overige gebouwen en gronden	86	86	96	96	96	96
Overhead	6.449	6.524	6.531	6.693	6.778	6.836
Treasury	871	794	739	985	1.330	1.506
OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	195	237	243	255	268	281
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	47	-350	-159	-114	-24	416
Vennootschapsbelasting	344	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	2.520	624	173	177	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	62	0	0	0	0
Totaal lasten	13.705	10.140	9.978	10.366	10.791	11.480
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	59	59	59	59	59	59
Burgerzaken	492	415	471	471	471	471
Beheer overige gebouwen en gronden	488	256	312	312	312	312
Overhead	257	39	60	60	60	60
Treasury	976	1.089	1.001	1.275	1.299	1.407
OZB (niet) woningen	5.835	6.275	6.881	7.275	7.325	7.375
Belastingen overig	78	81	89	89	89	89
Algemene uitkering	39.648	41.217	42.696	40.929	40.649	41.495
Overige baten en lasten	379	357	351	348	348	346
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.758	1.649	135	226	755	76
Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.984	0	0	0	0	0
Totaal baten	51.953	51.437	52.055	51.044	51.366	51.690

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming 2028 2029 2030		
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	2.414	1.416	1.561	1.549	1.549	1.550
Burgerzaken	227	274	265	196	265	265
Beheer overige gebouwen en gronden	-402	-170	-215	-215	-216	-216
Overhead	6.192	6.485	6.470	6.633	6.717	6.776
Treasury	-105	-295	-261	-290	31	99
OZB (niet) woningen	-5.835	-6.275	-6.881	-7.275	-7.325	-7.375
Belastingen overig	117	156	154	166	179	192
Algemene uitkering	-39.648	-41.217	-42.696	-40.929	-40.649	-41.495
Overige baten en lasten	-331	-707	-510	-462	-372	70
Vennootschapsbelasting	344	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	762	-1.026	38	-50	-755	-76
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.984	62	0	0	0	0
Totaal saldo	-38.249	-41.297	-42.076	-40.678	-40.575	-40.210

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2027	2028	2029	2030
Automatisering	674.400	60.750	239.500	55.000
Tractie	140.000	20.100	236.000	-
Bedrijfsvoering	-	7.500	-	-
Totaal	814.400	88.350	475.500	55.000

Toelichting

De netto lasten op het taakveld Bestuur komen per saldo hoger uit dan in de begroting 2026. In 2027 is rekening gehouden met de uitbreiding van de formatie voor de wethouders op basis van de besluitvorming coalitieakkoord. In 2025 is een eenmalige extra storting verantwoord in de voorziening pensioenen (voormalige) wethouders.

Het resultaat op taakveld Burgerzaken is in lijn met de ontwikkeling 2026. In het jaar 2028 zien we een lagere raming, omdat er in dat jaar geen verkiezingen gepland zijn.

Op taakveld Overhead komt in meerjarenperspectief de groei van de formatie tot uitdrukking die gekoppeld is aan de groei van de gemeente. Afhankelijk van de invulling daarvan worden de kosten verdeeld naar het betreffende programma/taakveld. Dit staat nog los van de notitie investeren in de organisatie. Die notitie maakt onderdeel uit van de uitwerking van het coalitieakkoord.

Het resultaat op het taakveld Treasury is het effect van enerzijds de werkelijke rentelasten die we moeten betalen op de geldleningen die we aantrekken en anderzijds de rente die op de boekwaarde van de investeringen wordt doorbelast. Ook is rekening gehouden met de doorberekende rente aan de grondexploitatie en een opbrengst op de gelden in verband met het schatkistbankieren. Voor dit laatste ontvangen we een marktconforme rente. Door het aantrekken van extra financiering zien we het resultaat op dit taakveld met ingang van 2029 teruglopen.

De onroerendezaakbelasting is geraamd op basis van de besluiten die genomen zijn bij de kadernota, waarin ook de 5% extra per jaar (t/m 2028) is meegenomen op basis van de perspectiefnota.

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2026.

Het taakveld Overige baten en lasten heeft aan de batenkant betrekking op de verrekening van de BTW in de tarieven voor de riolering en afval. Dit is in lijn met voorgaande jaren. Aan de lastenkant is het een combinatie van een stelpost onderuitputting kapitaallasten en inflatie.

De mutatie in de reserves hebben voornamelijk betrekking op de toevoeging aan de reserve bovenplans. De onttrekkingen hebben vooral betrekking op incidentele effecten binnen de begroting. In 2029 is een onttrekking van € 300.000,- geraamd aan de reserve bovenplans voor dekking fietspad Bovenduijst.

Het resultaat na opstelling van de programmabegroting komt iets lager uit dan verwacht bij de kadernota begroting 2027. Dit is in de financiële beschouwing nader toegelicht. Het resultaat is nog niet toegevoegd aan de reserves, omdat deze mede onderdeel zijn van de uitwerking van het coalitieakkoord. De ontwikkeling van de reservepositie komt terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder J.L. Geurts)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente is een mooie, fijne en veilige omgeving om in te leven, recreëren en werken. De uitdaging is om dit te borgen en, waar mogelijk, te verbeteren. Het uitgangspunt is dat iedereen zich veilig voelt. Daarom zetten we stevig in op zowel handhaving als ook preventie.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

▪ Crisisbeheersing en brandweer

De vrijwillige brandweer is belangrijk voor de veiligheid van onze gemeente. De gemeente Bunschoten maakt onderdeel uit van de [VRU](#). De [VRU](#) zet zich in voor een gedegen brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio Utrecht. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling [VRU](#). De gemeente en de [VRU](#) hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een taakuitvoeringsovereenkomst.

▪ Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij streven ernaar dat iedereen in de gemeente Bunschoten zich veilig kan voelen. Dit draagt ook bij aan een prettige woon- en leefomgeving in de gemeente. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Er wordt samen met veiligheidspartners ingezet op de aanpak van (jeugd)overlast, het verhogen van de meldingsbereidheid, het tegengaan van ondermijning en vandalisme. De drugsproblematiek wordt daadkrachtig aangepakt.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Gemeenschappelijke regeling [VRU](#)
- Bestuursagenda Veiligheidsregio Utrecht 2024 – 2027
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2027
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2024 – 2027
- Rampbestrijdings- en Incidentbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan brandweezorg Veiligheidsregio Utrecht, december 2025
- Regionale veiligheidsstrategie 2023 – 2026
- Wie praat, die gaat 3.0
- Integraal Veiligheidsplan [BES](#) 2023 – 2026
- Convenant Veilig Uitgaan 2024 – 2027
- Horeca- en evenementenbeleid
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Leidraad Centrumvisie Spakenburg 2024 – 2027
- Beleidskader mensenhandel

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Brandveilige en veilige fysieke leefomgeving.
- Een crisisorganisatie die snel en adequaat reageert op crises.
- Maatschappelijke ontwrichting voorkomen door het versterken van het programma Veerkracht en Weerbaarheid in de gemeente Bunschoten door samen met de lokale partners en vrijwilligers hier vorm aan te geven.

Wat gaan we er voor doen?

- We zijn betrokken bij de vrijwillige brandweer en de taken van de VRU.
- We hebben aandacht voor de benodigde inzet van vrijwilligers en de veranderende rol binnen de Veiligheidsregio Utrecht.
- Wij blijven investeren in onze crisisorganisatie en zorgen ervoor dat de rollen en taken bekend zijn en dat iedereen hierin geoefend en getraind is.
- Wij informeren onze inwoners hoe zij kunnen zorgen dat zij weerbaar zijn in geval van een ramp of crisis zoals bijvoorbeeld langdurige stroomuitval. Wij blijven inwoners alert maken om het belang van het aanschaffen van een noodpakket en hoe zij kunnen zorgen dat zij zelfredzaam zijn in de eerste 72 uur.
- Wij gaan onderzoeken of de noodsteunpunten die wij als gemeente hebben voldoen aan de huidige norm en wat wij als gemeente nodig hebben om goed voorbereid te zijn. Het is van belang om met diverse organisaties een plan klaar te hebben liggen hoe wij kunnen samenwerken in het geval van crisis en rampen.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal uitrukken	E	VRU	113	134	<110	<110	<110	<110
Het aantal loze meldingen	P	Idem	33	30	<30	<30	<30	<30

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Een wijkgerichte aanpak om de veiligheid in te versterken en het veiligheidsgevoel te vergroten.
- Inzicht in de problematiek op het gebied van zorg & veiligheid binnen de samenleving.
- Een integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit inclusief de aanpak tegen drugscriminaliteit.
- Een integrale aanpak op jongeren die afglijden of die zijn afgegleden in het criminele circuit.
- Bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen vergroten.

Wat gaan we er voor doen?

- We stellen binnen het basisteam BES een nieuw integraal veiligheidsplan 2027-2030 op. Op basis van het plan maken per thema een uitvoeringsprogramma en voeren wij deze uit.
- Daarnaast werken wij samen aan het Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2027-2030.
- We zorgen voor voldoende handhaving op straat. Boa's zijn zichtbaar en benaderbaar, en zijn goed toegerust.
- Het is belangrijk dat buurtbewoners zichzelf ook verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. We onderzoeken hoe we dat kunnen versterken. Daarin trekken we samen op met partners, waaronder de woningcorporatie, politie en zorgpartners. Waar nodig kiezen wij voor een wijkgerichte aanpak om de veiligheid te versterken.

- We geven uitvoering aan de integrale persoonsgerichte aanpak van personen met complexe problematiek en/of crimineel gedrag met als doel inzetten van juiste maatregel of middel in samenwerking met ketenpartners op het gebied van zorg en veiligheid.
- De procesregisseurs zorg en veiligheid vertegenwoordigen de gemeente Bunschoten in het Zorg- en Veiligheidshuis Utrecht en voeren casusregie bij stelselmatige daders, mensen met onbegrepen gedrag en bij gezinnen waar sprake is van ernstig huiselijk geweld.
- Wij onderzoeken op welke wijze de ketenpartners personen met onbegrepen gedrag, die momenteel niet passen binnen een bestaand (zorg & veiligheids)overleg, adequaat kunnen ondersteunen.
- Wij verminderen overlast door in een zo vroeg mogelijk stadium buurtbemiddeling of conflictbemiddeling aan te bieden. Het goede gesprek voeren is vaak de eerste stap tot verbetering van de situatie.
- De Wet Aanpak Woonoverlast biedt ons verschillende instrumenten waar we als gemeente gebruik van kunnen maken. Waar nodig legt de burgemeester een gedragsaanwijzing op of zet andere bestuurlijke maatregelen in.
- We ontvangen BIJ-meldingen bij de aanstaande terugkeer van bepaalde categorieën gedetineerden. In samenwerking met de politie wordt een risico-inventarisatie gemaakt waarna de burgemeester kan besluiten extra maatregelen te treffen om de veiligheid te waarborgen.
- Wij geven uitvoering aan de Wet nazorg ex-gedetineerden, waarin de gemeente verantwoordelijk is voor vier leefgebieden, zoals financiën, identiteit en huisvesting.
- Bij meldingen van huiselijk geweld die binnenkomen bij de politie of de gemeente wordt er door gemeente, politie en Veilig Thuis onderzocht of het opleggen van een huisverbod wenselijk en noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat de hulpverlening wordt opgestart.
- Wij geven uitvoering aan het 7-stappenmodel jeugdgroepen als er sprake is van problematische jeugdgroepen en risicogedrag onder jongeren. Deze wordt ingezet in het overleg Jongeren in de Openbare Ruimte.
- Wij voorkomen dat jongeren afglijden of doorgroeien in de (drugs)criminaliteit. Hierbij werken wij samen met politie, scholen, jongerenwerk en het integraal team.
- Wij geven uitvoering aan het beleidsplan mensenhandel en het daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma.
- Wij borgen de openbare orde en veiligheid bij risicowedstrijden door afspraken met de sportclubs te maken, onder meer in het hernieuwde Convenant Amateurvoetbal. Hierin wordt bepaald welke categorie de wedstrijd onder valt en maatregelen de club moet nemen om de openbare orde en veiligheid te borgen. Ook wordt hierin opgenomen wat er dan verwacht mag worden van ketenpartners zoals, gemeente en politie.
- Om ondermijning efficiënt aan te pakken, is een goede informatiepositie van groot belang. Om de juiste informatie op het gebied van georganiseerde criminaliteit en ondermijning boven tafel te krijgen, zorgen wij voor een versterkte informatiepositie. Op basis van een informatie-gestuurde aanpak bepalen we waar, wanneer en welke actie nodig is.
- Wij zorgen voor (meer) bewustwording bij het bestuur, de medewerkers en partners over ondermijning.
- We organiseren integrale acties om te controleren of bedrijven voldoen aan de uitgegeven vergunningen, brandveiligheid en andere geldende regels om de veiligheid en een veilige leefomgeving te verbeteren en/of te borgen. Dit doen we in samenwerking met externe partners als politie, brandweer, ODU en Stedin.
- Om de meldingsbereidheid onder onze inwoners en ondernemers te vergroten, voeren wij in samenwerking met Meld Misdaad Anoniem campagnes uit waarbij we specifieke thema's uitlichten.
- Bij aanpak van drugscriminaliteit bundelen de verschillende partners de krachten. De burgemeester maakt gebruik van zijn bevoegdheden, zoals het toepassen van bestuursdwang (o.a. pandsluiting), last onder dwangsom of het opleggen van een gebiedsverbod.
- We zorgen voor (meer) bewustwording bij onze inwoners over de gevaren en risico's van cybercrime. We richten ons daarbij op kwetsbare doelgroepen, zoals ondernemers, senioren en jongeren.
- We zoeken de samenwerking op met onze partners, zoals de digitale wijkagent en het Platform Veilig Ondernemen.
- We krijgen (beter) inzicht in de aard en omvang van digitale criminaliteit. We vragen van onze partners om deze informatie op een zodanige wijze met ons te delen zodat gerichte acties ondernomen kunnen worden.

- Het protocol agressie en geweld tegen medewerkers en (politieke) ambtsdragers van de gemeente Bunschoten wordt aangescherpt.
- Het lokale beleid is op orde.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2025	Nederland 2025
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	8	10
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,1	2,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,0	4,6
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,4	1,2
Vernieling en misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,7	5,7

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.576	1.689	1.770	1.815	1.815	1.823
Openbare orde en veiligheid	691	701	972	979	979	979
Totaal lasten	2.268	2.390	2.743	2.794	2.794	2.802
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	17	16	200	200	200	200
Totaal baten	17	16	200	200	200	200
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.576	1.689	1.770	1.815	1.815	1.823
Openbare orde en veiligheid	674	684	773	779	779	779
Totaal saldo	2.250	2.373	2.543	2.594	2.594	2.602

Investeringen

(Bedragen x €1,-)

	2027	2028	2029	2030
Elektrische fietsen <u>boa's</u>	14.500	-	-	-
Totaal	14.500	-	-	-

Toelichting

De raming binnen het taakveld Crisisbeheersing en brandweer is vooral gebaseerd op de meerjarenbegroting 2027-2030 van de VRU.

Het taakveld Openbare orde en veiligheid is gebaseerd op onder andere de raming van de inzet van de Boa's. Daarnaast zijn de lasten van de procesregisseurs zorg en veiligheid Baarn, Bunschoten en Soest geraamd. Deze zijn in dienst van de gemeente Bunschoten. Het aandeel van Bunschoten is 20%. Het resterende deel wordt doorberekend aan de gemeenten Baarn en Soest. Dit komt tot uitdrukking aan de batenkant. Tot en met 2025 verliep dit via BBS. De raming voor 2026 moet hier nog op worden aangepast (budgetneutrale verwerking).

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders W.P. van der Es en A. van de Groep. Voor het taakveld havens is portefeuillehouder vacant, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Mobiliteitsplan (2020)
- Beheerplan wegen 2026 - 2030
- Beheerplan Civiele Kunstwerken – Bruggen Bunschoten 2026 – 2030
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2026 – 2030
- Verlichtingsbeleid 2025 – 2034
- Analyse robuustheid Hoofdwegennet 2025
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 – 2030
- Toekomstplan parkeren Spakenburg centrum 2022 – 2026
- Advies parkeernormen woningen Bunschoten 2023
- Beleidsregel Parkeren Bunschoten 2023

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen als bruggen en openbare verlichting is in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt, met oog voor duurzaamheid.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.
- Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- Verkeersveiligheid verbeteren van gemotoriseerd verkeer, fietsers en voetgangers in de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal asfaltwegen wordt gerehabiliteerd overeenkomstig de planning in de 'Visie wegen buitengebied'.
- Een aantal straten wordt gerenoveerd volgens het beheerplan. De planning wordt gebieds- en wijkgericht aangepakt en wordt afgestemd op andere disciplines.

- Het kleine onderhoud in de wijken aan elementenverharding wordt uitgevoerd volgens een raamovereenkomst.
- Door middel van de uitvoering van het Mobiliteitsplan wordt de verkeersveiligheid verder verbeterd, waaronder het aanpassen van de inrichting van de Beethovenlaan en de Zuidwenk tussen Schouw en Oostelijke Randweg, zodat de inrichting past bij een snelheid van 30 km/u.
- De uitvoeringsvoorbereiding voor het asfalteren van de Westsingel is in voorbereiding en wordt na het project Beethovenlaan tot uitvoering gebracht. Project Beethovenlaan wordt in juni 2027 opgeleverd.
- Voor de Oranjebuurt is een rioolrenovatie aanstaande. In aanloop daarnaar toe wordt gewerkt aan een verkeerskundige verkenning van de Oranjebuurt en wordt in 2027 gestart met het opstellen van en het participeren over het integrale herinrichtingsplan van deze wijk.
- Het mobiliteitsplan uit 2020 zal worden herzien en geactualiseerd.
- De gemeente Bunschoten blijft in overleg met de provincie Utrecht over de in het Hoofdwegenet rapport gedane aanbevelingen, met als doel de bereikbaarheid en veiligheid van Bunschoten te verbeteren.
- Het ontwerp voor het fietspad Oostelijke Randweg (vanaf Akkerweg naar het noorden) is gereed. Het streven is om tot uitvoering over te gaan. Dit is echter afhankelijk van de acties die de diverse nutspartijen moeten uitvoeren aan de bestaande kabels en leidingen.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens het in 2024 vastgestelde beleid. De uitvoering wordt gedaan samen met een derde partij. Met deze partij hebben we sinds medio 2025 een overeenkomst voor het beheer en onderhoud.
- Er wordt gewerkt aan de instandhouding en vervanging van bruggen volgens het nieuwe beheerplan Civiele Kunstwerken - Bruggen 2026-2030.
- Situationeel bepalen wat en waar de verkeersveiligheid vergroot kan worden. Doorstroming en bereikbaarheid worden hierbij niet vergeten.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
% meldingen 'Snel Herstel' die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Fixi	99	98,75	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Waar mogelijk wordt voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren.
- Het evalueren en waar nodig verbeteren van de parkeerbehoefte na uitbreiden van de blauwe zones.

Taakveld Recreatieve/Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de havens is veilig voor bezoekers en gebruikers.
- Alle watergangen zijn op diepte en de waterafvoer in deze watergangen is gewaarborgd. Watergangen zijn recreatief van waarde voor burgers en gebruikers. Gemeente en Waterschap spannen zich daarvoor in.
- De duikers die de watergangen met elkaar verbinden zijn schoon. Afsluiters in duikers zijn in goede staat van onderhoud en functioneren naar behoren.

Wat gaan we er voor doen?

- Beheer en onderhoud in de havens stemmen we af met de watersportvereniging.
- Het Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020-2035 is leidend als het gaat om onderhoud en vervanging en daarmee kunnen we een veilig gebruik waarborgen.
- Het beheerplan en de daaruit vloeiende maatregelen worden geactualiseerd aan de hand van (instandhouding)inspecties. Voor de historische kade wordt een nadere uitwerking opgesteld van de noodzakelijke maatregelen, waarbij behoud van de cultuurhistorische waarde, technische haalbaarheid en toekomstbestendigheid worden afgewogen. De nodige onderhoudswerkzaamheden aan zowel de Oostpier als de Westpier in de haven worden uitgevoerd.
- Periodiek controleren we de reddingsmiddelen op de wal en herstellen we de gebreken.
- De bestaande duiker in de Schildersbuurt zal moeten worden vergroot/vervangen om het hemelwater van het afgekoppelde deel van de wijk adequaat te kunnen afvoeren, aangezien de huidige duiker daarvoor niet meer toereikend is. De voorbereidingen en werkzaamheden worden opgepakt in samenwerking met het waterschap.
- We voeren de in het Baggerplan Bunschoten 2024-2028 opgenomen maatregelen uit.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de drie buslijnen van Keolis (Syntus Utrecht) door de gemeente naar de omliggende plaatsen Amersfoort (376/N76), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort Vathorst (572) verder stimuleren.
- Het gebruik van het OV op peil houden en waar mogelijk trachten een verschuiving in gebruik van auto naar OV (en fiets) te bewerkstelligen.
- Mogelijkheden onderzoek naar een BRT verbinding tussen Bunschoten en Amersfoort in samenwerking met Amersfoort en de provincie.
- Onderzoek naar het realiseren van een alternatief voor een deel van de route van buslijn 376 in verband met funderingsschade aan huizen en wegen door trillingen, zoals bijv. in de Molenstraat en de Broerswetering.

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes, de halteplaatsen en de frequentie. Dit overleg wordt gecontinueerd.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.728	4.027	4.054	4.197	4.502	4.220
Parkeren	168	198	192	192	192	192
Recreatieve havens	148	149	154	156	156	156
Economische havens en waterwegen	13	18	18	18	18	18
Openbaar vervoer	43	43	42	41	41	41
Totaal lasten	4.100	4.435	4.460	4.604	4.908	4.627
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	424	345	345	345	345	345
Parkeren	28	51	56	56	56	56
Recreatieve havens	304	325	331	331	331	331
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	16	16	16	16	16	16
Totaal baten	771	736	748	748	748	748
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.303	3.682	3.709	3.852	4.157	3.875
Parkeren	140	146	136	136	136	136
Recreatieve havens	-156	-175	-176	-175	-175	-175
Economische havens en waterwegen	13	18	18	18	18	18
Openbaar vervoer	28	28	26	25	25	25
Totaal saldo	3.328	3.698	3.712	3.856	4.161	3.879

Investeringsen

<i>(Bedragen x €1,-)</i>	2027	2028	2029	2030
Vervangen beschoeiing Spakenburger gracht	800.000	-	-	-
Herstel damwand langs de Binnengracht	230.000	-	-	-
Vervanging fontein Spuiplein	19.950	-	-	-
Herstel stortsteen Westpier 't Kleine Zeetje	132.500	-	-	-
Gebakken straatstenen	300.000	300.000	300.000	300.000
Opwaarderen wegen (wegenbeheerplan)	337.500	337.500	337.500	-
Doortrekken fietspad Oost. Randweg naar Zuidwenk	438.625	-	-	-
Westsingel	2.950.000	-	-	-
Mobiliteitsplan	50.000	-	-	-
Drempels Sint Nicolaashoofd	32.465	-	-	-
Vervanging natstrooier 1 opzet klein	35.000	-	-	-
Vervanging sneeuwpluog 1 klein	7.500	-	-	-
Strooivoorziening Fuso 1	10.000	-	-	-
Strooivoorziening Fuso 2	10.000	-	-	-
Gladheidsmeetpunt	25.000	-	-	-
Evaluatie en toekomstplan openbare verlichting	-	55.000	-	-
Vervangen lichtmasten	20.900	21.300	21.700	22.100
Vervangen armaturen	40.100	40.900	41.700	42.500
Strekdam vaargeul Scouting	65.169	-	-	-
Windwatermolen Zuiderzeehaven	21.000	-	-	-
Totaal	5.525.709	754.700	700.900	364.600

Toelichting

Binnen dit programma zijn er weinig veranderingen ten opzichte van de begroting 2026. De hogere lasten in 2029 hebben betrekking op de bijdrage aan het realiseren van een fietspad Bovenduijst. In de kadernota begroting 2027 is hiervoor een bedrag van € 300.000,- geraamd. Dat komt nu tot uitdrukking binnen dit taakveld. De onttrekking aan de reserve bovenplans komt tot uitdrukking binnen het programma Bestuur en ondersteuning, taakveld mutatie reserves.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders A. van Goor en W.P. van der Es. Taakveld Economische promotie vacant, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en het welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, onder meer op het gebied van de energietransitie, voedselvoorziening en (internationale) veiligheid.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn ook een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.

1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente.
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

Economische ontwikkeling

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief citymarketingbeleid).

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Een belangrijk knelpunt voor de stimulering van de lokale economie ligt in de inrichting van de beschikbare bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende (ruimtelijke) behoeften. In de regio zijn o.a. afspraken gemaakt over het realiseren van lokale groeiruimte.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Een aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel in diverse sectoren, waaronder de techniek, bouw, productie en ambulante handel.

Economische promotie

Het is belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor regionale bezoekers.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Bunschoten toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'
- Omgevingsvisie Bunschoten 2040
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Strategie bedrijventerreinen Regio Amersfoort
- Provinciaal programma wonen en werken 2026
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Bestemmingsplan en exploitatieplan De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie 'Hart voor Spakenburg' 2024 - 2030
- Kansenskaart Spakenburg Centrum 2021 – 2025
- Nota Toerisme, Cultuur en Erfgoed

Overig:

- Nadere regel subsidie toerisme, recreatie en citymarketing 2024

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- De gemeente blijft een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (lokale) bedrijven.
- De gemeente is de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland.
- Goede organisatiegraad op de bedrijventerreinen.
- Verbinding in de regio voor een sterke lokale toekomstgerichte economie.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.

Wat gaan we er voor doen?

- Ondersteunen en faciliteren van initiatieven gericht op het behoud en de versterking van de organisatiegraad op de bedrijventerreinen, waaronder het parkmanagement Haarbrug-Zuid en de BIZ Haarbrug-Noord.
- Binnen gegeven mogelijkheden het uitvoeringsprogramma van de Centrumvisie 2024-2030 uitvoeren.
- In beeld brengen wat er nodig is om MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland te zijn.
- De samenwerking met Regio Foodvalley voortzetten en optimaliseren.
- De samenwerking met de verschillende belangenorganisaties, waaronder die van de agrarische sector, verder versterken.
- We ondersteunen de agrarische sector in belangrijke ontwikkelingen die spelen rond het buitengebied (UPLG, multifunctionele landbouw, voedselcampus).
- We volgen de ontwikkelingen van Vitens rondom de waterwinning bij Eemdijk kritisch met het oog op weidevogels, natuur en wonen.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat willen we bereiken?

- Ruimte voor nieuwe en groeiende lokale bedrijven.

Wat gaan we er voor doen?

- Regionale afspraken uitvoeren.
- Voorbereiden realisatie De Kronkels-Zuid fase 1.
- We werken alternatieven uit ter compensatie van De Kronkels-Zuid fase 2 in verband met de komst van het TenneT 150 KV hoogspanningsstation.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	0	0,1	*	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het is nu nog onduidelijk wanneer er grond kan worden uitgegeven voor De Kronkels-Zuid.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Goede informatievoorziening en ondersteuning van (startende) ondernemers.
- Het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven versterken elkaar.
- Toegankelijk ondernemersloket om ondernemers en zzp'ers goed en snel te bedienen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het organiseren van een masterclassprogramma voor startende ondernemers.
- Vertegenwoordigers van de gemeente gaan regelmatig op bezoek bij lokaal gevestigde bedrijven.
- Samen met diverse stakeholders inzetten op het oplossen van knelpunten op de bedrijventerreinen.
- Het faciliteren van goed contact tussen het bedrijfsleven en onderwijs.
- Een actieve en zichtbare rol van vertegenwoordigers van de gemeente Bunschoten binnen de verschillende belangenorganisaties, waaronder de bedrijvenkring.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
						2027	2028	2029	2030
Periodieke overleggen college	Samen SPKNBRG	P	Gemeente	2	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ <u>JOBS</u>	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	<u>SVV</u> *	P	Idem	1	*	*	1	*	1
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact-functionaris	Het college	P	Idem	3	2	2	2	2	2
	Portefeuillehouder <u>EZ</u>	P	Idem	11	12	10	10	10	10
	Bedrijfscontact-functionaris	P	Idem	14	15	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Dit overleg is één keer in de twee jaar.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Dat de gemeente Bunschoten wordt herkend en bezocht als aantrekkelijke cultuurhistorische recreatiegemeente voor water-, wandel-, fiets- en dagrecreatie.
- Een vitale gemeente met voldoende voorzieningen, werkgelegenheid en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor inwoners en ondernemers.
- Een recreatief aanbod dat bezoekers stimuleert langer in Bunschoten te verblijven en de gemeente vaker te bezoeken.
- Verbetering van de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten-Stad, Eemdijk en Spakenburg, waardoor deze optimaal worden benut en beleefd.
- Stimulering van recreatieve ondernemers en recreatieve initiatieven die bijdragen aan het verhaal van Bunschoten.
- Een sterke samenwerking tussen landbouw, recreatie en streekproducten die bijdraagt aan een aantrekkelijk en economisch vitaal buitengebied.

Wat gaan we er voor doen?

- Het vergroten van de zichtbaarheid en aantrekkingskracht van Bunschoten door gerichte marketing, promotie en de organisatie van onderscheidende evenementen.
- Actief bijdragen aan lokale en regionale samenwerkingen op het gebied van recreatie, toerisme, cultuur en promotie.
- Ondersteunen van een toeristisch informatiepunt dat inwoners en bezoekers informeert over het recreatieve, culturele en toeristische aanbod.
- Stimuleren van initiatieven die het unieke karakter en de identiteit van Bunschoten-Spakenburg versterken en meer bezoekers aantrekken.
- Het versterken van de onderlinge samenwerking tussen centrumondernemers om het centrum aantrekkelijker te maken voor inwoners en bezoekers
- Inzetten op doelgroepsegmentatie om recreatieve en toeristische activiteiten beter aan te laten sluiten bij verschillende doelgroepen.
- Het versterken van de samenwerking tussen evenementenorganisaties, lokale kunstenaars en de culturele sector om de culturele beleving van Bunschoten verder te verrijken.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2025	Nederland 2025
Func tiemenging	%	CBS BAG/ LISA	59,6	54,6
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	187,2	196,1

Wat mag het kosten?

Programma Economie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	76	89	72	72	72	68
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	564	6.380	402	488	9.527	6.313
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	130	155	160	162	162	158
Economische promotie	375	422	385	405	385	405
Totaal lasten	1.145	7.046	1.020	1.127	10.146	6.945
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	551	6.367	389	476	9.515	6.301
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	94	111	123	124	124	124
Economische promotie	28	39	36	36	36	36
Totaal baten	672	6.517	549	636	9.675	6.461
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	76	89	72	72	72	68
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13	13	13	13	13	13
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	36	45	37	37	38	34
Economische promotie	347	383	349	369	349	369
Totaal saldo	472	529	471	492	472	485

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2027	2028	2029	2030
Uitvoering centrumvisie 2029	-	-	40.000	-
Vervanging geluidsinstallatie markt	14.470	-	-	-
Totaal	14.470	-	40.000	-

Toelichting

Binnen dit programma is de ontwikkeling van de nettolasten in lijn met de begroting 2026.

De fluctuaties binnen het taakveld economische promotie is het effect van een budget dat gebaseerd is op de economische visie en al in de meerjarenbegroting 2026-2029 was opgenomen. Met ingang van 2027 is de bijdrage aan de Regio Food Valley in afwachting van de uitkomst van de evaluatie nog niet in de raming meegenomen. In 2026 was een bedrag van € 41.000,- geraamd.

Het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur geeft de raming weer van de grondexploitatie van het complex bedrijventerrein De Kronkels-Zuid. Deze effecten worden binnen de begroting budgettair neutraal verwerkt. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf [Grondbeleid](#).

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie dragen bij aan de zelfredzaamheid en het zelf organiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt, zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 '*Samen verder*'
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2027
- Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2025 - 2028 inclusief een subsidieregeling en een aanbesteding

Verordeningen:

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2025
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Overig:

- Dorpsbrede onderwijsvisie gemeente Bunschoten 2025
- Convenant Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn (voorschool – basisonderwijs) 2027 – 2030.
- Nadere regels Subsidie kinder- en peuteropvang 2026
- Nadere regels leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2025
- Beleidsregel Toezicht en handhaving Kinderopvang Bunschoten 2025
- Leerplicht jaarverslag 2025 – 2026
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2025
- Visie op Integrale Kindcentra in Bunschoten

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- We continueren het huidige aanbod van openbaar primair onderwijs.
- We ondersteunen het primair onderwijs met het vervoer en locatie van bewegingsonderwijs en schoolzwemmen binnen de gestelde kaders.

Wat gaan we er voor doen?

- We monitoren het openbaar primair onderwijs (vanuit de toezichthoudende rol) waarbij in overleg met de school aandacht is voor zorgpunten.

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan 2024-2027 voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van Integrale Kindcentra.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitbreiding van basisschool De Vlucht en IKC-vorming met vier lokalen.
- Uitbreiding van OBS 't Kruisrak en IKC-vorming met zeven lokalen.
- Uitbreiding van het Oostwende College met vier lokalen.

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig en kunnen meedoen.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal in een veilige, kansrijke en inclusieve omgeving.
- Voorkomen, vroegsignaleren en aanpakken van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpakken van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking behouden en waar mogelijk versterken binnen de LEA.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de vastgestelde Dorpsbrede onderwijsvisie in samenspraak met de betrokken lokale onderwijspartners. Het opstellen van een gezamenlijk breed gedragen Antipestenpact om pesten tegen te gaan, is hier onderdeel van.
- We zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld (basisvaardigheden en veilig online).
- In regionaal verband geven we uitvoering aan het 'Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort' zodat in elke arbeidsmarktregio een kwalitatief goed educatieaanbod en een effectieve aanpak van laaggeletterdheid wordt gerealiseerd.
- We geven uitvoering aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Jeugd Regio Amersfoort in samenspraak met de samenwerkingsverbanden.
- We geven uitvoering aan de vastgestelde thema's op de LEA, die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met onderwijsbestuurders, bestuurders van de kinderopvanginstellingen en voorscholen, de bestuurder van De Boei en de bestuurder van het Samenwerkingsverband De Eem.
- Per 1 januari 2026 valt de uitvoering van alle leerplichttaken onder de uitvoeringsorganisatie Eemkracht. Hierover vindt regionale afstemming en samenwerking plaats. Het uitgangspunt hierbij is het stimuleren van mogelijkheden in ontwikkeling en onderwijs.
- Eemkracht geeft uitvoering aan de wettelijke taken zoals de Leerplichtwet en draagt (preventief) zorg voor dat er minder jeugdigen voortijdig school verlaten zonder startkwalificatie. Dit gebeurt door uitvoering te geven aan een zogeheten sluitende aanpak en het thuiszitterspact.
- Thuiszitters en kwetsbare jongeren leidt Eemkracht toe naar een passende opleiding, werk en ondersteuning.
- Per 1 januari 2026 valt de uitvoering van alle taken van het leerlingenvervoer onder de uitvoeringsorganisatie Eemkracht. Hierover vindt regionale afstemming en samenwerking plaats. Het uitgangspunt is hierbij dat Eemkracht de leerling stimuleert om zo zelfstandig als mogelijk te reizen en dat de zelfredzaamheid wordt bevorderd.

- Eemkracht draagt zorg voor een passende vervoersoplossing voor leerlingen met een structurele beperking waardoor zij niet zelfstandig naar school kunnen gaan. Het betreft vervoer van de woning of de opstapplaats naar de school en terug. Dit wordt beoordeeld volgens de vastgestelde verordening Leerlingenvervoer met nadere regels.
- We dragen zorg voor het voortzetten van de effectieve interventiemethode 'Samen op de Bank'.
- We geven uitvoering aan bestaand beleid en anticiperen op nieuwe taken, ontwikkelingen en wet- en regelgeving.

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Prognose per 1-10-2025	Prognose per 1-10-2026	Prognose per 1-10-2027
Prognose leerlingenaantallen basisonderwijs	P	2.236	2.130	2.135

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk per 1-4-2026
Werkelijk leerlingenaantallen basisonderwijs	P	Allecijfers.nl	2.129

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2025*	Nederland 2025*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	6,0	7,4
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	32	28
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	1,5	2,3

* Betreft schooljaar 2024/2025

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	47	44	39	39	39	39
Onderwijshuisvesting	1.079	1.078	1.143	1.253	1.222	1.194
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.294	2.277	2.341	2.341	2.341	2.341
Totaal lasten	3.420	3.399	3.523	3.633	3.602	3.573
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	33	0	0	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.012	1.039	1.021	1.051	1.051	1.051
Totaal baten	1.045	1.039	1.021	1.051	1.051	1.051
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	47	44	39	39	39	39
Onderwijshuisvesting	1.046	1.078	1.143	1.253	1.222	1.194
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.282	1.238	1.321	1.290	1.290	1.290
Totaal saldo	2.376	2.359	2.503	2.582	2.551	2.522

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2027	2028	2029	2030
Uitbreiding Oostwende College (IHP)	2.025.000	-	-	-
Uitbreiding 't Kruisrak (IHP)	2.960.000	-	-	-
Uitbreiding De Vlucht (IHP)	940.000	-	-	-
Actualiseren IHP	-	25.000	-	-
Totaal	5.925.000	25.000	-	-

Toelichting

Binnen dit programma komen de effecten van de investeringen in onderwijshuisvesting tot uitdrukking binnen het taakveld Onderwijshuisvesting. Die investeringen zijn gebaseerd op het geactualiseerde integraal huisvestingsplan onderwijs. Daarin zijn ook de investeringen in de IKC vorming meegenomen.

Voor dat laatste wordt aan de huurders een marktconforme huur doorberekend. Die inkomsten komen terug op het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken aan de batenkant. Op dit taakveld worden ook de uitgaven en inkomsten onderwijsachterstandenbeleid verantwoord (afgerond € 0,8 miljoen) en leerlingenvervoer.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder vacant. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie portefeuillehouder vacant, voor het speelbeleid is A. van de Groep portefeuillehouder, commissie Ruimte.

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten beschikt vanuit haar historie over een rijke cultuur. Deze vormt een belangrijk onderdeel van haar identiteit. Het brede cultuuraanbod in onze gemeente is het waard om te koesteren. Sport, cultuur(beleving) en recreatie zijn zaken die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en inwoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking) stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staan voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen. In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd om accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol. Dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur

De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen en nieuwe initiatiefnemers zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur. Daarnaast stimuleert de gemeente de onderlinge samenwerking tussen deze partijen en het initiëren van nieuwe culturele initiatieven door inzet van een Cultuurcoach. Dit is ook opgenomen in de nota Toerisme, Cultuur en Erfgoed gemeente Bunschoten 2026.

Erfgoed

De gemeenschap is trots op zijn cultuurhistorisch erfgoed: gebouwd, maritiem en immaterieel. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen, instellingen en initiatiefnemers die zich inzetten voor het behouden, levendig houden, kennis overdragen en het onder de aandacht brengen ervan bij het brede publiek. Dit is ook opgenomen in de nota Toerisme, Cultuur en Erfgoed gemeente Bunschoten 2026. Daarnaast beschermt de gemeente het lokale erfgoed: het historische dorpsgezicht rondom de Museumhaven van Spakenburg met zijn vissershuisjes, botters en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland, de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk en Zevenhuizen) en de archeologische erfenissen, zoals de Stadsweiden (restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media

De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente, waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord. Zo biedt de bibliotheek bijvoorbeeld een podium aan gastsprekers. Naast de 'klassieke' boekenbibliotheek, treedt

er een verschuiving op naar een meer 'maatschappelijk-educatieve' bibliotheek: een vrij toegankelijke plek met een brede informatiefunctie.

Het Informatiepunt Digitale Overheid is in de bibliotheek gevestigd. Op deze laagdrempelige plek kunnen inwoners terecht voor hulp en informatie over omgaan met de (digitale) overheid.

Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, het stimuleren van leesbevordering en leesplezier bij (jonge) kinderen, het bevorderen van basisvaardigheden, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners. Het (Digi)Taalhuis, het Digitale Hulpplein en het Taalcafé in de bibliotheek nemen hierbij een belangrijke plaats in. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel, met aandacht voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners.

De deelnemende gemeenten en de bibliotheek bereiden zich voor op de herziening van de Wsob. Deze herziening introduceert een wettelijke zorgplicht voor gemeenten, versterkt de lokale financiering en waarborgt dat elke Nederlandse gemeente een volwaardige bibliotheek krijgt. De wet zal op zijn vroegst op 1 januari 2027 van kracht worden. De bibliotheek in Bunschoten voldoet al aan alle criteria van deze herziening. Daarnaast gaan de deelnemende gemeenten en de bibliotheek gezamenlijk aan een verplicht meerjarenbeleidsplan werken. Dit wordt eveneens een verplichting vanuit de herziene Wsob.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Er is steeds meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant daarbij flexibel met zijn tijd om kan gaan.

De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente. Het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten.

Sinds enkele jaren ondervinden watersporters op de Randmeren 's zomers grote hinder van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Er wordt periodiek gemaaid, maar het goed bevaarbare gebied blijft beperkt en dit leidt in sommige gevallen tot gevaarlijke situaties. In samenwerking met andere partijen wordt aan oplossingen gewerkt. Op korte termijn zijn het maaien van een groter gebied, het vaker maaien en duidelijke communicatie van belang. Verdiepen is de enige structurele oplossing waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht (onder andere in verband met natuur en financiën).

De gemeente Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. In verband hiermee zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van de kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden in het buitengebied.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft nog weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen, maar daar zal verandering in komen met de opening van een nieuw hotel.

Initiatieven zoals Bed & Breakfasts (B&B's) en Kamperen bij de Boer worden mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens een verblijf in Bunschoten en de lokale infrastructuur zijn belangrijke middelen.

Het college heeft op 9 september 2025 het besluit genomen de recreatieve functie van beide vakantieparken aan de Westdijk te behouden. Er is in 2026 een Plan van Aanpak opgesteld waar het college over besloten heeft. Uitvoering van het Plan van Aanpak Vakantieparken vergt een meerjarige projectmatige inzet. Dit project is onderdeel van de uitwerking van het coalitieakkoord waarin ook de beschikbare capaciteit voor de uitvoering van deze en andere majeure projecten wordt meegenomen.

Een groene leefomgeving heeft een positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht.

Goede speelvoorzieningen stimuleren kinderen om buiten te spelen, te bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Nota Toerisme, Cultuur en Erfgoed gemeente Bunschoten 2026
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'
- Nota Sportaccommodaties 2024-2027
- Sportakkoord II
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 'Samen verder'
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie 'Paden in de Eempolder' 2005
- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2022
- Erfgoedverordening 2024
- Ligplaatsenverordening 2013

Overig:

- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek
- Nadere regel Subsidie Historisch Aanzien Museumhaven 2025
- Nadere regel behoud bidders Museumhaven Spakenburg 2024
- Nadere regel Subsidie muzikale educatie 2019 (1^e wijziging)
- Nadere regel subsidie Cultuur 2026
- Subsidieregeling gemeentelijke monumenten
- Nadere regel subsidie toerisme, recreatie en citymarketing 2024

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening en breedtesport.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Regionaal participeren in het aangepast sporten-project 'Grenzeloos Actief'.
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches aan de hand van nieuwe afspraken voor de periode 2026-2027.
- In samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten wordt het Sportakkoord II geëvalueerd en wordt er bepaald hoe hier een vervolg aan kan worden gegeven.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden om te kunnen sporten.
- Uitvoering geven aan de vastgestelde Nota Sportaccommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven sturing aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door uitvoering te geven aan het beheerplan en deze zo nodig bij te stellen op basis van de monitoring.
- De vier oudste voetbalvelden op sportpark De Westmaat zijn nog tot 2028 goedgekeurd volgens de KNVB-normen. Omdat deze velden ouder zijn en de ontwikkelingen doorgaan rondom kunstgrasvelden zal samen met de beheerder SRO en stichting Exploitatie De Westmaat worden bepaald of een renovatie noodzakelijk is of dat het beter is om de huidige kunstgrasvelden langer in stand te houden. In het kader van spreiding en afstemming kan het zijn dat een voorbereiding wordt gestart in 2027. Noodzakelijke herkeuring van deze kunstgrasvelden vindt plaats volgens protocol van de KNVB (eind 2027 of begin 2028).
- We starten met de bouw van de nieuwe sporthal naast het zwembad.
- We actualiseren onze subsidieregeling voor sportaccommodaties.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-onderzoek ISA-sport	12	12	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren en in stand houden van cultuurparticipatie door het ondersteunen van initiatieven en door zoveel mogelijk mensen in aanraking te laten komen met het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die verdere samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente bevorderen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het inzetten van een Cultuurcoach die zorgt voor verbinding, ondersteuning en stimulans van cultuurparticipatie, en het (financieel) ondersteunen van de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Het (financieel) ondersteunen van culturele verenigingen en instellingen zoals muziekverenigingen, de Oranjeverenigingen en Stichting Beiaard.
- Uitvoering geven aan de ambities en acties uit de beleidsnota Toerisme, Cultuur en Erfgoed, geformuleerd in het nader vast te stellen uitvoeringsprogramma.
- Het financieel ondersteunen van muziekattractie voor kinderen door het subsidiëren van een binnenschools-programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Het financieel ondersteunen van een cultuureducatieprogramma voor basisscholen, uitgevoerd door Kunst Centraal in samenwerking met lokale cultuur- en erfgoedinstellingen.
- Het kosteloos aanbieden van expositieruimte op het gemeentehuis.
- Het (financieel) ondersteunen van lokale activiteiten ter behoud en bevordering van de streektaal, en het co-financieren van projecten met convenantpartners.
- Het realiseren van een dorpsbrede (digitale) centrale Cultuuragenda.
- Het organiseren van participatiemoment(en) met kinderen en jongeren om behoefte en wensen op het gebied van lokale cultuurdeelname op te halen.
- Het verkennen van de mogelijkheden van verschillende projecten passend bij de doelen, zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2026-2027 gekoppeld aan de Nota Toerisme, Cultuur en Erfgoed gemeente Bunschoten 2026.

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de (gemeentelijke) collectie (kunst)historische objecten te beheren. Daarmee kan de rijke cultuurhistorie van Spakenburg onder de aandacht gebracht worden bij de gemeenschap en daarbuiten en de plek zijn waar bewoners, inwoners en bezoekers de lokale kunst en cultuur uit het verleden in het heden leren kennen en begrijpen.
- Het stimuleren van het museum in de ambitie om het kloppend hart van cultureel Spakenburg te zijn en daarin samenwerking te zoeken met andere culturele partijen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het financieel ondersteunen van een gecertificeerd museum en het stimuleren van het maken van plannen waardoor het museum ook in de toekomst kan blijven voortbestaan en in ontwikkeling kan blijven.

Indicator Musea

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	12.212	12.046	12.500	12.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- De integraal cultuurhistorisch waardevolle zaken binnen de gemeente behouden voor de toekomst om daarmee de identiteit en het historisch besef te versterken.
- Het onder de aandacht brengen en vergroten van kennis over de lokale cultuurhistorie bij zowel inwoners (jong en oud) als bezoekers van de gemeente.
- Het behoud van het maritieme ensemble rondom de Oude Haven van Spakenburg: de botterwerf, de omliggende aan de visserij gerelateerde bebouwing en historische schepen.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die zorgen voor het levendig houden van het lokale (immateriële) erfgoed en/of een bijdrage leveren aan kennisoverdracht.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het (financieel) ondersteunen van monumenteigenaren bij het onderhoud aan hun monument.
- Het stimuleren van de aanwezigheid van historische schepen die, in verschillende gradaties, bijdragen aan het historische beeld van de Museumhaven Spakenburg door middel van liggeldsubsidie en het structureel subsidiëren in onderhoud van de botters.
- Het waar nodig uitbreiden van de lijst met gemeentelijke monumenten.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- Het subsidiëren van - en samenwerken met diverse stichtingen op gebied van erfgoed, zoals het Centrum voor Erfgoed en Cultuur en de Historische Vereniging Bunschote.
- Het ontsluiten van historisch(e) gerelateerde materialen via www.erfgoedbunschoten.nl, samen met de Historische Vereniging Bunschote.
- (Starten met) het opstellen van een gemeente brede digitale cultuurhistorische waardenkaart.
- (Starten met) het actualiseren van de nadere regel behoud gemeentelijke monumenten.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	71	74	74	74

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van de bibliotheek in Bunschoten, inclusief het Informatiepunt Digitale Overheid en het (Digi)Taalhuis.
- Een geletterde samenleving: bevorderen van lezen en leesplezier.
- Inwoners kunnen meedoen in de (digitale) informatiesamenleving.
- Inwoners kunnen een leven lang ontwikkelen, zodat zij blijvend kunnen participeren.
- Zorgdragen voor een Lokaal Toereikend Media-Aanbod, waarin het volgende centraal staat: een professioneel aangestuurde en goed zichtbare streekomroep, functionerend in de directe woon- en leefomgeving van burgers.
- Het in stand houden van de streekomroep Eemland1, die met behoud van de lokale identiteit samenwerkt in de regio en zichzelf ontwikkelt om ook in de toekomst te kunnen voortbestaan.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten:
 - Het beheren en uitleen van een (literatuur)collectie en ondersteunen van het (Digi)taalhuis;
 - Het Informatiepunt Digitale Overheid in stand houden in de lokale bibliotheek;
 - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden, zoals: het Taalcafé, Klik- en Tik, Bibliotheek op School, Voorleesfeestjes in de bibliotheek, VoorleesExpress, Boekstart, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen (kinderopvang en basisonderwijs), workshops zoals 'Veilig online', etc.;
 - Kinderopvanginstellingen proactief benaderen om het voorlezen te bevorderen op de kinderopvang met aandacht voor ouderbetrokkenheid.
 - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College.
- Zorgdragen voor het behouden van een robuuste toekomstbestendige laagdrempelige toegankelijke bibliotheek die voldoet aan de herziene Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen.
- Ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere betrokken instellingen op het gebied van cultuur.
- Het financieel ondersteunen van streekomroep Eemland1 (wettelijke verplichting) tot aan de overname van financiering door het Rijk in 2028.

Indicator Media

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	20,46	20,58	20,7	20,8	21	21

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving creëren die bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Een buitenruimte die klimaatbestendig is ingericht en bijdraagt aan biodiversiteit. Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging.
- Een duurzaam en gezond bomenbestand dat voldoet aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid, waarbij boomstructuren en nieuwe bomen voldoende ruimte hebben zowel boven- als ondergronds.
- Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening sport en spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speel- en sportvoorzieningen over de gemeente, waarbij de inrichting van de speeltuinen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het omvormen van bestaande speeltuinen naar samenspeelplekken ter bevordering van het inclusief spelen.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving door hen te laten participeren bij beleidsvraagstukken en inrichtingsvraagstukken.

- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is. Dit geldt ook voor de vaarroute van Laakzone.
- Behouden van de kwaliteit en de ontwikkeling van nieuwe wandel- en fietspaden.
- Het nemen van maatregelen die bijdragen aan het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit bij 't Kleine Zeeetje, met als doel de status als officiële zwemlocatie te behouden.

Wat gaan we er voor doen?

- Het actualiseren van het groenbeleidsplan, bomenbeleid en snippergroenbeleid tot één stuk.
- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, passend binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en opgestelde onderhoudsbestekken, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen, het sloten van de watergangen en het bestrijden van onkruid op verharding.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de boomveiligheidscontrole (boomveiligheid) uitgevoerd en worden de daaropvolgende maatregelen uitgevoerd. Dit om het boomareaal in stand te houden.
- Maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren worden voortgezet.
- Het uitvoeren van diverse groenrenovaties (indien nodig integraal oppakken) om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk wordt overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen. Bewoners worden gevraagd om mee te denken over de invulling van hun buitenruimte.
- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties, worden op basis van het nog vast te stellen beheerplan 2027-2031 diverse speeltuinen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen. Daarnaast worden de speeltuinen die in 2026 nog niet zijn uitgevoerd opgepakt om te renoveren. Bewoners worden benaderd om mee te denken over de invulling van de speeltuinen. Dit alles om de voorzieningen veilig, toegankelijk en op niveau te houden.
- Uitvoering geven aan de ambities en acties uit de beleidsnota Toerisme, Cultuur en Erfgoed.
- De recreatieve en toeristische bebording in het centrum actualiseren en waar nodig aanpassen, zodat bezoekers beter worden geïnformeerd en geleid.
- Invulling geven aan de marketing, promotie en zichtbaarheid van het nieuwe wandelroutenetwerk Utrecht-Oost, zoals opgeleverd door Routebureau Utrecht.
- Als 't Kleine Zeeetje een officiële zwemwaterlocatie blijft, blijven wij ons inzetten voor een aantrekkelijke en toegankelijke recreatielocatie, in samenhang met de aanwezige horeca- en verblijfsvoorzieningen.
- De bestaande afspraken rondom het maaien van waterplanten voortzetten en de groei van waterplanten monitoren met behulp van sonarbeelden.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Streefwaarden			
					2027	2028	2029	2030
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	91%	94%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

SRO Bunschoten B.V.

SRO Bunschoten B.V. is de vennootschap waarin gemeente Bunschoten en [NV SRO](#) samenwerken. De vennootschap heeft (onder andere) ten doel de exploitatie van gemeentelijke sport- en recreatievoorzieningen in de ruimste zin van het woord en ook in algemene zin om voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke ontplooiing. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een optimaal evenwicht tussen het financieel en maatschappelijk rendement. Daarnaast draagt de vennootschap zorg voor het verrichten van werkzaamheden en het verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport en recreatie, zoals het stimuleren van sport en bewegen, verenigingsadvisering en het organiseren van evenementen.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaien Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Niet sporters	%	Gezondheids- monitor <u>GGD</u> , <u>CBS</u> en <u>RIVM</u>	39,9	42,5

Wat mag het kosten?

Programma Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	309	319	191	191	191	191
Sportaccommodaties	2.159	2.237	2.346	2.942	2.870	2.867
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	157	147	151	151	151	151
Musea	317	316	321	321	321	321
Cultureel erfgoed	473	450	458	460	462	462
Media	601	567	478	478	478	478
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.432	2.579	2.472	2.515	2.469	2.486
Totaal lasten	6.448	6.616	6.418	7.059	6.943	6.957
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	159	135	0	0	0	0
Sportaccommodaties	753	581	742	742	742	742
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	18	18	18	18	18
Musea	53	53	53	53	53	53
Cultureel erfgoed	2	2	2	2	2	2
Media	21	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	51	50	49	49	49	49
Totaal baten	1.045	840	864	864	864	864
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	151	184	191	191	191	191
Sportaccommodaties	1.406	1.656	1.604	2.200	2.129	2.125
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	152	129	133	133	133	133
Musea	264	263	269	269	269	269
Cultureel erfgoed	471	448	456	458	460	460
Media	580	567	478	478	478	478
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.380	2.529	2.423	2.467	2.420	2.438
Totaal saldo	5.403	5.776	5.554	6.195	6.079	6.093

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2027	2028	2029	2030
Parkeervoorzieningen sportcomplex Vaartweg 2029	-	-	58.000	-
Verduurzaming De Kuil (IHP)	-	2.500.000	-	-
Renovatie De Toekomst (IHP)	100.000	-	-	-
Beheerplan sportvelden	-	15.000	-	-
Permanente sporthal	10.900.000	-	-	-
Buitenterrein zwembad de Duker	75.000	-	-	-
Verlichting toren/ Visser van Spakenburg	-	13.000	-	-
Digitalisering historisch beeldarchief	-	14.000	-	-
Totaal	11.075.000	2.542.000	58.000	-

Toelichting

Op het taakveld Sportbeleid en activering wordt in meerjarenperspectief rekening gehouden met het vervallen van de inkomsten uit de Brede SPUK. Om dit budgettair in de begroting te verwerken zijn ook de uitgaven op dit taakveld daarop aangepast. Er zijn inmiddels ontwikkelingen die wijzen op een gewijzigde voortzetting van de Brede SPUK. Voor sport komt een nieuwe regeling, maar het is te vroeg om dit al te verwerken in deze programmabegroting.

De stijging van de lasten voor het taakveld Sportaccommodaties is het effect van de kapitaallasten bouw permanente sporthal en de verduurzaming van sporthal De Kuil. De uitvoering van de bouw van de permanente hal staat gepland voor 2027. De renovatie van sporthal De Kuil in 2028.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouders W.P. van der Es en vacant)

Omschrijving programma (missie)

Investeren in één sterk sociaal domein is investeren in een gezonde, vitale, zorgzame en inclusieve samenleving. Een goed functionerend lokaal sociaal domein biedt wat nodig is. Tijdelijk bieden wat nodig is en soms is er structureel ondersteuning nodig. Met oog voor de menselijke maat en de verschillen die er zijn tussen inwoners.

In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen. De uitvoeringsorganisatie Eemkracht is daarbij voor ons een belangrijke partner.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal
- Inkomensregelingen
- Wsw en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Hulpmiddelen en diensten (Wmo)
- Huishoudelijke hulp (Wmo)
- Begeleiding (Wmo)
- Dagbesteding (Wmo)
- Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- Jeugdhulp ambulant lokaal
- Jeugdhulp ambulant regionaal
- Jeugdhulp ambulant landelijk
- Jeugdhulp met verblijf lokaal
- Jeugdhulp met verblijf regionaal
- Jeugdhulp met verblijf landelijk
- PGB Wmo
- PGB Jeugd
- Beschermde wonen (Wmo)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering
- Coördinatie en beleid Wmo
- Coördinatie en beleid Jeugd

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

Het beleid in het Sociaal Domein en de uitvoering ervan kent de volgende uitgangspunten:

1. Iedereen kan meedoen

We gaan uit van een inclusieve samenleving. Iedereen hoort erbij ongeacht leeftijd, achtergrond of levensbeschouwing, geslacht, seksuele gerichtheid, fysieke of psychische beperking.

2. Gezond zijn als basis van een prettig leven

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Of je je gezond voelt, hangt af van de mate waarin je je nuttig en gewaardeerd voelt, of je controle hebt over je leven en de kwaliteit van je sociale contacten. In feite maakt gezondheid onderdeel uit van alle onderdelen van ons leven. Als je je gezond voelt, kun je meer aan en ben je beter in staat de uitdagingen van het leven aan te gaan. Deze brede benadering sluit aan bij het concept van Positieve Gezondheid. Gezond leven is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van mensen zelf. De gemeente stimuleert en ondersteunt daarbij.

3. Eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Veel inwoners van Bunschoten redden zich prima zelf, of met hulp van hun omgeving, maar dat lukt niet altijd. Soms is er ondersteuning nodig. De gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid, samen met anderen. Ondersteuning is er altijd op gericht dat de inwoner de regie over zijn eigen leven (weer) neemt, zodat inwoners in staat worden gesteld om problemen (weer) zelf op te lossen. Als dit niet kan of lukt, dan kan ondersteuning ook langdurig zijn en zorgen we voor een vangnet voor mensen die het echt niet zelf kunnen.

4. Inzetten op een sterke sociale basis

De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties, bedrijven en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven. In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen.

5. Ondersteuning is passend

We zorgen voor passende ondersteuning door aan te sluiten bij de eigen mogelijkheden van inwoners en het versterken van veerkracht van gezinnen. Dat betekent ook dat we het gesprek voeren over wat als normaal bestempeld kan worden in de samenleving en wat acceptabel is binnen welke bandbreedte. Dat geldt voor alle leeftijdsfasen. Niet alles hoeft en kan opgelost worden vanuit professionele hulpverlening. Hulp is beschikbaar voor iedereen die dat echt nodig heeft. Zo licht mogelijk, maar ook zwaar wanneer noodzakelijk.

6. Ondersteuning organiseren we dichtbij

Hulp wordt in principe aangeboden in de eigen omgeving. Lokaal wat lokaal kan, in de wijk waar dat past en regionaal waar het lokaal niet kan of waar meerwaarde ontstaat. Daarbij zetten we in op een sterk sociaal team dat zelf hulpverlening biedt aan inwoners. Zo krijgen inwoners sneller passende hulp en hebben zij één vaste hulpverlener die naast hen staat, de lokale situatie goed kent en helpt om regie te houden over de benodigde steun.

7. Samen komen we tot de beste oplossing

We werken bewust met één beleidskader voor het sociaal domein. Dat biedt de kans om integraal zaken op te pakken. Samen met onze inwoners, samen met onze maatschappelijke partners, en in samenspraak met andere beleidsterreinen zoals omgevingsontwikkeling, openbare ruimte, wonen en veiligheid.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 '*Samen verder*'
- Omgevingsprogramma wonen 2025-2029 met uitvoeringsagenda
- Regiovisie '*Samen in de Wijk*' 2021 – 2026
- Beleidsplan toezicht en handhaving Sociaal Domein 2021 – 2024, [BBS gemeenten](#).
- Inburgering Nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2022 Gemeente Bunschoten
- Regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' 2021 – 2026
- Regiovisie '*Voor een veilig thuis regio Utrecht*'

Verordeningen:

- Verordening Sociaal Domein 2026
- Verordening cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening
- Huisvestingsverordening 2025 - 2029

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen.

Om ervoor te zorgen dat de zorg in de toekomst beschikbaar blijft, is het noodzakelijk om de opkomende kosten te beperken. Dit vereist een verschuiving naar preventie en het versterken van de sociale basis. De sociale basis moet sterk en zichtbaar genoeg zijn om lichte hulpvragen in op te vangen. De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven.

In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen. Inwoners ervaren steun uit hun omgeving en steunen elkaar met behulp van vrijwilligers en voldoende aanwezigheid van collectieve vrij toegankelijke voorzieningen.

Wat gaan we er voor doen?

- We stimuleren burgerinitiatieven om ontmoeting te organiseren, denk aan buurtactiviteiten en verenigingen.
- We bevorderen de aanwezigheid van ontmoetingsplekken en plekken waar activiteiten kunnen worden georganiseerd voor verschillende doelgroepen.
- We continueren succesvolle interventies.
- We faciliteren een steun-in-de-wijk-systeem en verdere uitbreiding van buurtnetwerken.
- We werken aan het verbeteren van de mentale gezondheid, waaronder het voorkomen van eenzaamheid.
- We continueren het ondersteunen en waarderen van mantelzorgers. We maken daarbij gebruik van het mantelzorgcompliment.
- We zetten in op een dorpsbrede aanpak tegen pesten.
- We zetten ons als dementievriendelijke gemeente actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang en goed mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
- Op basis van de Lokale Inclusieagenda wordt gewerkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo, jeugd of integraal

Onder dit taakveld valt het Integraal team Bunschoten van Eemkracht. Zij vormen een zogeheten eerstelijnsvoorziening.

Eemkracht werkt op basis van de bestuursopdracht '*Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest*' met de uitgangspunten nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid. Op het gebied van: maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, hulpmiddelen, werk en inkomen, minimaregelingen, schuldhulpverlening, inburgering, leerplicht en leerlingenvervoer. Welke zijn verdeeld onder verschillende taakvelden.

Wat willen we bereiken?

- Eemkracht is een robuuste en toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie ten behoeve van de kwaliteit en continuïteit van de hulp en steun aan onze inwoners.
- Het Integraal team Bunschoten werkt lokaal en samen met de netwerkpartners, zoals huisartsen en De Boei waar ook de integrale toegang is belegd en is hiermee een belangrijk onderdeel van het netwerk waar inwoners terecht kunnen.
- Kwetsbare inwoners worden ondersteund om sterker in de samenleving te staan.
- Jeugdigen voor wie dat passend is kunnen gebruik maken van een informele mentor (JIM).

Wat gaan we er voor doen?

- Er komt één integrale toegang, waar inwoners al hun vragen over het sociaal domein kunnen stellen. Daar werken we intensief samen met De Boei om zoveel mogelijk in het zogeheten voorveld of de sociale basis op te lossen.
- Het Integraal team Bunschoten biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg en onderzoekt daarbij wat de familie en sociaal netwerk kan doen voor een inwoner. Dit doet zij volgens de uitgangspunten van de verordening, zo gaat groepsaanbod voor op individuele

ondersteuning. Daarnaast doet Eemkracht de ondersteuning aan ouders en kinderen die vallen binnen de criteria van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen. Eemkracht verantwoordt via haar eigen begrotingscyclus.

- We onderzoeken met Eemkracht wat ervoor nodig is om de JIM-methode vast onderdeel te laten zijn van de hulpverlening, zowel inhoudelijk als financieel.
- We zijn in afwachting van de Wet Aanpak Meervoudige problematiek in het Sociaal Domein om deze vervolgens te implementeren.

Taakveld Inkomensregelingen

Onder dit taakveld valt het Integraal team Bunschoten van de **GR Eemkracht**. Zij vormen een zogeheten eerstelijnsvoorziening.

De uitvoeringsorganisatie Eemkracht werkt op basis van de bestuursopdracht 'Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest' met de uitgangspunten nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid. Op het gebied van: maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, hulpmiddelen, werk en inkomen, minimaregelingen, schuldhulpverlening, inburgering, leerplicht en leerlingenvervoer.

Wat willen we bereiken?

- We zetten ons in voor het waarborgen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede. Armoede bestrijden doen we door niet alleen financiële steun te bieden, maar ook door mensen de mogelijkheid te geven om hun eigen situatie te verbeteren.
- We staan voor een effectief en doeltreffend minimabeleid, met als doel dat werken moet lonen.
- Er zijn minder inwoners met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, correct en efficiënt.
- We handhaven op onrechtmatige uitkeringen en wijzen mensen op hun rechten en plichten. De menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren. De wet handhaving sociale zekerheid en wetswijzigingen voortkomend uit de Participatiewet in Balans worden geïmplementeerd.
- De pilot Volwassenenfonds wordt omgezet naar een structurele regeling.
- Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar welke knelpunten minima met een chronische beperking ervaren en hoe zij ondersteund kunnen worden.
- De klantmanagers banenafpraak begeleiden inwoners uit het doelgroepenregister naar werk en zorgen desgewenst voor ondersteuning op het werk.
- We continueren onze huidige aanpak op het gebied van schulden, met onder andere onze maatschappelijk partners De Boei, Stadsring en Schulpmaatjes. Daarbij proberen we nog meer de verbinding te leggen met het Integraal team Bunschoten door de rol van aandachtfunctionaris schulden goed te positioneren binnen Eemkracht. In de schuldenaanpak is ook aandacht voor ondernemers.

Taakveld Wsw en beschut werk

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.
- Meer inwoners zijn aan het werk op een beschutte werkplek.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners met een indicatie beschut werk worden bij een reguliere werkgever geplaatst tenzij dit niet mogelijk is. Dan biedt Amfors een goed alternatief.
- Er wordt uitvoering gegeven aan bouwsteen twee van het Toekomstplan Sociaal ontwikkelbedrijf. Dit betekent dat inwoners uit Bunschoten met een indicatie banenafpraak of beschut werk aan het werk zijn bij Amfors. Daarbij streven we dat minimaal drie inwoners met een indicatie beschut werk en minimaal drie inwoners met een indicatie banenafpraak uit Bunschoten bij Amfors aan het werk zijn (doelstellingen Toekomstplan sociaal ontwikkelbedrijf). Er wordt regionaal een start gemaakt met bouwsteen drie: modulair aanbod ontwikkelen.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Onder dit taakveld valt het Integraal team Bunschoten van de [GR Eemkracht](#). Zij vormen een zogeheten eerstelijnsvoorziening.

De uitvoeringsorganisatie Eemkracht werkt op basis van de bestuursopdracht 'Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest' met de uitgangspunten nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid. Op het gebied van: maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, hulpmiddelen, werk en inkomen, minimaregelingen, schuldhulpverlening, inburgering, leerplicht en leerlingenvervoer.

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.
- Statushouders behalen hun inburgering binnen de gestelde termijn. Ook is daarbij aandacht voor duale trajecten.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners worden begeleid om zo snel mogelijk duurzaam aan het werk te gaan. Deze ondersteuning kan ook gelden voor niet-uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet zelfstandig aan de slag kunnen gaan bij een werkgever.
- Wie (nog) niet kan werken, maakt stappen in die richting of als dat niet mogelijk is, verricht maatschappelijke participatie.
- Met elke klant stellen we een plan van aanpak op waarin afspraken worden vastgelegd. Dit plan is maximaal één jaar oud.
- We stimuleren parttime werken en helpen bij urenbuitbreiding.
- De klantmanagers inburgering houden regie op de inburgeringstrajecten. Dit betekent onder meer dat de nieuwkomer weet waar hij terecht kan met vragen, de klantmanager regie houdt op gemaakte afspraken in het persoonlijk ontwikkelplan, monitoring plaatsvindt op verzuim van taallessen en elk kwartaal een voortgangsgesprek plaatsvindt.
- Statushouders worden bewogen om mee te doen aan de maatschappij, hetzij door aan het werk te gaan of anderzijds vrijwilligerswerk te verrichten.

Taakveld Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

Wat willen we bereiken?

We willen inwoners, veelal ouderen, in staat stellen om langer zelfstandig te blijven (wonen), in een omgeving die rekening houdt met hun unieke behoeften en voorkeuren door te zorgen voor passende woningen, levensloopbestendige voorzieningen en ondersteunende diensten.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen, daarbij ondersteund door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen, zoals woon-, rollen en (collectieve) vervoersvoorzieningen.
- Er is een Omgevingsprogramma Wonen vastgesteld, waarin wonen, zorg en welzijn een belangrijk thema is. Op basis van de Uitvoeringsagenda gaan we werken aan:
 - Zo veel mogelijk en zo lang mogelijk zelfstandig thuis;
 - Zorg en welzijn organiseren in de woonomgeving;
 - Regionale afstemming over wonen, zorg en welzijn.
- Dit alles met als doel een meer levensloopbestendig aanbod van woningen en ontwikkeling en beschikbaarheid van woonzorgvormen voor kwetsbare groepen.

Taakveld Huishoudelijke hulp (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We willen dat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen in een schoon en leefbaar huis.

Wat gaan we er voor doen?

- We bieden hulp bij het huishouden, zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen.

- We volgen de ontwikkelingen vanuit het Rijk m.b.t. het voornemen om de huishoudelijke hulp als Wmo-maatwerkvoorziening per 1 januari 2029 te schrappen. Wanneer hierover meer helderheid is, zullen we hierop vanuit beleid anticiperen.
- Dat geldt eveneens voor de beoogde invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Deze is vooralsnog weer met een jaar uitgesteld en gaat op z'n vroegst in op 1 januari 2028.

Taakvelden Begeleiding (Wmo), dagbesteding (Wmo) en Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We organiseren passend aanbod van specialistische zorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband (via de Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein regio Amersfoort) wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- De uitvoering van deze opdracht is ondergebracht bij Eemkracht. Zij zijn hiervoor verantwoordelijk.
- Eemkracht werkt aansluitend op de verantwoordelijkheden van de specialistische aanbieders aan een sterke sociale basis en aan een eenduidige werkwijze tussen het integrale team en de gecontracteerde aanbieders. Daarbij is doorontwikkeling van de eigen begeleiding door het lokale integrale team belangrijk.
- Eemkracht zorgt voor een geleidelijke overgang van zorg voor jongeren onder de 18 jaar naar zorg boven de 18 jaar door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Jeugdhulp ambulant lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- Er is een dekkend en beschikbaar aanbod van specialistische Jeugdzorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband (via de Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein regio Amersfoort) wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) jeugdzorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- We geven uitvoering aan de actielijnen zoals geformuleerd in de aanpak wachttijden, waaronder passend diagnosticeren.
- In 2027 wordt de nieuwe regiovisie specialistische jeugdhulp voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming: hierbij willen we zowel regionaal als lokaal de focus verleggen van symptoombestrijding naar preventie.

Taakvelden Jeugdhulp met verblijf lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- Er is een dekkend en beschikbaar aanbod van specialistische Jeugdzorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband (via de Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein regio Amersfoort) wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) jeugdzorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- We geven uitvoering aan de actielijnen zoals geformuleerd in de aanpak wachttijden.
- In 2027 wordt de nieuwe regiovisie specialistische jeugdhulp voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming: hierbij willen we zowel regionaal als lokaal de focus verleggen van symptoombestrijding naar preventie.

Taakvelden PGB Wmo en Jeugd

Wat willen we bereiken?

- In voorkomende gevallen kunnen inwoners via een Pgb een passende voorziening op grond van de Wmo en/of Jeugdwet ontvangen.

Wat gaan we er voor doen?

- Wanneer een inwoner kan motiveren waarom een Pgb de voorkeur heeft boven hulp-op-maat, bestaat de mogelijkheid van een Pgb voor hulp-op-maat op grond van de Jeugdwet en/of Wmo, in het geval dat een inwoner dit zelf kan en wil organiseren.
- De uitvoering van deze opdracht is ondergebracht bij Eemkracht. Zij zijn hiervoor verantwoordelijk.

Taakvelden Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)

Voor Beschermd Wonen en maatschappelijke- en vrouwenopvang is gemeente Amersfoort de centrumgemeente. Gemeente Amersfoort ontvangt van het Rijk rechtstreeks middelen hiervoor. Op termijn worden alle gemeenten verantwoordelijk voor ondersteuning (inclusief verblijf) van inwoners met psychische kwetsbaarheid. Het is nog niet duidelijk wanneer dit gebeurt. Een besluit hierover is al meerdere malen door het Rijk uitgesteld.

Wat willen we bereiken?

- We willen dat inwoners met psychische problematiek vaker in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de regiovisie Samen in de Wijk (Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang) in samenwerking met regio Amersfoort.
- We geven uitvoering aan het Omgevingsprogramma Wonen.

Taakvelden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Wat willen we bereiken?

- Jeugdigen groeien waar mogelijk thuis op. Als er sprake is van een maatregel blijft Eemkracht betrokken.

Wat gaan we er voor doen?

- We ondersteunen Eemkracht bij het implementeren van de nieuwe samenwerkingsafspraken die in 2026 in gaan.
- We brengen met Eemkracht in kaart welke aanvullende werkzaamheden van het integraal team verwacht worden.
- We ondersteunen Eemkracht bij het implementeren van de Veranderstrategie versnelt kind- en gezinsbescherming die voor het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming is vastgesteld.
- Uitvoering geven aan de regiovisie 'Voor een veilig thuis regio Utrecht'.
- Het Integraal Team werkt intensief samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, de procesregisseur(s) zorg en veiligheid, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Eemkracht

Bij deze gemeenschappelijke regeling is een groot deel van de uitvoering van het Sociaal Domein belegd. Dit doen zij ook voor de regiogemeenten Baarn en Soest. Integraliteit en nabijheid zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

De uitvoeringsorganisatie Eemkracht werkt op basis van de bestuursopdracht 'Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest' met de uitgangspunten nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid. Op het gebied van: maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, hulpmiddelen, werk en inkomen, minimaregelingen, schuldhulpverlening, inburgering, leerplicht en leerlingenvervoer.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.) Voorheen voerde de gemeenschappelijke regeling RWA enkel de Wsw uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. In 2026 is de keuze gemaakt om Amfors door te ontwikkelen naar een breed sociaal ontwikkelbedrijf waarbij ook andere doelgroepen gebruik maken van de dienstverlening van RWA/Amfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2025	Nederland 2025
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	913,1	858,8
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1 (2023)	1 (2023)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	2 (2024)	6 (2024)
Netto arbeidsparticipatie	%	<u>CBS</u> - arbeidsdeelname	78,5	73,2
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1 (2024)	2 (2024)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	<u>CBS</u> - participatiewet	114,6	281,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	<u>CBS</u> - participatiewet	123,9	217,8
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	11,7	13,7
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1,5	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	Geen data*	0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement <u>WMO</u>	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	650	720

* Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming 2028 2029 2030		
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	4.401	4.128	2.377	2.488	2.535	2.246
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	2.034	1.872	1.870	1.870	1.870	1.870
Inkomensregelingen	6.063	5.738	7.403	7.403	7.742	7.742
WSW en beschut werk	1.092	1.071	1.050	1.005	996	907
Arbeidsparticipatie	461	450	655	655	655	655
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	631	625	647	647	647	647
Huishoudelijk hulp (Wmo)	2.154	2.175	2.346	2.196	907	907
Begeleiding (Wmo)	970	919	902	902	852	852
Dagbesteding (Wmo)	445	427	442	442	442	442
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	293	338	199	199	199	199
Jeugdhulp ambulant regionaal	4.215	3.475	3.551	3.084	3.244	3.244
Jeugdhulp met verblijf regionaal	4.350	4.805	4.478	4.318	4.218	4.218
Jeugdhulp met verblijf landelijk	373	316	328	328	328	328
PGB Wmo	87	98	101	101	101	101
PGB Jeugd	183	71	74	74	74	74
Beschermd wonen (Wmo)	30	32	32	32	32	32
Jeugdbescherming	1.175	1.209	1.252	1.252	1.252	1.252
Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Wmo	148	158	174	174	174	174
Coördinatie en beleid Jeugd	106	111	125	125	125	125
Totaal lasten	29.211	28.020	28.008	27.298	26.394	26.017
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.346	1.630	407	519	565	276
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	32	0	60	0	0	0
Inkomensregelingen	3.898	3.820	4.220	4.220	4.220	4.220
WSW en beschut werk	0	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	207	144	116	382	382	382
Huishoudelijk hulp (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Begeleiding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant regionaal	8	0	0	260	260	260
Jeugdhulp met verblijf regionaal	380	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0
PGB Wmo	0	0	0	0	0	0
PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0
Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	6.871	5.593	4.803	5.381	5.427	5.138

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming 2028 2029 2030		
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.055	2.499	1.970	1.970	1.970	1.970
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	2.003	1.872	1.810	1.870	1.870	1.870
Inkomensregelingen	2.165	1.918	3.183	3.183	3.522	3.522
WSW en beschut werk	1.092	1.071	1.050	1.005	996	907
Arbeidsparticipatie	461	450	655	655	655	655
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	423	481	532	266	266	266
Huishoudelijk hulp (Wmo)	2.154	2.175	2.346	2.196	907	907
Begeleiding (Wmo)	970	919	902	902	852	852
Dagbesteding (Wmo)	445	427	442	442	442	442
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	293	338	199	199	199	199
Jeugdhulp ambulant regionaal	4.206	3.475	3.551	2.824	2.984	2.984
Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.970	4.805	4.478	4.318	4.218	4.218
Jeugdhulp met verblijf landelijk	373	316	328	328	328	328
PGB Wmo	87	98	101	101	101	101
PGB Jeugd	183	71	74	74	74	74
Beschermd wonen (Wmo)	30	32	32	32	32	32
Jeugdbescherming	1.175	1.209	1.252	1.252	1.252	1.252
Coördinatie en beleid Wmo	148	158	174	174	174	174
Coördinatie en beleid Jeugd	106	111	125	125	125	125
Totaal saldo	22.340	22.426	23.205	21.917	20.968	20.879

Toelichting

Op het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie zijn de verschillen ten opzichte van de jaren 2025 en 2026 voor de baten en lasten het effect van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en de verantwoording van de kosten. Bij de raming 2027 en verder voor zowel baten en lasten is voor het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie geen rekening gehouden met de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. Daarnaast is voor 2027 tot en met 2029 voor zowel de baten- en lastenkant rekening gehouden met de nieuwe AZWA regeling die (deels) in de plaats komt voor De Brede SPUK waardoor dit budgettair neutraal verwerkt is.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorziening heeft betrekking op de inzet van het sociaal team. De taakvelden Inkomensregelingen en Arbeidsparticipatie zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2027-2030 van de uitvoeringsorganisatie Eemkracht. De stijging van de lasten met ingang van 2029 is het effect van extra middelen voor bijzondere bijstand. Dit houdt verband met het verdwijnen van de huishoudelijke hulp uit de Wmo. Voor burgers die de hulp niet kunnen betalen is een beroep op de bijzondere bijstand mogelijk. Aan de batenkant is de raming van de Rijksbijdrage BUIG gebaseerd op de meest recente informatie.

Taakveld WSW en beschut werk is geraamd op basis van de meerjarenbegroting RWA/Amfors.

De raming op het taakveld Huishoudelijke hulp is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling in 2025. De daling met ingang van 2029 is het effect van de uitname uit het gemeentefonds, omdat de huishoudelijke hulp niet meer bekostigd wordt vanuit de Wmo. Dit was in de kadernota al meegenomen.

Bij het taakveld Hulpmiddelen en diensten zien we in meerjarenperspectief een stijging van de baten. Met ingang van 2027 wordt de maximering van de eigen bijdrage losgelaten en verwachten we een hogere eigen bijdrage. Dit beleid was vorig jaar al in de meerjarenbegroting meegenomen, maar is een jaar uitgesteld.

De taakvelden Begeleiding en Dagbesteding Wmo zijn geraamd op basis van de werkelijke ontwikkeling in 2025.

De taakvelden die betrekking hebben op Jeugd zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de zorgkosten Jeugd 2025 en de Q1 prognose 2026. De daling ten opzichte van 2026 is het effect van een daling van de zogenaamde meerzorg door uitstroom van cliënten. De daling in meerjarenperspectief heeft betrekking op enerzijds de taakstellende bezuiniging van het Rijk en de veranderopgave die aan de nieuwe zorgaanbieder MetMaya is meegegeven. In de risicoparagraaf is aangegeven dat het realiseren van deze taakstellingen nog onzeker blijft. We blijven dat kritisch volgen. Daarnaast zien we dat de kosten voor het taakveld jeugdbescherming in 2025 fors zijn gestegen. In de raming voor de begroting 2027 is deze lijn nog aangehouden.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep. De taakvelden Riolering en Begraafplaatsen en crematoria vallen ook onder portefeuillehouder A. van de Groep, commissie Ruimte. Begraafbeleid behoort bij A. van Goor. Van de taakvelden Afval en Milieubeheer is W.P. van der Es portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente met oog voor de generaties na ons. Hierbij wordt gezocht naar een balans tussen natuur, water, energie en leefbaarheid.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg.

Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De [GGDrU](#) is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:

- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de [Wpg](#) heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren.

Landelijk zijn in het [IZA](#), het [GALA](#) en het [AZWA](#) afspraken gemaakt om gezondheid te bevorderen, preventie te versterken en de zorg toekomstbestendig te houden. In de regio Eemland geven gemeenten, zorgverzekeraars en zorg- en welzijnsorganisaties hier gezamenlijk uitvoering aan via het transformatieplan Samen Sterker Eemland, dat loopt tot en met 2027.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein.

Riolering, Afval en Milieubeheer

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar CO₂-reductie en energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Omgevingswet. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord en rijksgelden (Klimaatakkoord, Energiearmoede, Isolatieprogramma) een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats De Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 – 2027 '*Samen verder*'
- Transformatieplan Samen Sterker Eemland
- Regionale werkagenda [AZWA](#)
- Regionale aanpak suïcidepreventie (regio Eemland)
- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2028
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- [DVO ROVA](#) gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2023 - 2027
- [DVO ODU](#) gemeente Bunschoten
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten en [PFAS](#))
- [DVO](#) energieloket
- Transitievisie Warmte met isolatieprogramma Bunschoten 2024 - 2027
- Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit
- Regionale Energie Strategie
- Regionale Uitvoerings- en handhavingsstrategie [VTH](#)
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2026 – 2030

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- We willen een gezonde en actieve leefstijl voor iedereen bereiken, waarbij we de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners bevorderen. Een evenwichtige combinatie van beweging, gezonde voeding en mentaal welzijn is belangrijk voor een gezond leven. Door middel van bewustwording, educatie en toegang tot de juiste hulpmiddelen, streven we ernaar dat iedereen in staat is om een actieve en gezonde leefstijl te leiden.
- Daarnaast zetten we in op het versterken van gezondheid en preventie, een sterke sociale basis en passende ondersteuning dichtbij inwoners. Samen met partners uit het medisch- en sociaal domein werken we aan een betere verbinding tussen zorg, welzijn en het sociaal domein, zodat de zorg en ondersteuning ook in de toekomst toegankelijk en betaalbaar blijven.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het [IZA](#), [AZWA](#) en transformatieplan Samen Sterker Eemland. Daarbij zetten we in op preventie, mentale gezondheid, een sterke sociale basis, passende ondersteuning dichtbij inwoners en een betere verbinding tussen het medisch- en sociaal domein. Dit doen we onder andere via de ketenaanpakken Valpreventie, Sociaal Verwijzen

(voorheen Welzijn op Recept), Kansrijke Start, aanpak overgewicht en obesitas onder volwassenen en kinderen.

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak preventie middelengebruik onder jongeren 2025- 2030.
- Uitvoering geven aan de regionale aanpak suïcidepreventie.
- Continueren van JOGG en het stimuleren van gezonde sportkantines.
- Bevorderen van deelname aan landelijke vaccinatieprogramma's.
- Zie voor het bevorderen van sport en bewegen het Taakveld Sportbeleid en activering (blz. 55).

Taakveld Riolering

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Het rioolstelsel en de omgeving is voor zover mogelijk klimaatadaptief ingericht. Dat wil zeggen dat bij vervanging van het stelsel en de inrichting van de openbare ruimte er rekening is gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De rioolhoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein zijn zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer wordt uitgevoerd zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022-2026 is aangegeven. Bewoners zijn zich bewust van het juiste gebruik van de riolering en zijn meer betrokken bij het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte in de gemeentelijke en de particuliere terreinen.

Wat gaan we er voor doen?

- De hoofdriolen worden volgens de methode van risico-gestuurd beheer gereinigd en geïnspecteerd. Hierbij worden de relatief jonge, minder cruciale rioolstrengen minder vaak geïnspecteerd ten opzichte van de oudere rioolstrengen met een transportfunctie.
- Enkele rioolstrengen zullen worden vervangen of gerenoveerd door middel van relining. Relining is een renovatietechniek waarbij een nieuwe binnenvoering in een bestaande rioolbuis wordt aangebracht om deze te herstellen en te versterken.
- Het gemalenonderhoud wordt uitbesteed en uitgevoerd volgens de daaraan gestelde normen en eisen.
- De voorbereidingen voor het project "herinrichting Oranjebuurt" gaan van start.
- Ook bereiden wij een nieuw Programma Water en Riolering voor. Om de periode tot de inwerkingtreding van het nieuwe programma te overbruggen, wordt het huidige GWRP 2022-2026 verlengd. De overgangperiode wordt gebruikt om de beheerdata verder op orde te brengen en een actueel Systeemoverzichtsplan Stedelijk Water op te stellen. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het nieuwe programma, de maatregelenplanning en de financiële doorrekening.
- Daarnaast evalueren wij de subsidieregeling Groen Dak en passen wij deze waar nodig aan.
- Met het waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem maken we de watergangen schoon en richten we deze zo optimaal mogelijk in.
- Ook krijgen we meer grip op de overstorten en de waterkwaliteit door te meten en monitoren. Dit doen wij in samenwerking met het Uitvoeringsteam Meten en Monitoren van het waterschap.
- Verder informeren we de bewoners over het juiste gebruik van de riolering en worden zij bewust gemaakt van de noodzaak van klimaatadaptatie en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Op effectieve en efficiënte wijze continueren van het systeem van nascheiding.

Wat gaan we er voor doen?

- Voor een betere afvalscheiding wordt blijvend ingezet op het verminderen van de vervuiling van het GFT (voorlopers, controles en handhaving) en wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor uitbreiding op het aanbiedstation, om meer stromen te kunnen scheiden en een inzamelpunt voor de kringloop te realiseren. Luiers vormen een grote restafvalstroom en

steeds meer gemeenten bieden zindelijkheidstraining en wasbare luiers aan om de hoeveelheid te verbranden afval omlaag te brengen. In 2027 worden de mogelijkheden hiervan voor Bunschoten onderzocht. Er is een aanbesteding in voorbereiding voor de kringloopactiviteiten, het nieuwe contract loopt vanaf 1 januari 2027.

- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen, waarbij wordt gestreefd naar minimale verbranding van restafval zodat de (landelijke) CO2-heffing niet te hoog wordt.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente werkt lokaal en in regioverband aan de energie- en warmtetransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
 - Hoe moet de ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een 'duurzaamheids- en leefbaarheidsbril' ontwikkelen?
 - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een duurzame leefomgevingskwaliteit?

Het onderwerp netcongestie (file op het stroomnet) heeft gevolgen voor onze taakstellingen op meerdere gebieden. Denk hierbij aan woningbouw, laadpalen, plaatsen elektriciteitshuisjes en dergelijke. Vanaf 1 juli 2026 werkt het verkrijgen van een elektriciteitsaansluiting voor zowel bedrijven, installaties, organisaties als huishoudens volgens een prioriteitstelling.

Wat gaan we er voor doen?

- Werken met de Omgevingswet; hiervoor dienen op een aantal thema's (deel) programma's gemaakt te worden en regels in het Omgevingsplan opgenomen. Daarnaast zal een aantal digitale voorzieningen gevuld worden en zoning (geluid/externe veiligheid) aangepast worden.
- Uitvoeren van de bodemtaken in de Omgevingswet met daarbij het uitvoeren van de verplichtingen vanuit de Basisregistratie Ondergrond.
- In het kader van de Omgevingswet samenwerken met de ODU.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleid.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de ODU.
- Een nieuw warmteprogramma (opvolger Transitievisie Warmte) wordt opgesteld, welke halverwege 2027 ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd. Dit document beschrijft hoe de gemeente de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving vormgeeft.
- We werken aan de actualisatie van het afwegingskader Duurzame Elektriciteit met het oog op de ontwikkelingen in netcongestie en de regionale samenwerking in grootschalige duurzame elektriciteit.
- Vanuit de RES werkt de gemeente regionaal samen aan onderzoek naar grootschalige opwek van elektriciteit, regionale warmtebronnen en oplossingsrichtingen voor netcongestie. Binnen onze gemeente zetten we in op zon-opwekking op daken.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie en circulariteit verder vormgeven, mogelijk in de vorm van een duurzaamheidsvisie.
- Vanuit het Isolatieprogramma Bunschoten en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma dat loopt tot en met 2027 wordt in 2027 ingezet op een verduurzamingsaanpak voor Verenigingen van Eigenaren.
- De gemeente maakt deel uit van het Energie Diensten Centrum van de provincie Utrecht. Onderdeel is een meerjarig programma voor het isoleren van woningen. Met rijks gelden worden isolatiesubsidies aangeboden aan huishoudens met energiearmoede en inwoners met een woning met een slecht energielabel en een WOZ-waarde onder het gemiddelde van de gemeente. Ook in 2027 wordt de isolatiesubsidie verstrekt.

- Voor het verduurzamen van de woningen binnen de bebouwde kom wordt het Soorten Management Plan werkbaar gemaakt binnen de organisatie en moeten de verblijfplaatsen van bijzondere soorten worden gemonitord.
- Energiebesparende maatregelen worden aangeboden aan huishoudens in energiearmoede via de isolatie actie en de energiezuinige witgoedregeling.
- Voorlichting over verduurzaming gericht op woningen vindt plaats via een team van vrijwillige energiecoaches, het provinciale energieloket Energiepunt, de gemeentewebsite en verschillende verduurzamingsacties.
- De twee ingehuurd bedrijfsadviseurs verduurzaming ondersteunen bedrijven in het verduurzamen. Dit is in samenwerking met provinciale bedrijfsadviseurs verduurzaming. Daarbij speelt het thema netcongestie een grote rol. Hierbij wordt er gefocust om een langdurige en periodieke samenwerking op te zetten tussen de bedrijven en de gemeente. De onderzoeken naar gezamenlijke energie-oplossingen met meerdere organisaties, zoals in energiehubs en restwarmte, worden voortgezet.
- Voor duurzame mobiliteit werken we aan het verder verdichten van een netwerk van openbare laadpunten voor elektrisch vervoer. Naast reguliere laders wordt er ingezet op snelladers.
- Nieuwe taken rondom netcongestie ontstaan voor de organisatie die nog verder worden uitgewerkt. Integrale samenwerking organiseren in nieuwe werkprocessen. Nieuwe beleidsregels implementeren voor het eerder aanvragen van een stroomaansluiting voor woningbouw en scholen. Voorbereiden op nieuwe netbewuste nieuwbouwnorm met een mogelijk maximaal netcapaciteitsplafond voor woningbouwontwikkelingen. Voorlichting, samenwerkingen en netbewuste planvorming organiseren voor energieoplossingen voor ontwikkelaars, inwoners, bedrijven en maatschappelijk vastgoed. Groene energieprojecten worden ondersteund als mogelijkheden - zoals lokale energiecorporaties en buurtbatterijen - zich aandienen.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op onderhoudsniveau A.
- Het ruimen van graven op begraafplaatsen.
- Het uitvoeren van afrondende (plant-)werkzaamheden voor de herinrichting van het vrijgekomen grafveld (deelfase 3) op begraafplaats Memento Mori. Daar waar ook drainage is aangelegd in 2026.
- Een start maken met het in kaart brengen van de toekomstige begraafbehoefte en onderzoeken hoe de bestaande begraafplaatsen efficiënter ingericht kunnen worden.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De [GGDrU](#) beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de [GGDrU](#) voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de [VRU](#).

Afvalverwijdering Utrecht

De [AVU](#) werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Omgevingsdienst Utrecht

Vanaf 1 januari 2026 voert de nieuwe omgevingsdienst [ODU](#) - voormalige [RUD](#) - de vergunningverlenings-, handavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en alle gemeenten binnen de provincie waaronder Bunschoten. De manier waarop de [ODU](#) en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een

gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving. In 2027 wordt het eerste jaar van de ODU geëvalueerd, zullen we een verdere kwaliteitsverbetering bewerkstelligen en de regionale Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsstrategie implementeren.

N.V. ROVA Holding

De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	<u>CBS</u>	170	148
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	23,2	42,5

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.397	1.447	1.520	1.530	1.540	1.410
Riolering	2.101	2.071	2.162	2.181	2.224	2.247
Afval	3.283	3.394	3.476	3.516	3.556	3.596
Milieubeheer	1.321	1.811	1.897	1.196	1.187	1.184
Begraafplaatsen en crematoria	561	537	617	553	548	553
Totaal lasten	8.664	9.261	9.673	8.976	9.056	8.991
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	128	95	110	120	130	0
Riolering	2.101	2.071	2.162	2.181	2.224	2.247
Afval	3.283	3.394	3.476	3.516	3.556	3.596
Milieubeheer	383	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	560	537	617	553	548	553
Totaal baten	6.456	6.097	6.366	6.370	6.459	6.396
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.269	1.352	1.410	1.410	1.410	1.410
Riolering	0	0	0	0	0	0
Afval	0	0	0	0	0	0
Milieubeheer	938	1.811	1.897	1.196	1.187	1.184
Begraafplaatsen en crematoria	1	0	0	0	0	0
Totaal saldo	2.208	3.164	3.307	2.606	2.597	2.594

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2027	2028	2029	2030
Verv. mech. en elect. Installeren pompputten drukriol.	-	235.000	-	-
Vervanging gemalen	85.500	-	-	-
Afsluiten duikers	16.500	16.500	-	-
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgemalen	58.000	-	-	-
Vervanging/renovatie riolering 2022 e.v.	1.091.000	-	-	-
Overstort Gerbrandysingel, Sluisweg, Eemdijk	-	3.000	-	-
Haarbrug N+Z, Zev.huiz.str. 285 hoofgem. elektr.mech.	-	132.038	-	-
Afkoppelen Oranjebuurt en alg. verv. leidingen	-	1.065.461	1.065.461	-
Riolering buitengebied 2029	-	-	173.000	-
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgem. Polkampen, Tabakskamp, Westdijk, en Oostsingel/Spieringweg	-	-	172.088	-
Vervangen leidingen	-	-	-	504.000
Overstortput en - leiding H5365 naar Blokhuiswetering	-	-	-	35.000
Herzien calamiteitenplan riolering	-	-	-	3.000
Kast, elektr. en mechanisch deel drukunits Eemdijk	-	-	-	128.500
Update GeoVisia	22.500	-	-	-
Drukriolering Zevenhuizerstraat	-	-	-	65.000
Vervanging Gemeentelijk Rioleringsplan	-	-	-	55.000
Vervanging Basis Rioleringsplan	-	-	-	25.000
Calamiteitenplan en rioolbeheergegevens	-	-	-	50.000
Klimaatstresstest	-	-	-	35.000
Aanbiedstation huisvesting en slagboom	-	10.000	-	-
Milieuvoorzieningen aanbiedstation	-	-	38.000	-
Afvalbakken hondenpoep	19.000	-	-	-
Vervanging gereedschappen voor begraafplaatsen	31.842	-	-	-
Uitvoering begraafbeleid	-	-	190.000	-
Aanschaf grafbekisting aluminium	-	-	-	20.200
Totaal	1.324.342	1.461.999	1.638.549	920.700

Toelichting

De lasten op het taakveld Volksgezondheid zijn geraamd op basis van de meerjarenbegroting van de GGDrU en voor de jaren 2027 en volgende.

Daarnaast is voor 2027 tot en met 2029 voor zowel de baten- en lastenkant rekening gehouden met de nieuwe AZWA regeling die (deels) in de plaats komt voor De Brede SPUK waardoor dit budgettair neutraal verwerkt is.

De saldi van afval, riolering en begraven komen binnen dit programma per saldo op nul uit. In het kader van de wetgeving van het BBV mogen geen egaliseringsreserves meer worden gevormd voor deze taakvelden. De mutaties moeten via de egaliseringsvoorzieningen worden geraamd. In de paragraaf Lokale heffingen is te zien hoe deze mutaties geraamd zijn. We zien voor de kostendekking van deze rechten dat de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten en er dus onttrokken wordt aan de

voorziening. Dat is voor een paar jaar op zich geen probleem, maar structureel vraagt dat om een verdere analyse van de kostendekkendheid.

De lasten op het taakveld Milieubeheer zijn geraamd onder andere op basis van de meerjarenbegroting van de ODU en de ontvangen CDOKE die is bestemd voor de dekking van de uitvoeringskosten duurzaamheid. Die is bij de baten/lasten alleen nog voor 2027 geraamd, omdat nog niet zeker is of de regeling wordt verlengd.

2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders A. van de Groep, A. van Goor en W.P. van der Es)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een 'eiland in de groene zee'. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk 2022-2030, regionale programmering wonen, programma wonen en werken van de provincie Utrecht, [POVI](#), Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema's etc.).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimte en leefomgeving
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimte en leefomgeving

De rijksoverheid werkt verder aan de doorwerking van het wetgevingstraject, dat grote gevolgen heeft voor het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, die een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen ([AMvB's](#) en ministeriële regelingen) verving, is sinds 1 januari 2024 van kracht. In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2027 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten na de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen en efficiënt leren werken met de nieuwe wetgeving en systematiek. Verder wordt gewerkt aan de kerninstrumenten zoals de uitwerking van de omgevingsvisie naar omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en aan de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). Duidelijk is dat we er nog niet zijn. In de komende jaren moeten nog veel inspanningen worden verricht, onder meer om daadwerkelijk te komen tot een gemeente breed omgevingsplan. Net als in het afgelopen jaar blijft de gemeenteraad op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Eén van de belangrijke opgaven vanuit het coalitieakkoord betreft de woningbouwopgave. In het kader van dit programmaonderdeel van de begroting wordt werk gemaakt om deze ambitie zoveel mogelijk te realiseren. De gemeente kan hierin een belangrijke voorwaarde scheppende rol vervullen, maar uiteindelijk is de gemeente voor de bouw en realisatie van de woningen wel in sterke mate afhankelijk van een groot aantal partijen en factoren, zoals de marktomstandigheden, gerechtelijke procedures etc.

Grondexploitatie

Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden

woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Omgevingsprogramma wonen 2025-2029

Op 8 april 2025 heeft het college het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 met uitvoeringsagenda vastgesteld. Het omgevingsprogramma wonen 2025-2029 is voorbereid op de uitgangspunten van de WVRV die op 1 juli 2026 van kracht is geworden. College en ambtenaren zijn bezig met de verschillende activiteiten die voortkomen uit de uitvoeringsagenda.

Het omgevingsprogramma wonen is nadrukkelijker gekoppeld aan het Integraal beleidsplan Sociaal Domein, onderdeel Wmo met een paragraaf woonzorgvisie en een uitvoeringsagenda:

- de ouderenhuisvesting vanwege de toenemende vergrijzing.
- de huisvesting van (meer) wettelijke urgentiedoelgroepen vanuit het programma Een thuis voor iedereen.

Nu de nieuwe WVRV van kracht is geworden, wordt de regionale woondeal met het Rijk verlengd met een doorkijk van 10 jaren 2027-2036. Ook moet er een volkshuisvestingsplan gemaakt worden als “addendum” op het huidige omgevingsprogramma wonen 2025-2029. Ook de provincie Utrecht gaat aan de slag met een provinciaal volkshuisvestingprogramma, welke aansluit op deze nieuwe wet. De Huisvestingsverordening die door de raad in 2025 is vastgesteld heeft nog een aantal beperkte aanpassingen met de invoering van deze wet, die we in 2027 zullen voorleggen aan de raad.

Stapsgewijs geldt het volgende lokaal, regionaal en provinciaal:

- Woondeal verlengen tot 2036 met een verdere uitwerking van de kwaliteitscriteria betaalbaarheid, ouderenhuisvesting en huisvesting aandachtsgroepen. Met name de huisvesting van aandachtsgroepen met een fair share verdelingsopgaaf over de regiogemeenten vergt de komende tijd nog een forse inspanning met een verplichte regionale samenwerking;
- Provinciale planmonitor wonen en werken gaan we verder verfijnen met deze criteria, relevant voor Interbestuurlijk toezicht van de provincie op gemeenten;
- Provinciaal en gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma volgt na deze stappen in 2027. Omdat ons huidige Omgevingsprogramma wonen 2025-2029 al inspeelt op deze nieuwe wet is de verwachting dat het gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma nog slechts beperkte nieuwe inzichten en beleidsmatige aanpassingen oplevert.
- Wijziging van de Huisvestingsverordening om volledig aan te kunnen sluiten op de nieuwe WVRV.

Volgens het nieuwe coalitieakkoord heeft de bouw van voldoende- en betaalbare huur- en koopwoningen topprioriteit. In de programmering van de woningbouwplannen over de jaren 2025-2029 wordt al met deze uitgangspunten rekening gehouden. In vijf jaar tijd willen we 775 nieuwbouwwoningen realiseren (streven: gemiddeld 155 per jaar). Met de huidige programmering werken we hier stapsgewijs naartoe. Bezwaar- en/of beroepsprocedures tegen nieuwbouwplannen kunnen de bestaande programmering overigens (verder) vertragen en ook andere invloeden kunnen een vertragende factor opleveren (o.a. netcongestie, ecologie etc.).

Met de verlenging van de woondealperiode tot het jaar 2036 krijgen we nieuwe programmatische uitdagingen vanwege de langere doorkijk van 10 jaren (2027-2036). De bedoeling is om met voorlopige plannen en pré-programmering te gaan werken en dit voorlopig te registreren in de provinciale planmonitor. Die voorlopige plannen moeten daarbij aansluiten op de uitgangspunten van de WVRV, maar bieden nog wel met de nodige onzekerheden en geen harde garanties.

Doelgroepen

Een evenwichtig woningaanbod maakt onze gemeente aantrekkelijk voor haar eigen inwoners; doorstroming zien we daarbij als leidend principe. Eigenwoningbezit zit in de genen van onze inwoners en daar blijven we voor staan. We hebben echter ook oog voor (soms kwetsbare) groepen die afhankelijk zijn van een huurwoning.

De belangrijkste doelgroepen voor huisvesting blijven de jeugd/starters en de senioren, maar het nieuwe omgevingsprogramma wonen voorziet in nieuwbouw en doorstroming voor alle doelgroepen. Vanuit het Rijk komt er meer aandacht voor de huisvesting van wettelijke urgente aandachtsgroepen. Belangrijkste doelgroepen zijn daarbij urgenten uit instellingen, zoals terugkeer uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen en jeugdzorg. Ook is er meer aandacht voor deugdelijke huisvesting arbeidsmigranten.

Senioren en specifieke doelgroepen

Ons woonaanbod moet voldoende, flexibel en divers zijn om alle generaties en doelgroepen te voorzien van een passende woning; nu en in de toekomst. Daarbij moeten we, vanwege de veranderende woningbehoefte, ons woonaanbod aanpassen naar meer woningen voor een- en twee persoonshuishoudens. We hebben daarbij speciale aandacht voor gemengde woonconcepten voor kwetsbare doelgroepen, zoals mensen uit beschermd wonen of maatschappelijke opvang.

Starters en middeninkomens

Voor starters worden meer kansen gecreëerd, waarbij de inzet is om voor 67% nieuwbouw te realiseren in het segment sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 420.000,- (norm 2026). Ook mensen met een middeninkomen moeten hierdoor beter bediend worden.

Huisvestingsverordening

In 2027 volgt nog een beperkte wijziging van de Huisvestingsverordening als gevolg van de inwerkingtreding van de WVRV.

Prestatieafspraken met woningcorporatie G&O en huurdersorganisatie HGO

Er worden nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2027-2030. De prestatieafspraken worden naar verwachting breder van opzet dan de voorgaande periode, waarbij wonen en zorg meer met elkaar wordt verbonden. Naast gemeente, corporatie en de huurdersbelangenorganisatie gaan ook enige (woon-)zorgpartijen aansluiten voor een bijdrage aan deze afspraken. Het college stelt deze prestatieafspraken vast namens de gemeente Bunschoten. De raad wordt vervolgens geïnformeerd over de gemaakte afspraken, die een afspiegeling zullen zijn van de uitgangspunten zoals vastgelegd in het omgevingsprogramma wonen en die ook inspelen op het Integraal beleidsplan Sociaal Domein.

Bouwen

In het integrale handhavingsbeleid VTH, wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus).

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld. Voor het jaar 2027 worden de leges omgevingsvergunningen geëvalueerd.

Meldpunt voor huurders

De wetten goed verhuurderschap, wet betaalbare huur en de Wet vaste huurcontracten spelen een belangrijke rol tussen huurder, corporaties, particuliere verhuurders etc. en de gemeente. Deze wetten zijn in samenhang bedoeld om de huurder beter te beschermen tegen misstanden bij huurwoningen door verhuurders, wat in tijden van woningschaarste meer voorkomt. Verhuurders daarentegen worden uitgedaagd zich netjes en volgens de geldende regels te gedragen richting hun huurders (geen discriminatie, geen intimidatie, beperkte servicekosten, schriftelijke huurcontracten, voldoende informeren etc.). Met de wet betaalbare huur is er daarnaast een huurprijscheck geïntroduceerd, waarmee huurders kunnen checken of ze niet te veel huur betalen. Omgekeerd moeten verhuurders gaan werken met vaste huurcontracten en met een woningwaarderingssysteem met een puntentelling waaruit blijkt dat men een redelijke huur in rekening brengt. Voor particuliere huur in het duurdere segment geldt geen afgebakende huurprijsbescherming. De ervaringen met deze wetten leveren nog slechts een zeer beperkt aantal klachten op. Gemonitord wordt hoe dit zich verder ontwikkelt de komende jaren. De verwachting is dat de Rijksoverheid nog enige uitgangspunten van de wetgeving voor middenhuur (puntenstelsel)

gaat aanpassen. We houden in de gaten wat daaruit voortkomt en wat dit betekent voor de gemeente qua handhaving.

Handhaving huisvesting arbeidsmigranten

Werkgevers hebben in Nederland een verantwoordelijkheid voor het huisvesten van arbeidsmigranten, maar gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op deze huisvesting en de registratie van personen. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de huisvesting van arbeidsmigranten voldoet aan wet- en regelgeving en dat de leefomstandigheden acceptabel zijn. De gemeente Bunschoten heeft haar beleid hieromtrent verwoord in het paraplubestemmingsplan “wonen” hetgeen van rechtswege onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan.

- Zorg voor voldoende en passende huisvesting; zo hebben wij in onze gemeente twee logiesgebouwen waar arbeidsmigranten in gehuisvest worden en is een derde logiesgebouw vergund. Verder kan, wanneer een woning voldoende groot is en er aan de voorwaarden wordt voldaan, door middel van een omgevingsvergunning het gebruik van maximaal vijf of zes personen buiten het verband van een huishouden in een woning vergund worden.
- Wij proberen goed contact en overleg te onderhouden met de verschillende uitzendorganisaties die binnen onze gemeente werkzaam zijn. Een convenant is daartoe geactualiseerd en de gesprekken met de uitzendbureaus krijgen weer een meer continu karakter.
- Net als de voorgaande jaren vinden er controles plaats en wanneer er strijdigheden met wet- /en regelgeving geconstateerd worden, wordt er tot handhavend optreden overgegaan. Het is onze doelstelling dat alle woningen, waar huisvesting buiten het verband van een huishouden plaatsvindt gecontroleerd worden, waarna zo nodig vervolgacties plaatsvinden.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2026 - 2030 'Samen met vertrouwen vooruit!'
- Toekomstvisie 2025 '*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*'
- Omgevingsvisie 2040
- Omgevingsverordening Provincie Utrecht
- Omgevingsvisie Provincie Utrecht
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Voorlopig ontwerp stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 5, 6 en 7
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 5
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 6
- Omgevingsprogramma wonen 2025-2029
- Huisvestingsverordening 2025-2029
- Prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersbelangenorganisaties 2022 – 2026
- Woondeal regio Amersfoort 2022 – 2030 wordt verlengd tot 2036
- Bouwbesluit bouwwerken leefomgeving
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- (Tijdelijk) omgevingsplan
- Nota van uitgangspunten Omgevingsplan
- Erfgoedverordening
- Beleid Vergunningen, Toezicht en Handhaving gemeente Bunschoten

Taakveld Ruimte en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

- Werken volgens de omgevingswet.
- Realiseren van de doelstellingen uit de toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Omgevingsvisie Bunschoten 2040.
- Ter visie leggen van het ontwerp Omgevingsplan deelgebied Kernen
- Regievoeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Uitbreiden van de kern Eemdijk.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Er wordt agrariërs ondersteuning gegeven bij gesprekken tussen diverse partijen om agrarische mogelijkheden en/of nevenactiviteiten te onderzoeken.

Wat gaan we er voor doen?

- Voor het deelgebied Kernen (woongebieden en centrum van Bunschoten-Spakenburg en Eemdijk) wordt in 2027 eerst een voorontwerp Omgevingsplan voor inspraak ter inzage gelegd. Daarna wordt het Ontwerp definitief gemaakt en ter inzage gelegd. De uitgangspunten die we willen hanteren bij het opstellen van dit Omgevingsplan zijn:
 - Prioriteit wordt gegeven aan een gebiedsgerichte verhuizing van bestemmingsplannen en planologisch relevante onderdelen bruidsschat (tijdelijk deel Omgevingsplan), te beginnen met het deelgebied Kernen.
 - Het betreft een beleidsneutrale insteek, zoals hiervoor al is aangegeven.
 - Verordeningen worden in beginsel op natuurlijke momenten omgezet naar het omgevingsplan.
 - Niet-planologisch relevante onderdelen van de bruidsschat (tijdelijk deel Omgevingsplan) worden op een later moment (bij voorkeur aan de hand van een uniform regionaal voorstel) projectmatig omgezet naar het omgevingsplan.
 - Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen doorlopen een eigen planologische procedure en worden niet meegenomen, tenzij deze voorafgaand aan het Ontwerp Omgevingsplan onherroepelijk zijn.
- Opdoen van ervaring met het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Geven van uitvoering aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Geven van uitvoering aan diverse projecten, zoals Tiny Houses, de uitgifte van de schoollocaties en andere inbreidingslocaties
- Faciliteren (waar nodig) bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsen, adviseren en begeleiden over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondbeleid.
- Voeren van actief grondbeleid indien noodzakelijk en gebruik maken van de instrumenten zoals het Voorkeursrecht en Onteigening.
- Begeleiden van overige plannen procedureel en projectmatig (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- Zorgvuldig procedureel begeleiden en faciliteren van de plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

Rengerswetering

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. De woningbouw van eiland 5 wordt in 2027 opgeleverd en het gebied wordt (zoveel mogelijk) definitief woonrijp gemaakt en bruggen gerealiseerd om het gebied te ontsluiten. Er wordt ook gebouwd op wooneiland 6. Dit eiland voorziet in de bouw van ongeveer 242 woningen. Afhankelijk van bouwtempo worden de woningen gefaseerd opgeleverd en wordt aansluiten de openbare ruimte ingericht. Voor wooneiland 7 wordt de planvoorbereiding vervolgd.

Project Tiny Houses

Samen met woningcorporatie G&O wordt gewerkt aan de realisatie van 16 Tiny Houses en 15 grondgebonden huurwoningen binnen de gemeente. Eind 2026 is het streven dat het gebied bouwrijp wordt gemaakt. Daarna kan er gebouwd worden aan de woningen. De verwachting is dat medio 2027 de woningen opgeleverd kunnen worden en het gebied definitief ingericht kan worden.

Diverse inbreidingslocaties

Binnen de gemeente wordt her en der nog met initiatiefnemers gewerkt aan inbreidingslocaties waar (zorg-)woningen of appartementen gerealiseerd kunnen worden. We hopen dat er een aantal initiatieven in 2027 in uitvoering worden genomen.

In 2026 is het gebouw van de Lidl en het voormalige kantoor van de Rabobank gesloopt. Er is een start gemaakt met de bouw van de parkeergarage, nieuwe (grotere) Lidl en 31 appartementen. Deze bouw gaat verder in 2027 waarbij het streven van de bouwer is om dit bouwplan in 2028 af te ronden.

Herontwikkeling schoollocaties

Op de voormalige schoollocatie Vivaldiweg 1, welke gemeentelijk eigendom is, willen wij samen met Woningcorporatie G&O woningbouw realiseren. Eind 2024 is hiervoor de samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De verkoop en daaropvolgende ontwikkeling van de schoollocatie draagt bij aan de nakoming van de prestatieafspraken tussen de gemeente en woningcorporatie G&O. Bij de herontwikkeling van deze locatie willen wij inzetten op doorstroming, waarbij ook aandacht is voor een juiste balans van woningtypen in relatie tot de Woonvisie. Hierover maken wij nadere afspraken met de woningcorporatie.

In en om het gebouw van de voormalige Calvijnsschool worden sinds maart 2022 bijna 70 Oekraïners opgevangen.

Het schoolgebouw aan de Jan van Riebeeckstraat 27 (voormalige school Het Talent) wordt in ieder geval tot 1 augustus 2027 ingezet voor de tijdelijke huisvesting van het Oostwende college. Ondertussen worden er plannen ontwikkeld worden voor herontwikkeling.

Voor het gebouw aan het Vogelpad 1 (voormalig schoolgebouw van 't Kruisrak dat nu gebruikt wordt door 't Kruisrak en het Christelijk Kindcentrum Bunschoten) zijn onze inspanningen gericht om het gebouw vrij te spelen voor herontwikkeling. De afspraak is dat de kinderopvang na de oplevering van de uitbreiding van De Vlucht de locatie Vogelpad 1 verlaat. Na uitbreiding van 't Kruisrak wordt dit gebouw gesloopt en komt het terrein beschikbaar voor woningbouw.

Uitbreiding Eemdijk-Oost

In 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 4 februari 2026 een tussenuitspraak gedaan over het bestemmingsplan Eemdijk-Oost. De afdeling heeft de bestuurlijke lus van toepassing verklaard. Dit om de gemeente in staat te stellen om enkele gebreken in relatie tot het stiltegebied nader te motiveren. In 2026 hebben wij dit gebrek gerepareerd, waarna de Raad van State een einduitspraak doet. De vaststelling van het bestemmingsplan moet, na de uitspraak van de Raad van State, opnieuw gepubliceerd worden volgens de wettelijke voorschriften. Belanghebbenden kunnen alleen tegen de gewijzigde plandelen beroep aantekenen. Na onherroepelijkheid van het bestemmingsplan zal de initiatiefnemer kunnen starten met de realisatie van het bouwplan.

Nieuwbouw hoogspanningsstation

TenneT zoekt ten noorden van Amersfoort een locatie voor een nieuw hoogspanningsstation. Dit nieuwe hoogspanningsstation gaat via ondergrondse kabels stroom transporteren naar een nieuw te bouwen station van Stedin in Soest, een nieuw te bouwen station van Stedin op het nieuwe industrieterrein Bovenduijst in Amersfoort en een nieuw te bouwen station van Liander in Nijkerk. Op 27 mei 2025 heeft de Provincie Utrecht besloten bevoegd gezag te zijn van het hoogspanningsstation. Op 12 mei 2026 heeft de Provincie Utrecht besloten dat TenneT onder voorwaarden verder onderzoek mag verrichten in zoekgebied 5, te weten de gronden tussen 1^e fase De Kronkels-Zuid en de Eemlandhoeve. In 2027 zal het ontwerp projectbesluit voor deze locatie door de Provincie Utrecht ter inzage worden gelegd, welke wij ook inhoudelijk zullen doornemen.

Realiseren wegverbinding Vathorst-Bovenduist

Voor de ontsluiting van de huidige woonwijk Vathorst en de nieuw te bouwen woonwijk Bovenduist moet een nieuwe verbindingsweg over ons grondgebied worden gerealiseerd. In 2023 is hiervoor een bestuursovereenkomst ondertekend tussen de gemeente Bunschoten en gemeente Amersfoort. Eind 2026 worden ontwerptekeningen van de ontsluitingsweg verwacht. In 2027 is de verwachting dat het omgevingsplan van Bunschoten moet worden aangepast. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die niet kunnen kopen, urgenten en bijzondere doelgroepen) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Woonaanbod moet voldoende, flexibel en divers zijn voor alle generaties en doelgroepen. Er is hierbij ook oog voor één- en tweepersoonshuishoudens. Bestaande woningen en andere bebouwing beter benutten en transformeren wordt nader bekeken en meegenomen in de mogelijkheden.
- Bouwen volgens het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 vooral voor eigen inwoners, maar ook deels voor de regionale behoefte. Daarbij rekening houden met een de regionale woondeal 2022-2030 en een strakkere regie vanuit het Rijk en de provincie, waarbij vooral gemonitord wordt op minimaal 30% sociale huur en 67% betaalbare nieuwbouw (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). Het programma een thuis voor iedereen en de nieuwe WVRV zijn daarin leidend.
- Naast Rengerswetering meer inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij we kansen met eigen grondposities goed benutten.
- Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen. Het vinden van voldoende geschikte locaties voor nieuwbouwwoningen voor de verschillende doelgroepen wordt nog een hele uitdaging voor de gemeente, corporaties en overige initiatiefnemers.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029, inclusief de paragraaf woonzorgvisie met uitvoeringsagenda.
- Opstarten nieuwe meerjaren prestatieafspraken 2027-2030 tussen de gemeente Bunschoten, de corporatie G&O en huurdersbelangenorganisatie HGO en wellicht ook enige (woon)zorginstanties.
- Bewaken van het meldpunt voor huurders betreffende goed verhuurderschap: Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur, Wet vaste huurcontracten, aanpassing Huisvestingswet.
- Oppakken van initiatieven van (lokale) inwoners, ontwikkelaars en beleggers om te komen tot nieuwbouw en transformatie van niet-woningen tot woningen. Meer dan voorheen zal daarbij het accent op de betaalbaarheid van koopwoningen moeten liggen.
- Een verdiepingsslag maken met de provinciale Planmonitor woningen - meer kwaliteitscriteria (o.a. duurzaamheid, betaalbaarheid) naast de kwantiteitscriteria (aantallen woningen). Ook een dashboard opzetten vanuit de Provincie Utrecht om programmering en realisatie van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop beter te kunnen monitoren (meerjaren samenhang tussen gerealiseerd en geprogrammeerd)
- Met enige regelmaat om tafel met projectleider woondeal regio Amersfoort en coördinator versnelling nieuwbouw wonen van de provincie Utrecht knelpunten en kansen voor meer betaalbare programmering sociale huur, middenhuur en betaalbare koop te bespreken.

Indicatoren Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2026	Nederland 2026
Gemiddelde <u>WOZ</u> -waarde woningen	1.000 euro	<u>CBS</u> - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	507	439
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF-systeem Woningvoor- raad	3,6 (2024)	8,4 (2024)
Demografische druk	%	<u>CBS</u> - Statistiek Bevolking	73,4	71,3
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	964	993
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	998	1.089

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing (bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2025	Raming 2026	Raming 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Lasten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	471	627	517	517	517	517
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	9.614	11.832	11.522	2.754	2.081	1.189
Wonen en bouwen	1.334	1.234	1.249	1.243	1.246	1.236
Totaal lasten	11.420	13.693	13.288	4.513	3.844	2.942
Baten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	191	213	39	39	39	39
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.468	11.827	11.695	2.930	2.081	1.189
Wonen en bouwen	890	681	882	882	882	882
Totaal baten	11.549	12.722	12.616	3.851	3.002	2.110
Saldo programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	281	414	478	478	478	478
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-854	5	-173	-177	0	0
Wonen en bouwen	444	552	367	361	364	354
Totaal saldo	-129	971	672	662	842	833

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2027	2028	2029	2030
Software-implementatie Digitaal stelsel omgevingswet	58.000	-	-	-
Woonzorgvisie 2030-2035	-	50.000	-	-
Totaal	58.000	50.000	-	-

Toelichting

De raming op het taakveld Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) is gebaseerd op de actualisering van meerjarenprognose grondexploitatie. Het verschil tussen de lasten en baten in meerjarenperspectief heeft betrekking op een storting in de reserve bovenplanse voorzieningen.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf zijn uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkingsuitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatievoorzieningen

De egalisatievoorzieningen vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatievoorzieningen hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een voorziening worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze voorzieningen zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatievoorzieningen worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus/ Tricijn (GBLT)

Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie-uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2027	
<u>Belastingen:</u>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	6.875.000
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	6.000
Forensenbelasting (GBLT)	€	8.000
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	89.000
<u>Bestemmingsheffingen:</u>		
Rioolheffing (GBLT)	€	2.116.000
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	3.187.000
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	26.000
Afdracht BIZ bijdrage Haarburch Noord (gemeente)	€	-25.000
<u>Rechten:</u>		
Begrafnisrechten (gemeente)	€	483.000
Marktgeden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	63.000
Overige inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	16.000
Afdracht promotiegeden markt (gemeente)	€	-8.500
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)	€	130.000
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	471.000
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	-196.500
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	855.500
<u>Kwijtscheldingen:</u>		
Kwijtscheldingen belastingen	€	-117.000
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€	13.978.500

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2027, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;

In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiëncykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van de gemeente wordt onderscheid gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);
- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2027 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het GBLT.

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2027 wordt in de basis uitgegaan van een gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2027 gehanteerd van 2,10%. Specifiek voor de onroerendezaakbelastingen geldt een extra verhoging van 5,00%.

Onroerendezaakbelastingen

De gemiddelde waardeinstijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderings Wet WOZ worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
 - Verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 2,10% + 5%
 - Verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 2,10% + 5%
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Precariobelasting: verhoging van de tarieven met 2,10%

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de tarieven met 2,10%
- BIZ Haarbrug Noord: de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2027 - 2031) en kunnen tussentijds niet worden aangepast.

Overige rechten

- Begravenisrechten: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Marktgelden: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 2,10%
- Veerpontgelden de Eem: verhoging in overleg, wordt verwerkt in de verordening
- Leges, verdeeld over drie hoofdstukken met samenhangende dienstverlening:
 - 1 Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 2,10%
 - 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet: 2,10%
 - 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2: verhoging van de tarieven met 2,10%

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten of belastingsamenwerkingsverbanden zoals de GBLT, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. Vanaf 2022 heeft GBLT de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer en deze score is sindsdien gehandhaafd. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dicht bij het belastingjaar ligt. In 2027 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2027 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerendezaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning. Met de inwerkingtreding van de Wet betaalbare huur per 1 juli 2024 is dat laatste belang verder uitgebreid van sociale huurwoningen naar middenhuurwoningen.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De WOZ waardering vindt plaats op basis van bruto inhoud naar het waarderen op basis van netto gebruiksoppervlakte. Deze methodiek sluit goed aan op de taxatie- en makelaars-branches, waar het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Ook sluiten de basisregistratie WOZ en BAG (adressen en gebouwen) hierdoor goed op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen hierbuiten.

Belastingen

- **Onroerendezaakbelastingen:** Dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
 - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
 - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
 - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- **Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte:** Deze heffing is ingevoerd met name vanwege het plaatsen van woonarken aan de Zuiderzeekade. Aansluiting is gezocht bij de methodiek van de OZB qua mogelijke heffingen. Tot op heden heeft dit alleen tot belastbare feiten geleid voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen.
- **Forensenbelasting:** deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.
- **Precariobelasting:** deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar eenieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc.

Bestemmingsheffingen

- **Rioolheffing:** met deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, en ook de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
 - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, en ook het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- **Afvalstoffenheffing:** Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente.
- **BIZ bijdrage:** de gemeenteraad kan onder de naam **BIZ**-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De **BIZ**-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De **BIZ**-bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de **BIZ**-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten

- **Begraafenisrechten:** deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan.
- **Marktgelden:** deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- **Havengelden:** dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- **Leges:** deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2027 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 4,20%. Dit geldt voor de gemiddelde burger van Bunschoten met een eigen woning en een meerpersoonshuishouden. Voor huurders geldt een gemiddelde stijging van 2,17%, omdat ze geen onroerendezaakbelastingen betalen, maar wel de andere twee heffingen.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2023 tot en met 2027 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de kwijtscheldingsregeling van de gemeente Bunschoten. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen
- afvalstoffenheffing: het vastrecht eenpersoons- of meerpersoonshuishouden
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen

Algemeen

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2026 en 2027

Heffingen	Begroting 2026	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	99%	100%
Rioolheffing	98%	98%
Begraafrechten	88%	78%
Marktgelden	87%	81%
Leges algemene dienstverlening (hoofdstuk 1 Legesverordening)	68%	64%
Leges omgevingsvergunning (hoofdstuk 2 Legesverordening)	89%	99%
Leges vallend onder Dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2027 te verhogen met 2,10% inflatie.

Bedragen in € x 1,- Taakveld	Begroot 2026	Begroot 2027
7.3 Lasten Afvalstoffenheffing	2.905.068	2.843.626
7.3 Baten afvalstoffenheffing excl. heffingen	-221.245	-200.060
0.5 Treasury (dividend <u>Rova</u>)	-49.200	-49.200
7.3 Netto lasten	2.634.623	2.594.366
2.1 Lasten Verkeer en vervoer	5.000	5.000
6.3 Lasten Inkomensregelingen	0	75.000
0.4 Lasten Overhead	154.775	207.160
0.64 Lasten Belastingen overig	50.000	50.000
7.3 Lasten tractie reiniging	15.509	15.432
<u>BTW</u> compensatiefonds	224.000	224.000
Totale lasten	3.083.907	3.170.958
7.3 Opbrengst afvalstoffenheffing	-3.037.500	-3.187.000
Mutatie voorziening	-46.407	16.042
Saldo	0	0
Kostendeckendheid	99%	100%

Toelichting

In bovenstaande tabel zijn de lasten en baten voor het taakveld afval in beeld gebracht en hoe de opbouw van de lasten en baten tot stand is gekomen. Op basis van dit beeld komt de kostendeckendheid uit 100%. Er is rekening gehouden met een beperkte storting in de egalisatievoorziening afval.

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2027 te verhogen met 2,10%.

Bedragen in € x 1,- Taakveld	Begroot 2026	Begroot 2027
7.2 Lasten rioolheffing	1.624.139	1.624.597
7.2 Baten rioolheffing excl. heffingen	0	0
7.2 Netto lasten	1.624.139	1.624.597
2.1 Lasten Verkeer en vervoer	0	0
2.4 Lasten Economische havens en waterwegen	80.000	80.000
6.3 Lasten Inkomensregelingen	0	42.000
7.2 Lasten tractie	31.016	30.863
0.4 Lasten Overhead	138.851	182.800
0.64 Lasten Belastingen overig	75.000	75.000
<u>BTW</u> compensatiefonds	122.031	127.132
Totale lasten	2.071.037	2.162.392
7.2 Opbrengst rioolheffing	-2.020.000	-2.116.000
Mutatie voorziening	-51.037	-46.392
Saldo	0	0
Kostendeckendheid	98%	98%

Toelichting

De kostendeckendheid voor de rioolheffing blijft in 2027 op 98%. Om het verschil tussen de lasten en baten op te vangen, wordt € 46.392,- onttrokken uit de egalisatievoorziening. Na deze onttrekking bedraagt de stand van de voorziening circa € 300.000,-.

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2027 te verhogen met 2,10% inflatie.

Bedragen in € x 1,- Taakveld 7.5	Begroot 2026	Begroot 2027
Kosten begraven	537.061	617.296
Opbrengst begraafrechten	-473.216	-483.000
Egalisatie voorziening	-63.845	-134.296
Totaal	88%	78%

Toelichting

De kostendekkendheid van de begraafrechten neemt in 2027 af. Dit wordt veroorzaakt door hoger geraamde lasten in combinatie met een beperkte stijging van de opbrengsten. De hogere lasten zijn met name het gevolg het actualiseren van de kostentoerekening. Om het verschil tussen de lasten en opbrengsten op te vangen, wordt er € 134.296,- onttrokken uit de egalisatievoorziening.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2027 te verhogen met 2,10% inflatie.

Bedragen in € x 1,- Taakveld 3.3	Begroot 2026	Begroot 2027
Kosten markt	89.569	97.283
Opbrengst marktgelden	-62.000	-63.000
Opbrengst water & stroomgebruik	-16.000	-16.000
Egalisatie voorziening	-11.569	-18.283
Totaal	87%	81%

Toelichting

De kostendekkendheid van de marktgelden staat onder druk. De egalisatievoorziening marktgelden moet worden aangevuld vanuit de algemene reserve. We zien dat er structureel een tekort is in de dekking. Dat vraagt om een verdere analyse van de toerekening van de lasten en aan de andere kant hoe de opbrengst van de markt kan worden verbeterd.

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2027 met 2,10% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2026		Begroting 2027	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	606.000	410.000	731.000	471.000
Omgevingsvergunningen	735.000	655.000	864.000	855.500
Europese richtlijn	5.000	5.000	5.000	5.000

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening (o.a. leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)

Toelichting: De opbrengst van de leges is bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening 2025.

Hoofdstuk 2. Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet

Toelichting: De raming van de leges opbrengst 2027 is gebaseerd op de opbrengsten uit de jaarrekening 2025 en gecorrigeerd met de inflatie. De verwachte kostendekkendheid bedraagt 99% voor begrotingsjaar 2027.

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (voornamelijk APV aangelegenheden)

Toelichting: Beperkt effect en niet verder toe te lichten.

Overzicht lokale lastendruk

(over de periode 2023 tot en met 2027)

Tariefscenario 2027:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = +7,10% (2,10% inflatie + 5,00% extra)
- Tariefstijging afvalstoffenheffing = +2,10%
Afvalstoffenheffing per huishouden = € 371,- voor meerpersoonshuishoudens en € 336,- voor eenpersoonshuishoudens.
- Tariefstijging rioolheffing = +2,10%
Rioolheffing - vastrecht voor woningen = € 194,-

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2023	2024	2025	2026	2027
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	314,00	334,00	368,00	399,00	427,00
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	312,00	332,00	353,00	363,00	371,00
Rioolheffing standaardtarief	171,00	182,00	184,50	190,00	194,00
Totaal (€)	797,00	848,00	905,50	952,00	992,00
Percentage cumulatief	100	106,40	113,61	119,45	124,47
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar	7,78	6,40	6,78	5,14	4,20
Stijging bedrag t.o.v. vorig jaar (€)	57,50	51,00	57,50	46,50	40,00
Inflatiepercentage	7,90	6,40	6,40	2,90	2,10

Huurwoning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2023	2024	2025	2026	2027
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	312,00	332,00	353,00	363,00	371,00
Rioolheffing standaardtarief	171,00	182,00	184,50	190,00	194,00
Totaal (€)	483,00	514,00	537,50	553,00	565,00
Percentage cumulatief	100	106,42	111,28	114,49	116,98
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar	7,93	6,42	4,57	2,88	2,17
Stijging bedrag t.o.v. vorig jaar (€)	35,50	31,00	23,50	15,50	12,00
Inflatiepercentages	7,90	6,40	6,40	2,90	2,10

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitatie is het van belang de risico's te onderkennen.

Een overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2027 € 24,4 miljoen bedraagt.

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende pagina staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 2,5 miljoen per 1 januari 2027.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 2,6 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 24.443.000,-. Dit is de reserve algemene dienst. De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst van € 24.443.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's van € 8.000.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van afgerond 3,1. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten een zeer solide weerstandscapaciteit heeft.

De risico's binnen de grondexploitatie zijn in 2026 geactualiseerd bij het MPG. Uitgangspunt van de gewenste stand van de reserve is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's (afgerond € 2,8 miljoen).

Hiermee is de gewenste stand (31-12-2025) € 3,8 miljoen. De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2027 € 3,7 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de risico's binnen de grondexploitatie binnen de marge gedekt kunnen worden door de reserve.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	2.500	2.500	2.500	2.500
Stelpost onvoorziene uitgaven	50	50	50	50
Totaal jaarlijkse exploitatie	2.550	2.550	2.550	2.550
Vermogenssfeer (31/12 vh jaar)				
Reserve algemene dienst	24.443	24.273	23.875	23.856
Reserve grondexploitatie	3.730	3.730	3.730	3.730
Totaal vermogenssfeer	28.173	28.003	27.605	27.586
Totaal voor opvang risico's	30.723	30.553	30.155	30.136

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt tussen de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2025 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 451.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 373.000,-).

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt.

Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is. Kosten door intimidaties, bedreigingen en/of geweld tegen gemeentelijke medewerkers en (politiek) ambtsdragers worden verhaald op de dader.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheek. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

De Rijksoverheid wordt erop geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral door instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Openeinde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente moeilijk beïnvloedbaar en dus moeilijk beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Participatiewet (BUG), schuldsanering, de Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg (veranderopgave MetMaya, hervormingsagenda jeugd) en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Risicoanalyse

De risicoanalyse is voor deze begroting niet geactualiseerd. Dat nemen we mee in de actualisering van de nota reserves en weerstandsvermogen. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf van de financiële risico's wordt hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Datalekken in de organisatie niet of te laat gemeld. Onvoldoende acties ondernomen i.v.m. datalekken of bescherming van persoonsgegevens. Hier kunnen we een boete voor krijgen van de autoriteit persoonsgegevens. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat we niet voldoen aan de NIS2 richtlijn.	€ 50.000.000	5%	€ 2.500.000
2	Sociaal domein (o.a. jeugdzorg, veranderopgave MetMaya, maatregelen hervormingsagenda openeinde-regeling en <u>WMO</u>).	€ 2.000.000	50%	€ 1.000.000
3	Recessie/crisis in de breedste zin van het woord (denkend aan stikstof, woningmarkt, rente, migranten enz.)	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
4	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, <u>awb</u> procedures, faillissement (van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoen afhankelijk risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
5	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
	Totaal	€ 56.500.000		€ 5.450.000

Er is nu voor € 56,5 miljoen aan financieel risico geïnventariseerd in de top vijf. Het financiële gevolg in de top vijf is € 5,45 miljoen. Het totaal van de financiële risico's komt uit op afgerond € 133 miljoen. Het totaal van de financiële gevolgen van alle geïnventariseerde risico's komt uit op afgerond € 8,0 miljoen.

Bij ingeschatte risico's die boven de 75% uitkomen, kan het voorkomen dat deze risico's zich vaker voordoen. Als dit het geval is dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. Met name de ontwikkelingen op basis van de jeugdwet hebben de grootste financiële impact.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor een nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de renterisiconorm uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel.

Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloed door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In onderstaande tabel staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2027 tot en met 2030. Ook geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo. In de eerste tabel is alleen de incidentele last in 2029 weergegeven die betrekking heeft op de bijdrage aan het fietspad Bovenduijst. Voor het overige zijn het de mutaties in de reserves we hebben aangemerkt als incidenteel. Die zijn verwerkt in de tabel structureel begrotingssaldo

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2027-2030

Omschrijving	(Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
Programma	Verkeer. Vervoer waterstaat Verkeer, vervoer					-300.000	
Totaal		0	0	0	0	-300.000	0

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
Geraamde lasten	78.937	70.193	78.479	74.333
Geraamde baten	79.085	69.917	78.036	74.581
Begrotingssaldo voor bestemming	-148	276	443	-248
Beoogde toevoegingen aan reserves	173	177		
Beoogde onttrekkingen aan reserves	135	226	755	76
Begrotingssaldo na bestemming	-110	227	-312	-324
Waarvan incidentele lasten en toevoegingen reserves	173	177	300	
Waarvan incidentele baten en onttrekkingen aan reserves	135	226	755	76
Saldo incidentele baten en lasten	38	-49	-455	-76
Structureel begrotingssaldo	-148	276	143	-248

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Deze balans geeft de verwachting voor de aankomende jaren weer.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026	Begroting 31-12- 2027	Begroting 31-12- 2028	Begroting 31-12- 2029	Begroting 31-12- 2030
Activa						
Vaste activa	68.871	77.646	99.370	100.560	99.798	97.463
Vorraden	2.802	6.923	2.636	3.825	15.421	13.766
Vlottende activa	13.779	0	0	0	0	0
Liquide middelen	793	1.000	-1.970	-5.272	-5.731	-7.168
Overige vlottende activa	5.102	4.003	4.003	4.003	4.003	4.003
Totaal activa	91.347	89.572	104.039	103.116	113.491	108.064
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>						
Algemene reserves	23.474	24.461	24.553	24.157	24.071	24.376
Begrotingsresultaat			0	0	0	0
Bestemmingsreserves	7.349	6.657	6.713	6.833	6.476	6.419
Voorzieningen	10.882	11.272	11.600	8.331	8.235	7.248
Langlopende leningen	34.403	29.190	35.625	46.410	52.495	48.080
Vlottende passiva	15.239	17.992	25.548	17.385	22.214	21.941
Totaal passiva	91.347	89.572	104.039	103.116	113.491	108.064

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2027 – 2030, berekend op basis van de geprognosticeerde balans.

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1a	Netto schuldquote	39,1%	51,9%	65,0%	93,7%	92,3%	92,6%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekke leningen	36,3%	48,8%	61,9%	90,2%	89,2%	89,3%
2	Solvabiliteitsratio Kengetal	33,7%	34,7%	30,1%	30,1%	26,9%	28,5%
3	grondexploitatie Structurele	3,7%	8,5%	3,3%	5,5%	19,8%	18,5%
4	exploitatie ruimte	-0,4%	0,5%	0,3%	-0,3%	-0,5%	0,4%
5	Belastingcapaciteit	90,2%	90,4%	90,6%	92,5%	94,6%	96,7%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat er in de jaren 2026 t/m 2028 een stijging is van dit kengetal voor de financiering van investeringen in de grondexploitatie, rehabilitaties van wegen en scholen. Vanaf 2029 stabiliseert dit kengetal.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. De gemeente Bunschoten streeft naar een solvabiliteit van minimaal 30%. In de jaren 2027 en 2028 komt de begrote solvabiliteit uit boven deze grens. In de volgende jaren daalt dit kengetal, doordat er vreemd vermogen moet worden aangetrokken voor het financieren van de investeringen.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. In de jaren 2027 en 2028 blijft dit getal lager dan begroot in 2026. Vanaf 2029 is een stijging zichtbaar. De stijging komt voor het grootste deel door uitgaven aan De Kronkels-Zuid en Eiland 6 van Rengerswetering.
- **Structurele exploitatie ruimte:** De structurele exploitatie ruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. In 2027 laat dit kengetal een lichte daling zien door maatregelen van het Rijk. Voor de jaren 2028 en 2029 komt dit licht negatief uit. In 2030 is het weer positief.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde en nog ruimte heeft in de onbenutte belastingcapaciteit, wel is zichtbaar is dat deze ruimte iets afneemt de komende jaren.

Overzicht reserves

Reserves	2027				2028				2029				2030			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Algemene reserves																
Algemene reserve	24.460.804	0	18.283	24.442.521	24.442.521	0	169.228	24.273.293	24.273.293	0	398.029	23.875.264	23.875.264	0	19.018	23.856.246
Resultaat boekjaar		110.015		110.015	110.015	-226.257	0	-116.242	-116.242	312.007	0	195.765	195.765	323.494	0	519.259
Subtotaal	24.460.804	110.015	18.283	24.552.536	24.552.536	-226.257	169.228	24.157.051	24.157.051	312.007	398.029	24.071.029	24.071.029	323.494	19.018	24.375.505
- Overige bestemmingsreserves																
Toekomstvisie	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656
Starterslening	12.282	0	1.400	10.882	10.882	0	1.400	9.482	9.482	0	1.400	8.082	8.082	0	1.400	6.682
Stimulerings- vangnetlening	17.683	0	1.850	15.833	15.833	0	1.850	13.983	13.983	0	1.850	12.133	12.133	0	1.850	10.283
Sociaal domein	2.500	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500
Dekking kapitaallasten	506.563	0	50.160	456.403	456.403	0	50.160	406.243	406.243	0	50.160	356.083	356.083	0	50.160	305.924
Corona	74.315	0	1.500	72.815	72.815	0	1.500	71.315	71.315	0	1.500	69.815	69.815	0	1.500	68.315
Risicoverening jeugdzorg	67.000	0	0	67.000	67.000	0	0	67.000	67.000	0	0	67.000	67.000	0	0	67.000
Omgevingswet	347.500	0	0	347.500	347.500	0	0	347.500	347.500	0	0	347.500	347.500	0	0	347.500
Gemeentelijk erfgoed	83.500	0	0	83.500	83.500	0	0	83.500	83.500	0	0	83.500	83.500	0	0	83.500
Subtotaal	1.326.999	0	54.910	1.272.089	1.272.089	0	54.910	1.217.179	1.217.179	0	54.910	1.162.269	1.162.269	0	54.910	1.107.360
Grondexploitatie																
Algemene reserve	3.789.813	0	60.000	3.729.813	3.729.813	0	0	3.729.813	3.729.813	0	0	3.729.813	3.729.813	0	0	3.729.813
Bovenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.362.726	173.104	2.000	1.533.830	1.533.830	176.566	2.000	1.708.396	1.708.396	0	302.000	1.406.396	1.406.396	0	2.000	1.404.396
Oostmaat	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462
Subtotaal	5.330.001	173.104	62.000	5.441.105	5.441.105	176.566	2.000	5.615.671	5.615.671	0	302.000	5.313.671	5.313.671	0	2.000	5.311.671
Totaal reserves	31.117.804	283.119	135.193	31.265.730	31.265.730	-49.691	226.138	30.985.901	30.989.901	312.007	754.939	30.546.970	30.546.970	323.494	75.928	30.794.536

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2026 – 2030
- Beheerplan Civiele Kunstwerken – Bruggen Bunschoten 2026-2030

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW- methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt. De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-.

Bruggen

De gemeente heeft op dit moment 87 civieltechnische kunstwerken in beheer en onderhoud, bestaande uit bruggen en duikers. Komende jaren gaat het aantal kunstwerken toenemen door de realisatie van Rengerswetering. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken wordt ten minste uitgegaan van conditieniveau 'redelijk' van de NEN norm, waarbij de bruggen voor 100% constructief moeten kunnen functioneren.

De civiele kunstwerken in de gemeente Bunschoten worden kwalitatief beheerd. De technische staat van onderhoud wordt bepaald aan de hand van vierjaarlijkse algemene visuele inspectie. Elke vier jaar vindt een instandhoudingsinspectie, inclusief deformatiemetingen, plaats. Op basis van de vierjaarlijkse instandhoudingsinspectie wordt een meerjarenoverzicht opgesteld dat als basis wordt gebruikt voor het bepalen van de vervangingen, het jaarlijkse uitvoeringsprogramma groot onderhoud en het vaststellen van de benodigde financiële middelen. Voor de planperiode van 2026-2030 wordt gewerkt aan een nieuw meerjarenoverzicht.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud bruggen bedraagt € 39.000,-.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026 (verlengd)
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2028
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Beheerplan Havens Bunschoten Laaksluis de Kooi 2020 – 2035

Informatie

Riolering

Het rioolstelsel in de gemeente is relatief jong. Met uitzondering van de riolen in de kernen van Bunschoten en Spakenburg. De uitbreidingswijken dateren uit de jaren '70, '80 en '90. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van ongeveer 60 jaar neemt de intensiteit van renovatie of vervanging vanaf 2030 toe. Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor deze financiële draagkracht.

Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP inspecteren we momenteel risico gestuurd. Daar waar risico van niet (goed) functioneren van het riool groot is inspecteren we vaker dan waar dat risico minder is. Een en ander op basis van de kwaliteitscijfers van riolen en functies van de wegen waaronder het betreffende riool ligt.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met 'water op straat' door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen.

Op basis van het GWRP 2022 - 2026 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 350.000,-. De rioolhuisaansluitingen in de uitbreidingswijken van de jaren 70 t/m 90 vragen in hogere mate aandacht. Het komt steeds meer voor dat de aansluiting op het hoofdriool defect is. Oorzaak is niet direct te achterhalen maar uit zich in scheuren in de PVC-hulpstukken. Herstel is echter noodzakelijk waardoor herstelkosten oplopen. Het is niet mogelijk om door middel van camera inspectie vanuit het hoofdriool deze gebreken te constateren.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is in 2024 een nieuw beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor vijf jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting in de voorziening baggeren vloeit voort uit het vastgestelde beheerplan. Er wordt jaarlijks, een storting van € 150.000,- gedaan in de voorziening voor baggerwerkzaamheden.

De havens worden onderhouden volgens het beheerplan. Het beheerplan wordt tevens geactualiseerd. Investerings daarvoor zijn vastgelegd en worden in de betreffende opvolgende kadernota's opgenomen.

De watergangen, oevers en civieltechnische kunstwerken als duikers worden onderhouden volgens het beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016-2030.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Informatie

Groen

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Voor 2027 staan kleine groenrenovaties op de planning. Het bomenbeleid,

groenbeleidsplan en het snippergroenbeleid zal worden geactualiseerd tot één helder en efficiënt beleidsstuk dat de groenonderwerpen integraal verbindt. Het streven van vaststelling is medio 2027. Jaarlijks wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Spelen

In 2027 voeren we verschillende werkzaamheden uit om de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte in stand te houden. Dit doen we door voorzieningen te renoveren of te vervangen.

Projecten waar we niet aan toe gekomen zijn of die kwalitatief nog in orde waren, zijn doorgeschoven naar 2027. Daarnaast werken we aan een nieuwe uitvoeringsplanning voor de komende vijf jaar, waarmee we onze speelvoorzieningen vanaf 2027 op peil blijven houden. De uitvoeringsplanning zal middels een beheerplan worden vastgesteld.

Voor het onderhoud van de speelvoorzieningen wordt € 92.500,- gestort in de bijbehorende voorziening.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen op basis van de NEN - 2767.
- Vastgoedbeheerplan 2026 - 2029
- Routekaart toekomstbestendig vastgoed i.o.

Informatie

De jaarlijkse storting voor het onderhoud bedraagt € 361.500,-.

Aan de hand van de Routekaart toekomstbestendig vastgoed wordt het gemeentelijke vastgoed verder toekomstbestendig gemaakt, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de duurzaamheid (CO2 reductie).

Sportvelden

Beleidskader

- Beheerplan sportvelden
- Nota sportaccommodaties

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan tien kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld en een klein trainingsveld van de rugbyvereniging
- Eén atletiekbaan

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2027 is de storting in de voorziening € 225.000,-.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2027	2028	2029	2030
Investeringsniveau				
Nieuwe investeringen	15.015.259	2.828.000	358.000	300.000
Vervangingsinvesteringen	9.736.162	2.094.049	2.554.949	1.040.300
Investeringsniveau	24.751.421	4.922.049	2.912.949	1.340.300
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Bestuur en ondersteuning	814.400	88.350	475.500	55.000
Programma Veiligheid	14.500	-	-	-
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	5.525.709	754.700	700.900	364.600
Programma Economie	14.470	-	40.000	-
Programma Onderwijs	5.925.000	25.000	-	-
Programma Sport, cultuur en recreatie	11.075.000	2.542.000	58.000	-
Programma Volksgezondheid en milieu	1.324.342	1.461.999	1.638.549	920.700
Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	58.000	50.000	-	-
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	24.751.421	4.922.049	2.912.949	1.340.300
Totale boekwaarde per einde jaar	99.370.000	100.560.000	99.798.000	97.463.000

In deze tabel zijn de investeringen geraamd die in enig jaar worden verwacht. Vanuit de praktijk blijkt vaak dat de investeringen niet volledig in één jaar worden betaald, maar vaak nog doorlopen naar een volgend jaar.

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	2027				2028				2029				2030			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen in verplichtingen, verliezen en risico's																
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudsegalisatievoorzieningen																
Onderhoud gemeentewerf MOP	54.066	13.000	0	67.066	67.066	13.000	12.360	67.706	67.706	13.000	7.725	72.981	72.981	13.000	55.611	30.370
Brandveerkerzene	9.524	2.500	1.739	10.285	10.285	2.500	1.739	11.046	11.046	2.500	1.739	11.807	11.807	2.500	2.488	11.819
Onderhoud gemeentehuis etc	881.418	94.000	24.056	951.362	951.362	94.000	155.676	889.686	889.686	94.000	106.070	877.616	877.616	94.000	139.172	832.444
Onderhoud wegen	2.658.774	765.000	519.000	2.904.774	2.904.774	765.000	3.025.000	644.774	644.774	765.000	508.000	901.774	901.774	765.000	1.098.000	568.774
Baggeren binnenwater	717.154	150.000	0	867.154	867.154	150.000	812.723	204.431	204.431	150.000	0	354.431	354.431	150.000	0	504.431
Bruggenbeheerplan	75.349	39.000	16.600	97.749	97.749	39.000	47.500	88.249	88.249	39.000	14.075	114.174	114.174	39.000	97.755	55.419
Onderhoud parkeergarage	206.427	22.000	41.833	186.594	186.594	22.000	93.846	114.748	114.748	22.000	23.590	113.158	113.158	22.000	133.389	1.770
Onderhoud overige gebouwen	367.892	103.000	55.505	415.387	415.387	103.000	162.704	355.683	355.683	103.000	88.429	370.254	370.254	103.000	103.169	369.916
Onderhoud veerport	30.007	9.250	0	39.257	39.257	9.250	0	48.507	48.507	9.250	0	57.757	57.757	9.250	47.031	19.976
Onderhoud sporthal	291.796	34.000	0	325.796	325.796	184.000	500.000	9.796	9.796	34.000	0	43.796	43.796	34.000	0	77.796
Onderhoud sportvelden	639.109	201.200	10.883	829.426	829.426	201.200	0	1.030.626	1.030.626	201.200	641.275	590.552	590.552	225.000	641.275	174.277
Onderhoud zwembad	173.104	93.000	155.903	110.201	110.201	93.000	57.618	145.583	145.583	93.000	89.678	148.905	148.905	93.000	36.904	205.001
Groenbeheer	268.902	44.500	40.250	273.152	273.152	44.500	40.250	277.402	277.402	44.500	40.250	281.652	281.652	44.500	40.250	285.902
Oeververdediging en fontainen	21.137	2.500	0	23.637	23.637	2.500	0	26.137	26.137	2.500	0	28.637	28.637	2.500	0	31.137
Onderhoud speelvoorzieningen	172.442	92.500	60.500	204.442	204.442	92.500	60.500	236.442	236.442	92.500	60.500	268.442	268.442	92.500	60.500	300.442
Havens en laaksuis	72.737	22.000	47.760	46.977	46.977	22.000	28.664	40.313	40.313	22.000	2.645	59.668	59.668	22.000	27.658	54.010
Openbare verlichting	219.423	116.600	23.134	312.889	312.889	117.000	37.149	392.741	392.741	117.000	97.936	412.705	412.705	117.000	102.127	428.478
Subtotaal	6.859.261	1.804.050	997.163	7.666.148	7.666.148	1.954.450	5.035.729	4.584.870	4.584.870	1.805.350	1.681.912	4.708.308	4.708.308	1.829.150	2.586.328	3.951.951
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingdoel																
Achterstand/vertraging veranaging riolering	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933
Afschaffing	388.847	16.042	0	404.889	404.889	57.230	0	462.119	462.119	94.462	0	556.581	556.581	130.879	0	687.460
Rioolrechten	337.461	0	46.392	291.069	291.069	0	64.590	226.479	226.479	0	83.312	143.167	143.167	0	81.151	62.016
Begraafrechten	160.928	0	134.296	26.632	26.632	0	0	26.632	26.632	0	0	26.632	26.632	0	0	26.632
Marktgelden	0	18.283	18.283	0	0	19.228	19.228	0	0	19.029	19.029	0	0	19.018	19.018	0
Subtotaal	1.232.169	34.325	198.971	1.067.523	1.067.523	76.468	83.818	1.060.163	1.060.163	113.491	102.341	1.071.313	1.071.313	149.897	100.169	1.121.041
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige veranaging/investeringen																
Riolering	871.000	350.000	300.000	921.000	921.000	350.000	350.000	921.000	921.000	350.000	400.000	871.000	871.000	350.000	450.000	771.000
Subtotaal	871.000	350.000	300.000	921.000	921.000	350.000	350.000	921.000	921.000	350.000	400.000	871.000	871.000	350.000	450.000	771.000
Personeelvoorziening																
Pensioen en wachtgeld wethouders	2.124.176	21.000	201.464	1.943.712	1.943.712	21.000	201.464	1.763.248	1.763.248	21.000	201.464	1.582.784	1.582.784	21.000	201.464	1.402.320
Verlofsparen	154.581	0	0	154.581	154.581	0	0	154.581	154.581	0	0	154.581	154.581	0	0	154.581
Regeling vervroegde uitreding (RVU)	29.594	0	0	29.594	29.594	0	0	29.594	29.594	0	0	29.594	29.594	0	0	29.594
Subtotaal	2.308.351	21.000	201.464	1.943.712	1.943.712	21.000	201.464	1.763.248	1.763.248	21.000	201.464	1.582.784	1.582.784	21.000	201.464	1.402.320
Totaal voorzieningen	11.272.207	2.209.375	1.697.598	11.599.809	11.599.809	2.401.908	5.671.011	8.330.707	8.330.707	2.289.841	2.385.717	8.234.831	8.234.831	2.350.047	3.336.961	7.247.748

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de programmarekening opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheerd, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtoollige middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier met name om de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2027 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 6,7 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2027 € 78,9 miljoen, exclusief mutatie reserves).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2027 - 2030, op basis van de begroting van 2027, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2027 t/m 2030

(bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	78.932	70.188	78.474	74.328
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	6.709	5.966	6.670	6.318

In het overzicht op de volgende pagina is per 1 januari 2027 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet

(bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	78.932	70.188	78.474	74.328
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	6.709	5.966	6.670	6.318
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	6.709	5.966	6.670	6.318
Vlottende schuld minus vlottende middelen	-1.970	-5.272	-5.731	-7.168
Ruimte kasgeldlimiet	4.739	694	939	-850

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, blijft de gemeente t/m 2029 binnen de marges van de kasgeldlimiet. Het laatste jaar komt dit er iets boven. Het gaat hier om prognoses waarbij ook de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose

(bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant <u>BNG</u> per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	1.000	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabobank per 1/1	-	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	1.000	-1.970	-5.272	-5.731
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening	10.000	14.000	10.000	-
Aflossingen verstrekte geldleningen				
Vrijvallende afschrijvingslasten	-	-	-	-
<u>BTW</u> compensatiefonds	3.800	3.800	3.800	3.800
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek.)	6.211	4.098	2.614	4.185
Opbrengst verkoop bouwkavels	10.039	1.967	-	6.301
Totaal	30.050	23.864	16.414	14.285
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	3.565	3.215	3.915	4.415
Aflossingen kasgeldleningen	6.500			
Investeringen tlv voorzieningen	1.698	5.671	2.386	3.337
Grondexploitatie investeringen	8.882	3.518	6.730	5.844
Investeringen (staat van activa)	12.376	14.762	3.842	2.127
Totaal	33.020	27.166	16.873	15.722
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	-1.970	-5.272	-5.731	-7.168

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina 126. Hieruit blijkt dat voor het jaar 2026 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	10.000	14.000	10.000	-
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	10.000	14.000	10.000	-
5. Betaalde aflossingen	3.565	3.215	3.915	4.415
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	3.565	3.715	3.915	-
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	3.565	3.715	3.915	-
8. Stand van het begrotingstotaal per 1/1	78.932	70.188	78.474	74.328
Het bij ministeriële regeling vastgestelde				
9. percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisico norm	15.786	14.038	15.695	14.866
10. Renterisico norm	15.786	14.038	15.695	14.866
7. Renterisico op vaste schuld	3.565	3.715	3.915	-
11. Ruimte (+)/ overschrijding (-)	12.221	10.323	11.780	14.866

In het begrotingsjaar 2027 is de renterisiconorm € 15.786.000,- (20% van € 78.932.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren. De rente is in 2026 gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Voor het aantrekken van nieuwe leningen is gerekend met een rentepercentage van 3. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en stemmen de looptijd van de aan te trekken leningen ook af op de verwachte ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, rekening houdend met de renterisiconorm.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema		2027
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	721.638
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€	150.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€	571.638
Rente die aan facilitaire grondexploitaties moet worden doorberekend	€	-
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€	-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	571.638
Rente over eigen vermogen	€	-
Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€	571.638
De aan taakvelden toegerekende rente	€	776.405
Renteresultaat op het taakveld treasury	€	-204.767

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten. Het percentage voor het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-.

Het afgelopen jaar is de rentevergoeding over onze tegoeden bij het schatkistbankieren ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van de tweede helft van 2025. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2026 heeft de gemeente zeven vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 34.355.000,-. Op basis van de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen is de verwachting dat er in de jaren 2027, 2028 en 2029 geldleningen aangetrokken dienen te worden. Het saldo aan leningen loopt op naar € 48 miljoen eind 2030.

Uitzettingen

Op 1 januari 2027 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen naar verwachting € 56,9 miljoen aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit naar verwachting € 1,5 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Verkrijgingsprijs
16.219	Aandelen	Vitens	€ 16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding <u>BV</u>	€ 5.265,00
205	Aandelen	<u>NV</u> Rova Holding	€ 313.640,00
21	Aandelen	SRO Bunschoten <u>BV</u>	€ 50.500,00
639	Aandelen	Stedin Holding <u>NV</u>	€ 500.000,00
Totaal aandelenbezit			€ 885.624,00

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa3
Standard & Poor's Global	A+
Fitch	AA-
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

	2026	2027	2028
Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2025 aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2027	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-964	148	-276
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	8.825	21.774	1.240
3. Mutatie voorzieningen	390	328	-3.269
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.121	-4.287	1.189
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-13.520	-17.011	-5.974
Berekend EMU-saldo begroting 2026	-6.308	-12.913	
Vershil 2027 - 2026,	-7.212	-4.098	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2026 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2026 bijgesteld (€ 0,8 miljoen ongunstiger saldo). Ook komt het exploitatiesaldo komt € 1,3 miljoen ongunstiger uit.

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2026 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2026 betekent dit een ongunstiger saldo van € 7,2 miljoen.

Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2027 hebben geleid tot een negatieve mutatie van € 4,1 miljoen.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding – voor zover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van de wet HOF (wet Houdbare OverheidsFinanciën).

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijke niveau.

In de Wet Hof is sprake van een macronorm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Deze EMU-tekortnorm is voor decentrale overheden voor de jaren 2024 tot en met 2026 vastgesteld op 0,5% (aandeel gemeenten 0,34%). Voor 2027 en verder moet dit nog worden vastgesteld.

Het ministerie van BZK publiceert in lijn met de wet HOF individuele EMU-referentiewaarden per gemeente. Dit is echter geen norm, maar een indicatie.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Organisatie

De ambities die we hebben worden uitgevoerd door een productieve en betrokken organisatie. De gemeente krijgt steeds meer taken toebedeeld. Onze ambities en veelheid aan taken vragen steeds meer van gemeenten en haar medewerkers. We zetten in op sterke en goed toegeruste organisatie met voldoende medewerkers om de taken uit te voeren. Hier willen wij in investeren. Een visie op het gebied van regie, sturing en ambitie is daarvoor noodzakelijk.

Gemeentehuis

Eén van de punten in het coalitieakkoord is dat wordt gekoerst op nieuwbouw van het gemeentehuis op een andere locatie. Voordat het nieuwe gemeentehuis is gerealiseerd zijn nog wel een aantal investeringen nodig in het huidige gemeentehuis voor een veilig en verantwoord werkklimaat.

Communicatie

Digitale dienstverlening

Steeds meer inwoners regelen hun zaken online. Onze digitale dienstverlening via www.bunschoten.nl wordt dus steeds belangrijker: het aanbod, maar ook de werking. Dat vraagt om duidelijke communicatie, gebruiksvriendelijke digitale diensten en ondersteuning voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn (de cursus Digisterker bij de Bibliotheek Bunschoten). We blijven onze digitale dienstverlening zoveel mogelijk doorontwikkelen en verbeteren.

Toegankelijkheid

Digitale toegankelijkheid blijft belangrijk en is een terugkerend begrip, maar ook begrijpelijke taal (B1) is van groot belang. We schrijven duidelijk en zo simpel mogelijk voor al onze doelgroepen. En we hebben aandacht voor een digitaal toegankelijke website, zodat iedereen die dat wil online zijn of haar zaken zoveel mogelijk kan regelen.

Open en transparant

We communiceren tijdig, duidelijk en eerlijk over gemeentelijke plannen, besluiten en werkzaamheden. Daarbij leggen we niet alleen uit wat er gebeurt, maar ook waarom keuzes worden gemaakt.

Inzet communicatiemiddelen

We zetten communicatiemiddelen bewust en doelgroepgericht in. Door online- en offline kanalen slim te combineren, bereiken we inwoners op een manier die past bij hun informatiebehoefte. We blijven de effectiviteit van onze middelen monitoren en waar nodig verbeteren. We gaan korte video's (of reels) vaker inzetten om onze boodschap over te brengen aan onze doelgroep.

Participatie wordt vanzelfsprekender

We betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zo vroeg mogelijk bij plannen en ontwikkelingen. Door ruimte te bieden voor meedenken en meepraten (bijvoorbeeld via enquêtes of inloopavonden), verbeteren we de kwaliteit van besluiten en versterken we de betrokkenheid bij onze gemeente. Ook blijven we kinderen en jongeren bij de lokale politiek betrekken door middel van de kinderburgemeester, de kindergemeenteraad en de Gemeentedag op school.

ICT/ Informatiebeheer

Technologische ontwikkelingen gaan steeds sneller. Daarnaast hebben geopolitieke ontwikkelingen ook de nodige impact (denk aan de afhankelijkheid van de Amerikaanse technologie).

In 2025 is de i-Visie vastgesteld en wanneer dit wordt getoetst aan het coalitieakkoord liggen in de periode 2026 tot 2030 de nadruk op de volgende thema's voor ICT en informatiebeheer:

- Moderne werkplek
 - Inrichten eigen uitwijkvoorziening op de gemeentewerf
- Digitaal volwassen organisatie
 - Opleidingen voor digitale zelfredzaamheid
 - AI opleidingen
 - Inzetten AI bots voor repeterende werkzaamheden of interne vraagbaak
 - Inzet AI als hulpmiddel bij de vorming van nieuw beleid
 - Toepassen AI in bestuurlijk besluitvormingsproces (verbeteren kwaliteit college- en raadsvoorstellen)
- Optimalisatie van proces en systeeminrichting (inclusief uitbreiding e-dienstverlening)
 - Procesgericht werken verder onderzoeken
 - Digitalisering en stroomlijnen APV processen
 - Digitaliseren en optimaliseren subsidieprocessen
- Duurzame open informatiehuishouding
 - Inrichting e-depot voor duurzame opslag
 - Informatie categorieën WOO implementeren
- Een betrouwbare, veilige en privacy borgende informatievoorziening
 - Inrichten van dataclassificatie

Om de rechtmatigheid van software te borgen is in 2026 een Europese aanbesteding gestart voor een softwarebroker. Dit moet vanaf 1 januari 2027 operationeel zijn.

Informatieveiligheid en Privacy

Gemeente Bunschoten staat voor een toenemende verantwoordelijkheid op het gebied van informatieveiligheid en digitale weerbaarheid. Wet- en regelgeving, waaronder de AVG, de WPG, de Cbw en BIO2 en de daaruit voortvloeiende eisen aan governance, risicobeheersing, monitoring en incidentmanagement, leggen hogere verplichtingen op aan overheidsorganisaties. Daarnaast worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met cyberdreigingen die de continuïteit van dienstverlening en de bescherming van persoonsgegevens onder druk zetten.

Om aan deze wettelijke verplichtingen te voldoen en de digitale veiligheid van gemeente Bunschoten, inwoners en ketenpartners te waarborgen, is aanvullende structurele financiering noodzakelijk. Deze middelen zijn nodig voor de uitvoering van het strategisch informatieveiligheids- en privacybeleid. De tactische beleidstukken die daaronder vallen dragen bij aan het versterken van de informatiebeveiliging van gemeente Bunschoten, het uitvoeren van risicoanalyses, het verbeteren van technische beveiligingsmaatregelen, opleidingen, bewustwording en audits. Daarnaast sluiten dergelijke investeringen aan op de ambities in het coalitieakkoord. De concrete uitvoering wordt meegenomen in de komende kadernota.

Concrete maatregelen

De komende tijd richt de organisatie zich op de implementatie van een aantal beheersmaatregelen die volgen informatieveiligheid- en privacybeleid en de Cbw:

- Het ontwikkelen en vaststellen van tactische beleidsstukken
- Doorontwikkeling van het logging- en monitoringsysteem.
- Daarnaast wordt de strategie rondom kunstmatige intelligentie (AI) verder uitgewerkt. We zorgen voor verankering van AI in de organisatie en geven invulling aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese AI-verordening waarbij we organisatie richtlijnen actief monitoren door te investeren in slimme technologie.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. Er zijn twee tussentijdse bestuursrapportages over het lopende jaar. Eén in het voorjaar, de andere is in het vierde kwartaal. Het laatste document in de cyclus is de programmarekening, dat is de verantwoording van het afgelopen jaar.

Het jaar 2027 zal voor een belangrijk deel staan in het teken van de implementatie van een nieuw financieel systeem. Daarnaast onderzoeken we hoe we tot een andere opzet en betere leesbaarheid van de planning en control stukken kunnen komen.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de <u>WOZ</u> -basisregistratie (aantallen inwoners en <u>WOZ</u> -objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 351.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 3.448.000,- (2025) *
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.448.000,- (ultimo 2025, inclusief resultaat) *
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.178.000,- (ultimo 2025) *
Risico's voor financiële positie gemeente:	<u>GBLT</u> beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgermeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.529.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.747.000,- (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 33.892.000,- (ultimo 2025), inclusief resultaat*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 69.738.000,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Daling <u>OMS</u> -opbrengsten, (on)gelijke behandeling vrijwilligers, overige (onvoorziene) exploitatierisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

SRO Bunschoten B.V.

Juridische rechtsvorm:	Joint Venture (<u>BV</u>)
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Samenwerking ten aanzien van het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en het gemeentelijk zwembad.
Wijze bestuurlijk belang:	Wethouder sport (inhoudelijk) en financiën (financieel)
Wijze financieel belang:	20 gewone en één preferent aandeel; inbreng eigen vermogen € 50.500,-.
Bijdrage Bunschoten	Nettobetaling aan SRO exploitatie sportaccommodaties € 1.876.000,-.
Meest recente financieel resultaat:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Meest recente omvang eigen vermogen:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Meest recente omvang vreemd vermogen:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Risico's voor financiële positie gemeente:	Beperkt

* Gebaseerd op de definitieve begroting 2026

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening A € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 52.762 (2025)
Meest recente financieel resultaat:	€ 293.110 (2024)*

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Uitvoeringsorganisatie Eemkracht (Baarn, Bunschoten, Soest)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Eemkracht voert taken uit op gebied van Werk en Inkomen, participatie, leerplicht en leerlingenvervoer. Ook voert de organisatie de zorgadministratie en taken op het gebied van de Wmo en Jeugdwet uit.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Twee wethouders zijn vertegenwoordigd in het bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Leerplicht € 143.000,- € 4.507.000,- voor Inkomen, € 648.000,- voor Participatie en inburgering, € 1.690.000,- voor het Sociaal Team en € 2.183.000,- voor bedrijfsvoering, management, administratie, kennis en expertise en Overhead. Totaal een begroting van € 9.171.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

RWA / Amfors Holding B.V.

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage <u>Wsw</u> volledig ter beschikking aan <u>RWA</u> . Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	De gemeentelijke bijdrage is voor 2027 geraamd op € 1.050.000,- waarvan uit gemeentelijke middelen € 26.000,-. In meerjarenperspectief is afbouw van de gemeentelijke bijdrage geraamd en vervalt in 2030.
Meest recente financieel resultaat:	Het resultaat van <u>RWA</u> kwam in 2025 uit op € 2,1 miljoen negatief. Het positieve resultaat van Amfors wordt ingezet als dekking voor het resultaat van de <u>RWA</u> . De bijdrage voor deelnemende gemeenten komt hiermee uit op € 675.000,-. Het aandeel van Bunschoten hierin is € 29.000,-.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.744.000,- (2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 7.928.000,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal SW-ers binnen <u>RWA</u> zal jaarlijks met zo'n 4% afnemen. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. Zie hierna bij Amfors Holding.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

RWA / Amfors Holding B.V.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding (ongeveer 7% van de uitstaande aandelen). Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors, gewaardeerd tegen € 5.265,-.
Bijdrage Bunschoten:	-
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2025) (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 2,1 miljoen).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.500.000,- (ultimo 2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 3.855.038,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

* Gebaseerd op de concept jaarrekening 2025

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 657.192,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.708.000,- (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.549.000,- (ultimo 2025), inclusief resultaat*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 3.276.000,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.338.250,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 3.986.630,- (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 8.953.301,- (ultimo 2025), inclusief resultaat*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 8.857.649,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een minderheidsbelang in de <u>NV Rova Holding</u> (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de <u>BV Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 849.062,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 210.924,- (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 20.799.653,- (ultimo 2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder.
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C).
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.487.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.127.000,- (2025) *. Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Het dividend over 2024 (uitgekeerd in 2025) bedroeg € 537,- per aandeel, voor Bunschoten € 110.000,-.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 46.039.000,- (ultimo 2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 66.772.000,- (ultimo 2025), inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-*.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen.
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 90,6 miljoen (2025)* Het voorstel is om over 2025 geen dividend uit te keren gelet op de financiële ratio's. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 809,1 miljoen (2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.846,1 miljoen (2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een <u>NV</u> zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een <u>NV</u> .

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

Stedin Holding NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Stedin is de netbeheerder en heeft daardoor een belangrijke plaats in de energie-infrastructuur. Door de deelname in Stedin heeft de gemeente zeggenschap in het beleid van Stedin, waaronder de investeringsagenda en financiering van Stedin.
Wijze bestuurlijk belang:	0,01% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	639 aandelen (gewaardeerd tegen € 500.000,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 278 miljoen (2025)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.586 miljoen (2025)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 6.489 miljoen (2025)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2025

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

De Nederlandse woningmarkt blijft zich positief ontwikkelen, al is er sprake van een geleidelijke afkoeling van de sterke prijsstijgingen uit voorgaande jaren. Ondanks hogere renteontwikkelingen en economische onzekerheden blijven de woningprijzen stijgen, mede door het aanhoudende woningtekort. Tegelijkertijd staat de nieuwbouwproductie nog steeds onder druk door onder meer netcongestie, stikstofvraagstukken, personeelstekorten en complexe regelgeving.

Ook de nationale en internationale ontwikkelingen blijven van invloed op de vastgoed- en grondmarkt. Geopolitieke spanningen, economische onzekerheid en veranderende marktomstandigheden kunnen gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid en resultaten van gebiedsontwikkelingen. De geactualiseerde grondexploitaties laten vooralsnog een stabiel en overwegend positief beeld zien, maar houden nog beperkt rekening met mogelijke toekomstige marktontwikkelingen.

Bij de volgende actualisatie kunnen deze macro-economische en politieke ontwikkelingen zeker van invloed zijn. Indien zich tussentijds significante veranderingen voordoen in het overwegend positieve beeld, zal dit tussentijds worden gecommuniceerd of bij het MPG 2026.

Sinds de vorige programmabegroting zijn er geen nieuwe grondexploitaties bijgekomen. Voor elke nieuwe ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief of facilitair grondbeleid zijn, dit staat beschreven in de nota Grondbeleid. De Nota Grondbeleid stamt uit 2019 en wordt momenteel geactualiseerd. De oplevering en behandeling van de herziene nota zijn voorzien in 2027. Hiermee wijkt de planning af van de eerder gecommuniceerde verwachting. Gedurende het herzieningsproces is gebleken dat de actualisatie meer tijd vergt dan aanvankelijk werd voorzien, onder andere vanwege de benodigde inhoudelijke uitwerking en afstemming.

Het MPG 2025 is op basis van de rekeningcijfers 2025 vastgesteld in de raad op 28 mei 2026. De gegevens die in het MPG 2025 zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde MPG 2025 zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPG 2025 genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde MPG zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het MPG wordt begin 2027 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2026. Het MPG 2026 wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2027.

Afwijkingen

Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde MPG. Deze worden dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Deze grondexploitatie zit nog aan het begin van het hele proces. Er zijn veel aspecten onzeker. Het streven blijft om de grondexploitatie budgetneutraal te laten verlopen. Tegen het vastgestelde exploitatieplan zijn beroepen ingediend. De zitting bij de Raad van State heeft inmiddels plaatsgevonden, maar de uitspraak was op het moment van schrijven nog niet bekend. Dit zorgt naar verwachting voor vertraging in de planning van het project.

Het huidige verwachte resultaat is € 45.845,- positief, dit is € 945,- positiever ten opzichte van het MPG 2025, dit komt door een aantal kleine mutaties.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)

De grondexploitatie Zuiderland zal naar verwachting in 2026 worden afgesloten. Alle grondtransacties zijn inmiddels afgerond. Ook de aanleg van het park is voltooid en het woonrijp maken van het gebied, waaronder de realisatie van de bruggen naar eiland 5, is inmiddels afgerond. Het huidige verwachte resultaat is nu € 173.581,- positief. Wel dient gezegd te worden dat er al € 2.748.013,- aan tussentijdse winst is genomen in dit complex. Het totaal verwacht resultaat inclusief tussentijdse winstneming bedraagt € 2.921.594,-.

Grondexploitatie Zuidelijke Hoven (eiland 5)

Op eiland 5 wordt er volop gewerkt aan het woonrijp maken van het eiland, zoals de bruggen. Het huidige verwachte resultaat is nu € 98.720,- positief. Wel dient gezegd te worden dat er al € 251.174,- aan tussentijdse winst is genomen in dit complex. Het totaal verwacht resultaat inclusief tussentijdse winstneming bedraagt € 349.894,-.

Grondexploitatie Eiland 6

Op eiland 6 is gestart met het bouwrijp maken van het eiland. Het verwacht resultaat wordt nu geschat op € 4.903.328,-, waarvan de helft € 2.451.664,- het gemeentelijke aandeel is. De eerste uitgifte van de kavels worden eind 2026 verwacht.

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2026 tot en met 2028

Complexen	B/ E	Saldo Boekwaarde per 31-12-2025	Prognose Uitgaven 2026	Prognose Inkomsten 2026	Saldo Boekwaarde per 31-12-2026	Prognose Uitgaven 2027	Prognose Inkomsten 2027	Prognose Boekwaarde per 31-12-2027	Prognose Uitgaven 2028	Prognose Inkomsten 2028	Prognose Boekwaarde per 31-12-2028
0 Algemeen beheer	B	-2.658.516	8.574.886	5.144	-11.228.258	389.356	-	-11.617.614	475.720	-	-12.093.334
4 De Kronkels-Zuid	B										
4 Afwikkeling (positief) resultaat	B										
45 Zuiderland (E4)	E	818.544	835.740	190.777	-						
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E		173.581								
46 Zuidelijke Hoven (E5)	E	5.599.927	2.116.279	-	3.483.648	1.655.384	-	1.828.265	963.489	-	864.776
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
47 Bland 6	E	-6.561.994	2.976.653	10.360.171	821.525	3.707.668	10.039.350	7.153.207	1.716.289	1.966.607	7.403.525
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
TOTAAL COMPLEXEN		-2.802.039	14.677.139	10.556.092	-6.923.085	5.752.408	10.039.350	-2.636.143	3.155.497	1.966.607	-3.825.033
AF: voorziening verlieslatend											
Balanswaarde:		-2.802.039			-6.923.085			-2.636.143			-3.825.033
Algemeen beheer											
Bedrijventerreinen	B	-2.658.516	8.574.886	5.144	-11.228.258	389.356	-	-11.617.614	475.720	-	-12.093.334
Gronden in exploitatie	E	-143.523	6.102.253	10.550.948	4.305.173	5.363.052	10.039.350	8.981.471	2.679.777	1.966.607	8.268.301
		-2.802.039	14.677.139	10.556.092	-6.923.085	5.752.408	10.039.350	-2.636.143	3.155.497	1.966.607	-3.825.033

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2029, 2030 en na 2029

Complexen	B/ E	Prognose Boekwaarde per 31-12-2028	Prognose Uitgaven 2029	Prognose Inkomsten 2029	Prognose Boekwaarde per 31-12-2029	Prognose Uitgaven 2030	Prognose Inkomsten 2030	Prognose Boekwaarde per 31-12-2030	Prognose Uitgaven na 2030	Prognose Inkomsten na 2030	Prognose Boekwaarde na 31-12-2030
0 Algemeen beheer	B	-	9.514.543	-	-	1.006.407	6.300.593	-	3.114.987	19.474.524	-
4 De Kronkels-Zuid	B	-12.093.334			-21.607.877			-16.313.692	45.845		-
4 Afwikkeling (positief) resultaat	B										
45 Zuiderland (E4)	E										
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E				94.407	-1.416	-	95.824			
46 Zuidelijke Hoven (E5)	E	864.776	770.369	-					-2.896	-	
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E				6.092.404	3.640.740	-	2.451.664	98.720		
47 Eiland 6	E	7.403.525	1.311.121	-		2.451.664					
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
TOTAAL COMPLEXEN		-3.825.033	11.596.032	-	-15.421.065	7.097.396	6.300.593	-13.766.204	3.256.656	19.474.524	-
AF: voorziening verlieslatend		-			-	-		-	-		-
Balanswaarde:		-3.825.033			-15.421.065			-13.766.204			
Algemeen Beheer	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijventerreinen	B	-12.093.334	9.514.543	-	-21.607.877	1.006.407	6.300.593	-16.313.692	3.160.832	19.474.524	-
Gronden in exploitatie	E	8.268.301	2.081.489	-	6.186.812	6.090.988	-	2.547.488	95.824	-	-
		-3.825.033	11.596.032	-	-15.421.065	7.097.396	6.300.593	-16.217.868	3.256.656	19.474.524	-

Kasstroom

Omschrijving	Tot en met 31-12-2025	Boekingen tot en met 30-06-2026	Verwachte mutaties na 30-06-2026	Mutaties 2026	Tot en met 31-12-2026	Planjaar 2027	Planjaar 2028	Planjaar 2029	Planjaar 2030	Planjaren na 2030	Totaal
Uitgaven											
Grondvererving	16.398.656	3.252.890	4.997.596	8.250.486	24.649.142	2.500	2.500	-	-	-	24.654.142
Bouw en woonrijp maken	8.460.593	2.761.159	1.952.338	4.713.497	13.174.090	4.698.931	2.287.587	11.129.110	538.567	2.409.619	34.237.904
Overige kosten	334.981	18.041	55.000	73.041	408.021	25.000	20.000	20.000	-	-	473.021
Totale uitgaven	25.194.230	6.032.090	7.004.934	13.037.024	38.231.254	4.726.431	2.310.087	11.149.110	538.567	2.409.619	59.365.067
Inkomsten											
Bijdragen van derden	3.379.475	5.144	190.777	195.921	3.575.396	-	-	-	-	-	3.575.396
Verkopen	32.671.066	11.528	10.348.643	10.360.171	43.031.237	10.039.350	1.966.607	-	6.300.593	19.474.524	80.812.311
Totale inkomsten	36.050.541	16.672	10.539.420	10.556.092	46.606.633	10.039.350	1.966.607	-	6.300.593	19.474.524	84.387.707
Saldo inkomsten -/- uitgaven	10.856.311	-6.015.418	3.534.487	-2.480.931	8.375.380	5.312.919	-343.480	-11.149.110	5.762.026	17.064.905	25.022.640

3.8 Openbaarheid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf Openbaarheid is opgenomen in artikel 16a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf openbaarheid geeft tenminste inzicht in de beleidsvoornemens inzake de toepassing van de artikelen 3.1, 3.3, 3.3a en hoofdstuk 4 van de Wet open overheid en de wijze waarop toepassing is gegeven aan deze beleidsvoornemens.

In 2027 zetten wij de verdere implementatie van de Woo voort. Transparantie, toegankelijkheid van overheidsinformatie en een betrouwbare informatiehuishouding blijven daarbij centrale uitgangspunten. De komende jaren worden stapsgewijs nieuwe informatiecategorieën aangewezen die actief openbaar gemaakt moeten worden. Onze organisatie blijft deze landelijke ontwikkelingen nauwgezet volgen en treft tijdig de benodigde voorbereidingen om ook aan toekomstige openbaarmakingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Bij de uitbreiding van actieve openbaarmaking besteden wij nadrukkelijk aandacht aan het zorgvuldig anonimiseren van informatie. Het belang van openbaarheid gaat hand in hand met de bescherming van persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens. Daarom blijven wij investeren in kennis, processen en hulpmiddelen die medewerkers ondersteunen bij het juist toepassen van de wettelijke uitzonderingsgronden en het zorgvuldig anonimiseren van documenten voorafgaand aan publicatie.

Daarnaast kijken wij nadrukkelijk naar het samenspel tussen de Woo en de nieuwe Archiefwet. Beide wetten raken immers direct aan de wijze waarop informatie wordt gecreëerd, beheerd, bewaard en beschikbaar gesteld. Een goede informatiehuishouding vormt de basis voor zowel actieve openbaarmaking als het adequaat afhandelen van Woo-verzoeken. In 2027 zullen wij daarom blijven inzetten op een integrale benadering waarbij de eisen uit de Woo en de Archiefwet zoveel mogelijk in samenhang worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Bewustwording onder medewerkers blijft een belangrijk aandachtspunt. Het realiseren van een open overheid is niet uitsluitend een juridische of administratieve opgave, maar vraagt ook om een organisatiecultuur waarin zorgvuldig en transparant omgaan met informatie vanzelfsprekend is. Daarom blijven wij aandacht besteden aan voorlichting, kennisdeling en ondersteuning van medewerkers. Door middel van trainingen, nieuwsberichten, praktijkvoorbeelden en begeleiding willen wij ervoor zorgen dat medewerkers bekend zijn met hun verantwoordelijkheden en de mogelijkheden die de Woo biedt.

Ook in 2027 blijft het op orde houden van onze informatiehuishouding een belangrijke prioriteit. Hierbij richten wij ons onder andere op een correcte en volledige vastlegging van informatie in het zaakstelsel. Goed gestructureerde, vindbare en duurzame informatie is essentieel voor een efficiënte dienstverlening, een goede verantwoording en een tijdige afhandeling van Woo-verzoeken. Samen met de betrokken afdelingen blijven wij werken aan het verbeteren van de kwaliteit van registraties en het versterken van de informatiebeheerprocessen.

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Wat is overhead?

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *‘alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces’*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead wordt begroot (en verantwoord) op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de begrote inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij de grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

	Begroot 2027
Salaris overhead, inclusief inhuur	€ 4.485.852
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 22.352
Personeel en organisatie	€ 407.117
Interne en externe communicatie	€ 61.258
Juridische zaken	€ 60.433
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.507.764
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.216.067
Archief en postzaken	€ 68.678
Doorberekening naar taakvelden	€ -890.892
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	€ -468.332
	€ 6.470.297

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 26) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 9% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2027	2028	2029	2030
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	2,1%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	23.050	23.150	23.250	23.350
<i>waarvan</i>				
< 18 jaar	5.763	5.788	5.813	5.838
18 t/m 64 jaar	13.298	13.328	13.293	13.258
65 t/m 74 jaar	2.210	2.200	2.250	2.300
75 t/m 84 jaar	1.450	1.500	1.550	1.600
> 85 jaar	330	335	345	355
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha
Binnenwater	443 ha	443 ha	443 ha	443 ha
Aantal woonruimten	9.375	9.425	9.475	9.525
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	2.914,80	2.899,69	2.876,13	2.862,15
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	621,50	623,13	620,45	617,79
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.852,32	1.768,00	1.748,33	1.777,07
Vaste schuld	1.545,55	2.004,75	2.257,85	2.059,10
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	1.118,78	1.115,53	1.091,36	1.080,66
Voorzieningen van de algemene dienst	489,03	501,07	358,31	352,67
Reserves grondexploitatie	231,24	235,04	241,53	227,57
Voorzieningen grondexploitatie	0,00	0,00	0,00	0,00
Weerstandsvermogen				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie	1.227,03	1.204,62	1.195,74	1.203,68

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. De raming is gebaseerd op het jaarplan subsidies 2026. Op basis van het subsidieplan 2027 (begin 2026) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen afgerond op € 1.000,-)	2026	2027
Jeugd	377.000	385.000
Zorg	881.000	900.000
Cultuur	860.000	878.000
Leefbaarheid en sociale samenhang	96.000	98.000
Overige subsidies:		
Kindercentra	78.000	80.000
Historisch aanzien Museumhaven	152.000	155.000
Toerisme en Citymarketing	193.000	197.000
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	62.000	63.000
Burgerparticipatie Sociaal domein	5.000	5.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	31.000	32.000
Preventie schuldhulpverlening	98.000	100.000
Muziek	19.000	19.000
Eenmalige subsidies	20.000	20.000
Totaal	€ 2.872.000	€ 2.932.000

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2027. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Voorziening → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2026	Boekwaarde eind 2026	Toege- rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten
	Geldlening realisering Korengebouw	181.512,09	50 jr. ann				181.512,09	181.512,09	1.815,12	1.800,00
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr.	344.577,93	5.815,10		37.800,99	31.985,89	378,01	6.200,00
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00					234.000,00	234.000,00	2.340,00	2.300,00
1997	Bijdrage St Botterwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr.	53.348,64	1.871,88		21.525,10	19.653,22	215,25	2.100,00
	Totaal Botterwerf	691.252,66		397.926,57	7.686,98		293.326,09	285.639,11	2.933,26	10.600,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,94	40 jr. ann	216.751,26	14.562,48		356.367,68	341.805,20	3.718,56	18.300,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	106.110,14	25 jr. ann	71.250,36	4.425,72		34.859,78	30.434,06	795,24	5.200,00
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00					282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00
	Totaal Museum	961.229,08		288.001,62	18.988,20		673.227,46	654.239,26	7.333,80	26.300,00
2007	Korenmolen De Hoop	317.000,00	40 jr. ann	78.446,84	4.689,44		238.553,16	233.863,72	2.385,53	7.100,00
2021	Voorfinanciering Bibliotheek Eemland	150.250,00	15 jr.	40.000,00	10.000,00		110.250,00	100.250,00	1.102,50	11.100,00
	Totaal cultureel Bunschoten	2.301.243,83		804.375,03	41.364,62		1.496.868,80	1.455.504,18	15.570,21	56.900,00
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25.000,00	25 jr.	15.000,00	1.000,00		10.000,00	9.000,00	100,00	1.100,00
	Totaal vv Eemdijk	226.877,67		216.877,67	1.000,00	0,00	10.000,00	9.000,00	100,00	1.100,00
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	20.000,00	25 jr.	12.000,00	800,00		8.000,00	7.200,00	80,00	900,00
2003	Geldlening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr.				73.400,00	73.400,00	734,00	700,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr.	9.000,00	600,00		6.000,00	5.400,00	60,00	700,00
2010	Geldlening stichting 4B (Boulamis)	63.724,50	50 jr.				63.724,50	63.724,50	637,25	600,00
2010	Geldlening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr.				20.000,00	20.000,00	200,00	200,00
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr.	109.200,00	7.280,00		72.800,00	65.520,00	728,00	8.000,00
	Overige verenigingen	426.784,00		182.859,50	8.680,00	0,00	243.924,50	235.244,50	2.439,25	11.100,00
	Totaal sportpark de Vinken	653.661,67		399.737,17	9.680,00	0,00	253.924,50	244.244,50	2.539,25	12.200,00
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.				24.350,00	24.350,00	243,50	200,00
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.				34.034,00	34.034,00	340,34	300,00
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr.				65.525,00	65.525,00	655,25	700,00
2010	Geldlening Agilitas sportvloer	70.211,49	50 jr.				70.211,49	70.211,49	702,11	700,00
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.				88.302,00	88.302,00	883,02	900,00
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.				39.705,77	39.705,77	397,06	400,00
	Totaal sportpark Vaartweg	400.320,40		78.192,14	0,00	0,00	322.128,26	322.128,26	3.221,28	3.200,00
	Totaal sportief Bunschoten	1.932.605,20		1.356.552,44	9.680,00	0,00	576.052,76	566.372,76	5.760,53	15.400,00
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	163.360,86		6.806,70	176.974,30	170.167,60	1.769,74	1.800,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.124.042,36		947.068,06	0,00	6.806,70	176.974,30	170.167,60	1.769,74	1.800,00
	Totaal Bunschoten	5.357.891,39		3.107.995,53	51.044,62	6.806,70	2.249.895,86	2.192.044,54	23.100,48	74.100,00

	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Inkomsten
Museum Spakenburg	11.200,00	21.500,00	52.950,00
VV Eemdijk	36.000,00	30.000,00	15.500,00
RugbyClub Spakenburg	13.500,00	-1.650,00	2.500,00
HVBS	3.100,00	6.000,00	1.150,00
Boulamis			800,00
Qua Vadis	3.100,00		3.550,00
Totaal sportpark de Vinken	55.700,00	34.350,00	23.500,00
VV IJsselmeervogels	54.000,00	94.000,00	44.278,73
SV Spakenburg	54.000,00	94.000,00	44.278,73
Totaal sportpark de Westmaat	108.000,00	188.000,00	88.557,46
Herbestemming Brandaris	20.000,00	0,00	92.900,00

Bovenstaand overzicht geeft weer dat er voor sommige onderdelen ook andere baten en lasten zijn, naast de kapitaallasten.

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2027

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende pagina alle baten.

Taakveld	Bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Salaris/ tractie	Leveringen en diensten van derden	Over- drachten	Reserve/ voorziening	Kapitaal- lasten	Overige verreke- ningen	Totaal lasten
0.1	Bestuur	1.152	205	228	21	13	-	1.619
0.2	Burgerzaken	450	88	197	-	2	-	736
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	74	11	-	-	12	-	96
0.4	Overhead	4.402	2.850	39	107	492	-1.359	6.531
0.5	Treasury	-	12	-	-	6	722	739
0.61	OZB woningen	-	-	-	-	-	-	-
0.62	OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-	-
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	9	25	209	-	-	-	243
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-	50	-	-	-209	-	-159
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	173	-	-	173
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		6.087	3.240	673	301	315	-638	9.978
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	73	80	1.556	3	58	-	1.770
1.2	Openbare orde en veiligheid	767	152	40	-	14	-	972
Totaal programma Veiligheid		841	232	1.596	3	72	-	2.743
2.1	Verkeer en vervoer	945	948	-	1.073	977	111	4.054
2.2	Parkeren	-	170	-	22	-	-	192
2.3	Recreatieve havens	30	28	-	26	70	-	154
2.4	Economische havens en waterwegen	-	18	-	-	-	-	18
2.5	Openbaar vervoer	-	25	1	12	5	-	42
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		975	1.188	1	1.133	1.052	111	4.460
3.1	Economische ontwikkeling	65	-	-	-	7	-	72
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	68	153	-	-	181	-	402
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	31	33	25	23	13	34	160
3.4	Economische promotie	84	90	203	9	-	-	385
Totaal programma Economie		249	276	228	32	201	34	1.020
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	39	-	-	-	39
4.2	Onderwijshuisvesting	8	193	-	-	943	-	1.143
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	116	172	2.025	25	3	-	2.341
Totaal programma Onderwijs		124	364	2.064	25	946	-	3.523
5.1	Sportbeleid en activering	117	-	70	-	5	-	191
5.2	Sportaccommodaties	-	467	1.323	328	227	-	2.346
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	44	15	91	-	2	-	151
5.4	Musea	-	45	229	22	26	-	321
5.5	Cultureel erfgoed	66	66	266	25	35	-	458
5.6	Media	14	-	463	-	1	-	478
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	798	1.166	91	137	69	212	2.472
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		1.038	1.758	2.533	512	365	212	6.418
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	328	254	1.793	-	2	-	2.377
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	60	1.810	-	-	-	1.870
6.3	Inkomensregelingen	-	132	7.271	-	-	-	7.403
6.4	WSW en beschut werk	-	-	1.050	-	-	-	1.050
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	655	-	-	-	655
6.6	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-	-	647	-	-	-	647
6.711	Huishoudelijk hulp (Wmo)	-	-	2.346	-	-	-	2.346
6.712	Begeleiding (Wmo)	-	-	902	-	-	-	902
6.713	Dagbesteding (Wmo)	-	-	442	-	-	-	442
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	199	-	-	-	199
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-	-296	3.847	-	-	-	3.551
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	4.478	-	-	-	4.478
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	328	-	-	-	328
6.791	PGB Wmo	-	-	101	-	-	-	101
6.792	PGB Jeugd	-	-	74	-	-	-	74
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	-	-	32	-	-	-	32
6.821	Jeugdbescherming	-	-	1.252	-	-	-	1.252
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	174	-	-	-	-	-	174
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	125	-	-	-	-	-	125
Totaal programma Sociaal domein		627	150	27.229	-	2	-	28.008
7.1	Volksgezondheid	84	167	1.269	-	-	-	1.520
7.2	Riolering	320	384	130	350	558	421	2.162
7.3	Afval	362	2.545	50	18	10	492	3.476
7.4	Milieubeheer	372	825	677	-	23	-	1.897
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	195	149	-	7	119	147	617
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		1.333	4.070	2.126	374	710	1.059	9.673
8.1	Ruimte en leefomgeving	448	63	-	-	6	-	517
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	321	4.767	-	-	-60	6.494	11.522
8.3	Wonen en bouwen	1.050	66	44	3	87	-	1.249
Totaal programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		1.819	4.895	44	3	32	6.494	13.288
Totaal programma's		13.093	16.174	36.492	2.382	3.695	7.273	79.110

Taakveld	Bedragen x € 1.000,-	Heffingen en tarieven	Doeluitkeringen	Reserve/voorziening	Verrekeningen	Totaal baten	Saldo
Omschrijving							
0.1	Bestuur	-	-	-	59	59	1.561
0.2	Burgerzaken	471	-	-	-	471	265
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	312	-	-	-	312	-215
0.4	Overhead	60	-	-	-	60	6.470
0.5	Treasury	-	-	-	1.001	1.001	-261
0.61	OZB woningen	3.988	-	-	-	3.988	-3.988
0.62	OZB niet-woningen	2.893	-	-	-	2.893	-2.893
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	89	-	-	-	89	154
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	42.696	-	-	42.696	-42.696
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	351	351	-510
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	135	-	135	38
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		7.813	42.696	135	1.410	52.055	-42.076
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-	-	1.770
1.2	Openbare orde en veiligheid	193	7	-	-	200	773
Totaal programma Veiligheid		193	7	-	-	200	2.543
2.1	Verkeer en vervoer	231	24	-	90	345	3.709
2.2	Parkeren	56	-	-	-	56	136
2.3	Recreatieve havens	331	-	-	-	331	-176
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	18
2.5	Openbaar vervoer	1	15	-	-	16	26
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		619	38	-	90	748	3.712
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	72
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	389	389	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105	-	18	-	123	37
3.4	Economische promotie	36	-	-	-	36	349
Totaal programma Economie		141	-	18	389	549	471
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	39
4.2	Onderwijshuisvesting	-	-	-	-	-	1.143
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	264	756	-	-	1.021	1.321
Totaal programma Onderwijs		264	756	-	-	1.021	2.503
5.1	Sportbeleid en activering	-	-	-	-	-	191
5.2	Sportaccommodaties	742	-	-	-	742	1.604
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18	-	-	-	18	133
5.4	Musea	53	-	-	-	53	269
5.5	Cultureel erfgoed	2	-	-	-	2	456
5.6	Media	-	-	-	-	-	478
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14	-	-	35	49	2.423
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		829	-	-	35	864	5.554
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	42	365	-	-	407	1.970
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	60	-	-	60	1.810
6.3	Inkomensregelingen	-	4.220	-	-	4.220	3.183
6.4	WSW en beschut werk	-	-	-	-	-	1.050
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	655
6.6	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	116	-	-	-	116	532
6.711	Huishoudelijk hulp (Wmo)	-	-	-	-	-	2.346
6.712	Begeleiding (Wmo)	-	-	-	-	-	902
6.713	Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-	-	442
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-	-	-	199
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-	-	-	-	-	3.551
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	-	-	-	4.478
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-	-	328
6.791	PGB Wmo	-	-	-	-	-	101
6.792	PGB Jeugd	-	-	-	-	-	74
6.811	Beschermde wonen (Wmo)	-	-	-	-	-	32
6.821	Jeugdbescherming	-	-	-	-	-	1.252
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	-	-	-	-	-	174
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-	-	-	125
Totaal programma Sociaal domein		158	4.645	-	-	4.803	23.205
7.1	Volksgezondheid	-	110	-	-	110	1.410
7.2	Riolering	2.116	-	46	-	2.162	-
7.3	Afval	3.236	151	-	89	3.476	-
7.4	Milieubeheer	-	-	-	-	-	1.897
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	483	-	134	-	617	-
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		5.835	261	181	89	6.366	3.307
8.1	Ruimte en leefomgeving	39	-	-	-	39	478
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.039	-	-	1.655	11.695	-173
8.3	Wonen en bouwen	882	-	-	-	882	367
Totaal programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		10.960	-	-	1.655	12.616	672
Totaal programma's		26.813	48.404	334	3.669	79.220	-110

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar opgedrukt wordt ziet men deze afkortingenlijst.

Afkortingen

AI → Artificiële intelligentie (kunstmatige intelligentie)	IKC → Integraal Kindcentrum
AMvB's → Algemene maatregelen van Bestuur	IZA → Integraal Zorgakkoord
AOW → Algemene ouderdomswet	JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg
APV → Algemene plaatselijke verordening	JOGG → Jongeren op gezond gewicht
AVG → Algemene Verordening Gegevensbescherming	KNVB → Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling	LEA → Lokale Educatieve Agenda
AWB → Algemene Wet Bestuursrecht	LISA → Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen
AZWA → Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord	MKB → Midden- en klein bedrijf
BAG → Basisregistratie adressen en gebouwen	MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
BBS → Baarn Bunschoten en Soest	NV → Naamloze vennootschap
BBV → Besluit begroting en verantwoording	OBS → Openbare basisschool
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)	ODU → Omgevingsdienst Utrecht
BIJ → Bestuurlijke Informatie Justitiabelen	OV → Openbaar vervoer
BIO2 → <u>Baseline Informatiebeveiliging Overheid</u> versie 2. Het normenkader voor informatieveiligheid waar de gehele overheid (Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschappen) zich aan heeft geconformeerd.	OZB → Onroerendezaakbelasting
BIZ → Bedrijven investeringszone	PFAS → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
BNG → Bank Nederlandse Gemeenten	PGB → persoonsgebonden budget
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar	POVI → Provinciale Omgevingsvisie
BRT → Bus Rapid Transit (snelle busverbinding)	RES → Regionale energiestrategie
BTW → Belasting toegevoegde waarde	RIVM → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
BV → Besloten vennootschap	ROVA → Afvalinzameling
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek	RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
Cbw → Cyberbeveiligingswet	RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort
CDOKE → Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	SAVE → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
COELO → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	SPUK → Specifieke uitkering
DVO → Dienstverleningsovereenkomst	SVV → Spakenburgse Vishandel Vereniging
EZ → Economische zaken	UPLG → Utrechts Programma Landelijk Gebied
G&O → <u>Naam</u> van voorheen woningcorporatie Het Gooi en Omstreken	VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
GALA → Gezond en Actief Leven Akkoord	(V)MBO → (Voorbereidend) Middelbaar Beroepsonderwijs
GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn	VO → Voortgezet onderwijs
GFT → Groente, fruit en tuinafval	VRU → Veiligheidsregio Utrecht
GGDrU → Gezondheidsdienst regio Utrecht	VTH → Veiligheid, toezicht en handhaving
GR → Gemeenschappelijke regeling	Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
GWRP → Gemeentelijk Water en Riolerings Plan	(Wet) WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
HGO → <u>Huurdersorganisatie van G&O</u>	WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
ICT → Informatie en Communicatietechnologie	Wmo → Wet Maatschappelijke ondersteuning
IHP → Integraal Huisvestings Plan	WOO → Wet Open Overheid
	WPG → Wet politiegegevens
	Wpg → Wet publieke gezondheid
	Wsob → Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
	WSW → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wsw → Wet sociale werkvoorziening
	WVRV → Wet versterken regie op de volkshuisvesting
	ZZP → Zelfstandige zonder personeel

BEREIKBAARHEID

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 033-299 1411
T 033-299 1411
www.bunschoten.nl

 /gembunschoten
 @gembunschoten
 @gembunschoten